

**РАХУНКОВА
ПАЛАТА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Рахункової палати
28.05.2026 № 17-2

ВИСНОВКИ

**ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ РІЧНОГО ЗВІТУ
ПРО ВИКОНАННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ
«ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ
НА 2025 РІК»**

Відповідальна:

**Голова Рахункової палати
Ольга ПІЩАНСЬКА**

КИЇВ 2026

www.rp.gov.ua

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
06-40/17-2 від 28.05.2026 15:19
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000445438008FCED800
Підписувач Піщанська Ольга Станіславівна
Дійсний з 11.09.2024 0:00:00 по 10.09.2026 23:59:59

”КОНТРОЛЬ ВІД ІМЕНІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ЗА НАДХОДЖЕННЯМ КОШТІВ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯМ ЗДІЙСНЮЄ РАХУНКОВА ПАЛАТА” (стаття 98 Конституції України)

Згідно зі статтями 97 і 116 Конституції України КМУ відповідно до закону подає до ВРУ звіт про виконання державного бюджету. Відповідно до статті 61 БКУ і частини третьої статті 29 Закону України „Про Кабінет Міністрів України” річний звіт про виконання закону про державний бюджет подається Урядом ВРУ, Президентові України та Рахунковій палаті не пізніше 01 квітня року, наступного за звітним. В умовах воєнного стану не застосовується згідно з підпунктом 1 пункту 22 розділу VI „Прикінцеві та перехідні положення” БКУ норма частини першої статті 61 БКУ щодо дотримання терміну подання річного звіту про виконання закону про Державний бюджет України.

Розпорядженням від 13 травня 2026 року № 436-р КМУ схвалив річний звіт про виконання Закону за доходами у сумі 3 трлн 841 млрд грн, видатками – 5 трлн 480,5 млрд грн, з обсягом повернення кредитів – 13,8 млрд грн і обсягом надання кредитів – 10,1 млрд грн, з дефіцитом у сумі 1 трлн 635,8 млрд грн, який надісланий Рахунковій палаті листом від 14.05.2026 № 13223/0/2-26. Звіт про виконання Закону відповідає вимогам статті 61 БКУ.

Рахункова палата протягом двох тижнів з дня офіційного подання КМУ річного звіту про виконання закону про державний бюджет готує і подає до ВРУ висновки про виконання Закону з оцінкою ефективності управління коштами державного бюджету, а також пропозиції щодо усунення порушень, виявлених у звітному бюджетному періоді, та вдосконалення бюджетного процесу загалом (стаття 62 БКУ).

Висновки про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік” (далі – Висновки) підготовлено Рахунковою палатою відповідно до вимог БКУ і Закону України „Про Рахункову палату” за результатами аналізу всіх отриманих форм фінансової та бюджетної звітності, інформації, включеної до звіту про виконання державного бюджету за 2025 рік, пояснювальної записки до нього, звітних та інформаційно-аналітичних даних Мінфіну, Мінекономіки, ДПС, Державної митної служби України, Казначейства, Держстату, НБУ, окремих головних розпорядників.

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ	4
I. ОЦІНКА ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	10
II. ДОХОДИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	17
III. ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА КРЕДИТУВАННЯ.....	29
IV. ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА БОРГ	52
V. МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ ТА МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ.....	65
VI. РЕАГУВАННЯ НА РЕКОМЕНДАЦІЇ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ, НАДАНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНІХ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ	77
ПРОПОЗИЦІЇ	82
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	85

ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ

➤ У 2025 році Уряд виконував Закон в умовах продовження повномасштабного вторгнення в Україну, збільшення кількості ворожих атак на цивільні об’єкти в усіх регіонах країни, насамперед енергетичної та транспортної інфраструктури, що призводило до їх пошкодження і руйнації, тривалих перебоїв у постачанні електроенергії, тепла, води, погіршення логістики. Як наслідок, економіка відновлювалася повільніше, ніж очікувалося. Приріст реального ВВП становив 1,8 відс., що менше від прогнозу і показника попереднього року. В умовах зменшення експорту на 4,4 відс. рушіями економічної активності були будівництво і внутрішня торгівля.

➤ Окремі фактичні макропоказники відрізнялись від прогнозних, що призвело до менших надходжень до державного бюджету загалом на 15,9 млрд грн і витрат на погашення й обслуговування боргу та деяких видатків на 26,3 млрд гривень. Зокрема, міцніший, порівняно з прогнозним, середній обмінний курс гривні спричинив недоотримання 99,1 млрд грн доходів державного бюджету і зменшення витрат на погашення й обслуговування боргу та окремих видатків на 27,2 млрд гривень. Водночас надпрогнозоване зростання імпорту товарів сприяло додатковому надходженню доходів державного бюджету у сумі 86,1 млрд гривень.

➤ Фінансова підтримка міжнародних партнерів забезпечила стабільність державних фінансів, зростання міжнародних резервів України і сприяла здійсненню найнеобхідніших витрат державного бюджету. У 2025 році майже на третину (29,3 відс.), порівняно з попереднім роком¹, збільшився обсяг отриманих коштів зовнішніх запозичень і безповоротної допомоги до 2 трлн 259,8 млрд гривень.

Водночас внаслідок порушення термінів / неповного виконання зобов’язань у частині досягнення низки цільових показників щодо впровадження реформ не отримано запланованих на 2025 рік надходжень у сумі 1,5 млрд євро від ЄС за програмою Ukraine Facility і 1,8 млрд СПЗ за кредитом МВФ.

➤ Державний бюджет у 2025 році не виконано як за доходами (96,1 відс. плану), так і видатками (96,3 відс. плану).

До загального фонду державного бюджету надійшло доходів у сумі 2 трлн 662,7 млрд грн, або 95,5 відс. плану. Видатки загального фонду становили

¹ В порівняних умовах без урахування ОЗДП, що випущені для здійснення правочинів з державним і гарантованим державою боргом у 2024 році (626,9 млрд грн) й державними деривативами в 2025 році (148,8 млрд грн).

4 трлн 188,9 млрд грн, або 97,6 відс. плану.

До спеціального фонду державного бюджету зараховано доходів у сумі 1 трлн 178,3 млрд грн, або 97,3 відс. плану. Видатки спеціального фонду становили 1 трлн 291,6 млрд грн, або 92,2 відс. плану.

У результаті державний бюджет загалом виконано з дефіцитом, що на 5,4 відс. менше плану, у тому числі загальний фонд – 1 трлн 513,1 млрд грн, або 100,8 відс., спеціальний – 122,7 млрд грн, або 53,7 відсотка.

Загальний обсяг фінансових ресурсів державного бюджету становив 6 трлн 414,7 млрд грн, у тому числі надійшло доходів і повернено кредитів на суму 3 трлн 854,8 млрд грн, отримано надходжень для фінансування бюджету – 2 трлн 559,9 млрд гривень.

Фінансові ресурси державного бюджету спрямовані насамперед на проведення видатків і надання кредитів – 5 трлн 490,5 млрд грн, операцій з погашення та коригування боргових зобов'язань і придбання цінних паперів – 775,6 млрд гривень.

Загалом залишок бюджетних коштів, що обліковується на рахунках державного бюджету, за рік збільшився на 42,5 млрд грн, або 38,1 відс., і на 01.01.2026 становив 154,1 млрд грн, у тому числі загального фонду – на 27,4 млрд грн, або в 27 разів, – до 28,4 млрд грн, спеціального – на 15,1 млрд грн, або 13,7 відс., – до 125,7 млрд гривень.

➤ У 2025 році план доходів не виконано вперше з 2021 року, що спричинене, зокрема, недонадходженням міжнародної допомоги, меншим, ніж прогнозувалося, курсом гривні до іноземних валют, збільшенням обсягів податкових пільг.

➤ Порівняно з 2024 роком, доходи зросли на 717,5 млрд грн, або 23,0 відсотка.

Доходи державного бюджету зросли, за оцінкою Рахункової палати, за рахунок адміністративних чинників на 439,9 млрд грн, економічних – на 182,7 млрд грн, зокрема:

- девальвації гривні – на 54,7 млрд грн;
- зростання оподаткованого імпорту – на 46,5 млрд грн;
- збільшення заробітної плати і грошового забезпечення військовослужбовців – на 45,8 млрд грн;
- інфляції – на 35,7 млрд гривень.

➤ Податковий борг платників податків у 2025 році зріс на 98,3 млрд грн, або в 1,7 раза, з яких 75,3 млрд грн – внаслідок несплати донарахованої в результаті проведених податковими органами перевірок пені за порушення термінів розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності, за невиконання зобов’язань та штрафних санкцій за порушення вимог валютного законодавства. Суттєвим є ризик нестягнення такого боргу.

➤ У 2025 році значну частину видатків як державного (17,1 відс. загального обсягу видатків), так і місцевих бюджетів (18,1 відс.) проведено в грудні внаслідок тривалого здійснення закупівель і поставок товарів, виконання робіт та послуг у кінці року. Це спричинило додаткове навантаження на бюджети в кінці року.

➤ Видатки державного бюджету на 3,7 відс. менші плану внаслідок, зокрема:

недотримання або перенесення визначених умовами контрактів термінів поставок товарів, здійснення робіт і послуг, насамперед оборонного й енергетичного призначення;

зволікання головними розпорядниками з прийняттям рішень про розподіл коштів між напрямками, передбаченими у порядках про використання коштів;

тривалого узгодження процедури закупівель, технічних характеристик, переліків, механізмів постачання товарів та обладнання з вимогами міжнародних партнерів;

економії видатків на обслуговування державного боргу;

оплати медичних та соціальних послуг у межах потреби.

➤ Найбільше видатків спрямовано на безпеку й оборону держави, частка яких у загальному обсязі видатків, порівняно з довоєнним періодом, збільшилась з 17,7 відс. до 69,8 відсотка. Видатки головних розпорядників сектору безпеки й оборони проведені у сумі 3 трлн 824,5 млрд грн, або 98,8 відс. плану, з них:

48 відс. (1 трлн 835,8 млрд грн) – видатки спеціального призначення та поточні трансферти підприємствам (видатки на озброєння та військову техніку), що на 475,1 млрд грн більші, ніж у 2024 році;

30,8 відс. (1 трлн 177,5 млрд гривень) – видатки на грошове забезпечення військовослужбовців, що на 210,4 млрд грн більші, ніж у 2024 році.

Із загального фонду видатки здійснені у сумі 2 трлн 670,6 млрд грн, що на 4,3 млрд грн, або 0,2 відс., менше плану, зокрема за бюджетними програмами Міноборони, насамперед на розвиток, закупівлю, модернізацію та ремонт озброєння, військової техніки, засобів і обладнання – на 3,8 млрд грн, або 0,6 відсотка.

Майже третина (30,2 відс.) видатків здійснювалась зі спеціального фонду державного бюджету, насамперед за рахунок окремих власних надходжень бюджетних установ, отриманих у натуральній формі.

➤ КМУ прийняв рішення про виділення із резервного фонду 74,4 млрд грн, або 99,8 відс. обсягу цього фонду. При цьому на заходи, що не відповідають меті фонду, виділено 12 відс. цього фонду, зокрема для надання одноразової державної грошової допомоги „Зимова підтримка”, державної грошової допомоги покупцям товарів українського виробництва та часткової компенсації вартості техніки й обладнання вітчизняного виробництва.

➤ Видатки та надання кредитів для реалізації ППП на 59,6 млрд грн, або 47,6 відс., менші плану через призупинення реалізації частини проєктів унаслідок збройної російської агресії, їх реструктуризації та необхідності врегулювання процедури закупівель для приведення контрактів у відповідність із вимогами МБРР. Це призвело, зокрема, до відтермінування реалізації окремих проєктів, які здійснюються за рахунок грантів та позик від міжнародних партнерів. При цьому платежі на обслуговування та погашення залучених кредитних коштів здійснювалися своєчасно відповідно до графіків.

Основними напрямками реалізації ППП стали розвиток і відновлення інфраструктури, освіта.

➤ Посилення ракетних російських обстрілів зумовило зростання, порівняно з 2024 роком, у 2,4 раза видатків та обсягів надання кредитів для паливно-енергетичного комплексу, що здійснювалися з різних джерел, зокрема за рахунок грантів і позик МФО, однак ці витрати у 2025 році на 31,0 відс. менші плану і становили 32,5 млрд грн, насамперед на:

захист об’єктів гідроенергетики, магістральних мереж та високовольтних підстанцій спрямовані кошти загального фонду державного бюджету (у тому числі і резервного фонду державного бюджету) у сумі 10,9 млрд грн, що у 2,2 раза більше, ніж у попередньому році, однак на 14,5 відс. менше плану;

відновлення зруйнованих або пошкоджених внаслідок російської збройної агресії об’єктів гідроенергетики, магістральних мереж та високовольтних підстанцій за рахунок коштів МФО – 2,1 млрд грн, що майже удвічі більше, ніж у попередньому році, однак на 0,8 відс. менше плану.

➤ У 2025 році на реалізацію експериментальних проєктів у межах Всеукраїнської економічної платформи „Зроблено в Україні”, зокрема надання електронної публічної послуги „Національний кешбек”, з державного бюджету

спрямовано 11,2 млрд грн, що на 29,7 відс. більше, ніж у 2024 році. Частка придбаних товарів через експериментальний проєкт „Національний кешбек” в обороті роздрібної торгівлі України збільшилась з 0,5 відс. у вересні – грудні 2024 року (початок реалізації проєкту) до 2,4 відс. у 2025 році. Фізичними особами отримані виплати витрачено насамперед на оплату комунальних послуг (62,7 відс. загального обсягу виплат).

➤ За наявності ресурсу видатки за окремими бюджетними програмами спеціального фонду здійснювалися в менших від запланованих обсягах, як наслідок, окремі головні розпорядники мають значні залишки коштів. Порівняно з 01 січня 2025 року, залишки коштів спеціального фонду державного бюджету на рахунках, відкритих у Казначействі (крім власних надходжень бюджетних установ та субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам), збільшилися на 9,1 млрд грн і на 01.01.2026 становили 61,1 млрд гривень.

➤ У 2025 році ПФУ погасив у повному обсязі заборгованість за позиками, наданими Казначейством з ЄКР на покриття тимчасових касових розривів ПФУ, пов’язаних з виплатою пенсій, яка на початок 2025 року становила 11,3 млрд гривень.

➤ Державні запозичення становили 2 трлн 435,4 млрд грн, або 98,9 відс. плану, у тому числі:

зовнішні – 1 трлн 853,9 млрд грн, або 98,6 відс. плану, з них ОЗДП, що випущені для здійснення правочинів з державними деривативами, на суму 148,8 млрд грн;

внутрішні – 581,5 млрд грн, або 100 відс. плану, з них ОВДП, що випущені в обмін на акції додаткової емісії приватного акціонерного товариства „Українська фінансова житлова компанія” з метою збільшення його статутного капіталу, на суму 30 млрд гривень.

➤ Загальний обсяг державного і гарантованого державою боргу збільшився на 29,5 відс. до 9 трлн 42,7 млрд грн і вперше перевищив обсяг ВВП країни (101,2 відс.).

Витрати з державного бюджету на погашення й обслуговування державного та гарантованого державою боргу збільшилися, порівняно з 2024 роком, на 17,3 відс. – до 977,6 млрд грн, що становило 16 відс. усіх витрат державного бюджету.

Суттєвими ризиками збільшення боргу і витрат на його погашення й обслуговування є, зокрема:

значний в умовах воєнного стану дефіцит державного бюджету, що потребує нових запозичень для його покриття;

зростання частки чутливого до валютних коливань боргу, номінованого в іноземній валюті, з 74,7 до 79,1 відсотка.

➤ У 2025 році видатки державного бюджету на надання трансфертів місцевим бюджетам на 21,8 млрд грн, або 10 відс., менші плану, що спричинено, зокрема, незатвердженням КМУ розподілу або затвердженням розподілу окремих трансфертів не в повному обсязі, неповним використанням отриманих субвенцій і перерахуванням невикористаних залишків у кінці року з місцевих бюджетів до державного бюджету.

➤ Доходи місцевих бюджетів без трансфертів із державного бюджету у 2025 році, порівняно з 2024 роком, зросли на 13,1 відс., насамперед за рахунок збільшення надходжень ПДФО, місцевих податків і зборів, їх частка у загальному обсязі доходів збільшилася на 1,6 відс. пункту – до 73,9 відсотка. Видатки місцевих бюджетів збільшились на 15,2 відсотка. Залишається неврегульованим питання списання заборгованості за середньостроковими позиками та безвідсотковими позичками, наданими місцевим бюджетам у 2009–2014 роках за рахунок коштів СКР, яка обліковується в Казначействі в сумі 9 млрд гривень.

I. ОЦІНКА ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Уряд виконував Закон в умовах продовження повномасштабного вторгнення в Україну, збільшення кількості ворожих атак на цивільні об’єкти в усіх регіонах країни, насамперед енергетичної та транспортної інфраструктури, що призводило до їх пошкодження і руйнації, тривалих перебоїв у постачанні електроенергії, тепла, води, погіршення логістики. Уряд і НБУ за підтримки міжнародних партнерів забезпечили стійкість країни і макроекономічну стабільність.

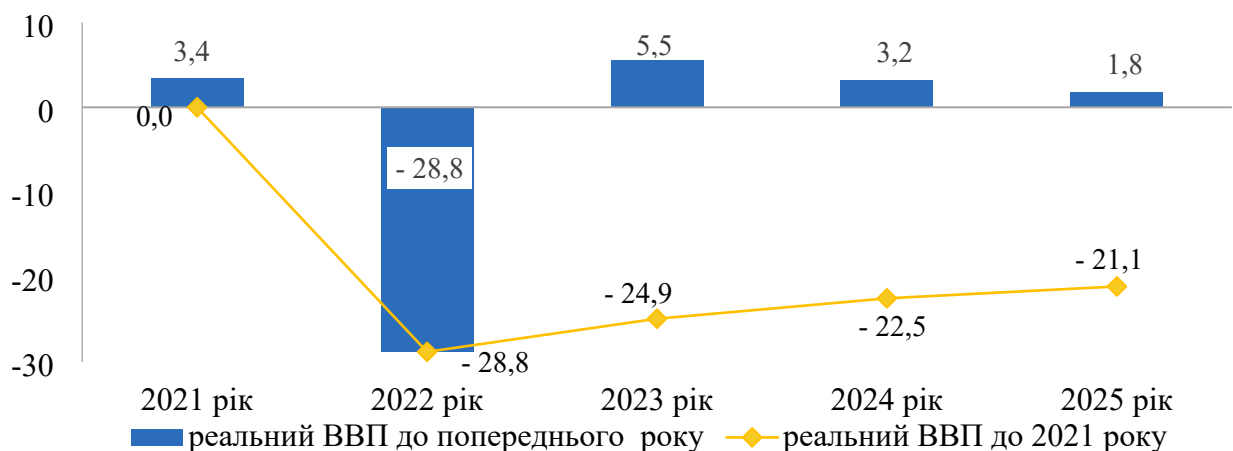
При затвердженні державного бюджету на 2025 рік враховано основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2025–2027 роки, схвалені постановою КМУ від 28 червня 2024 року № 780.

Окремі основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2025 рік і фактичні наведені в додатку 1.

Відмінність окремих фактичних макропоказників від прогностичних на 2025 рік призвела до **менших надходжень** до державного бюджету загалом **на 15,9 млрд грн і витрат** на погашення й обслуговування боргу та деяких видатків **на 26,3 млрд гривень**.

Нижче від прогностичного зростання економіки призвело до **недонадходження доходів державного бюджету у сумі, за оцінкою Рахункової палати, 21,8 млрд гривень**.

Діаграма 1. Приріст реального ВВП у 2025 році не забезпечив відновлення економіки після найбільшого за час незалежності України падіння ВВП через повномасштабне вторгнення, відс.

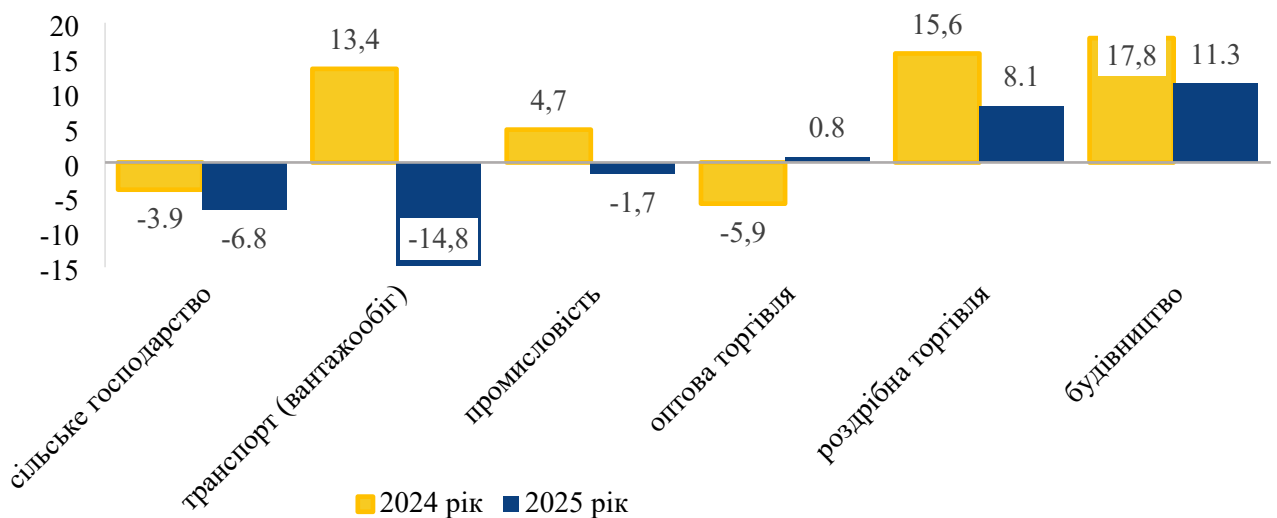

В умовах зменшення експорту **рушіями економічної активності були будівництво і внутрішня торгівля:**

будівництво зросло насамперед завдяки інвестиціям бізнесу, державним програмам і коштам бюджетів усіх рівнів, спрямованим на відновлення нежитлових і житлових будівель, інфраструктури;

роздрібна торгівля – за рахунок зростання внутрішнього попиту і споживання домогосподарств, в тому числі внаслідок підвищення середньої заробітної плати.

Діаграма 2. Зміна обсягів виробництва продукції (робіт, послуг) у 2024 та 2025 роках, відс. до попереднього року

Стримуючими чинниками зростання економіки стали:

- ✓ масовані ракетні удари агресора по об’єктах електрогенерації та інфраструктурі видобутку газу;
- ✓ дефіцит кадрів;
- ✓ нижчі врожаї окремих культур через несприятливу погоду;
- ✓ логістичні труднощі.

Так, у 2025 році, порівняно із попереднім роком, зменшилось виробництво продукції (товарів, робіт, послуг) на транспорті, в сільському господарстві, промисловості.

Вантажобіг скоротився на морському транспорті на 15,9 відс. через обстріли портів і зменшення експорту зернових, що становили 60 відс. вантажів, перевезених українським морським коридором за весь час функціонування, а також на

трубопроводному транспорті внаслідок припинення транзиту російського газу. Обсяги перевезень вантажів на залізничному транспорті знизились на 7,8 відс., здебільшого внаслідок зменшення експорту вугілля і зернових.

Обсяг виробництва сільськогосподарської продукції зменшився на 6,8 відс. насамперед внаслідок нижчого через несприятливі погодні умови врожаю олійних культур, зокрема сої, збір якої знизився на чверть, соняшнику, ріпаку, а також цукрового буряку, водночас урожай зернових культур збільшився.

Промислове виробництво зменшилось за рахунок падіння добувної промисловості на 10,4 відс., зокрема видобутку вугілля – на 31 відс., нафти і природного газу – на 8,4 відс., залізної руди – на 7,7 відсотка. Скоротилось також виробництво, передача та розподіл електроенергії – на 1,4 відс., зокрема розподіл – на 3,2 відсотка.

При цьому обсяги виробництва зросли майже в усіх галузях переробної промисловості, найбільше – у високотехнологічній фармацевтичній промисловості – на 18,9 відс., виробництві будівельних матеріалів – на 9,3 відс., металургії – на 8,9 відсотка. Збільшення виробництва оборонної продукції сприяло зростанню в машинобудуванні на 3,9 відсотка.

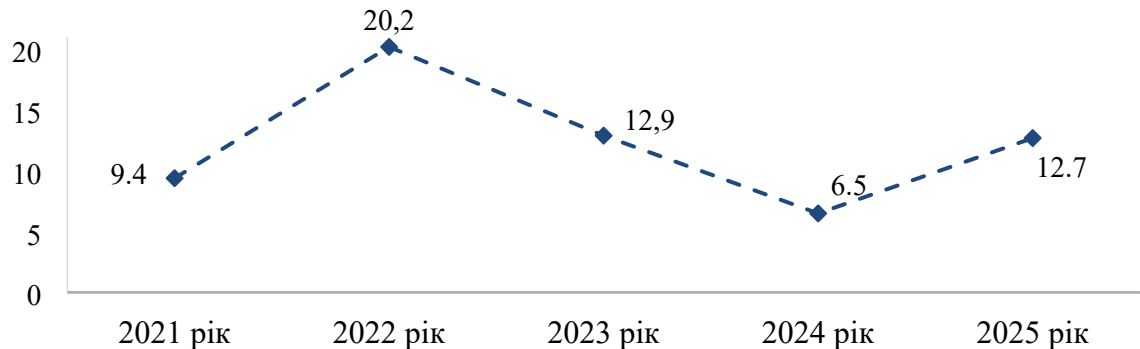
Індекс споживчих цін у середньому до попереднього року після двох років сповільнення зріс у 2025 році вдвічі. Надпрогнозована інфляція вплинула, за оцінкою Рахункової палати, на збільшення окремих доходів державного бюджету на 18,9 млрд грн і видатків на обслуговування державного боргу на 0,9 млрд гривень.

За даними Держстату, в розрахунку грудень 2025 року до грудня попереднього року індекси як споживчих цін (8,0 відс.), так і цін виробників промислової продукції (8,2 відс.), значно нижчі від прогнозних, натомість споживчі ціни в середньому до попереднього року (12,7 відс.) вищі, ніж прогнозувалось, що сприяло збільшенню доходів державного бюджету.

У березні та вересні 2025 року, порівняно з відповідними місяцями попереднього року, споживчі ціни підвищилися на 14,6 відс. і 11,9 відс. відповідно, тоді як у розрахунках купонних платежів за довгостроковими інфляційними ОВДП, випущеними згідно з постановою КМУ від 04 жовтня 2017 року № 748 „Про здійснення у 2017 році правочину з державним боргом”, Мінфіном враховане зростання споживчих цін на 12,6 відсотка. Як наслідок, видатки на обслуговування державного боргу у 2025 році зросли.

Діаграма 3. Зміна інфляції у середньому до попереднього року в 2021–2025 роках, відс.

Три чверті складових загального зростання споживчих цін у 2025 році (у середньому до попереднього року) були наслідком підвищення цін на:

- ✓ продукти харчування та безалкогольні напої на 17,4 відс. (55 відс. загального приросту);
- ✓ алкогольні напої, тютюнові вироби – на 17,7 відс. (11 відс.);
- ✓ охорону здоров'я, в тому числі на фармацевтичну продукцію, медичні товари й обладнання, – на 11,7 відс. (9 відс.).

Стримували інфляцію в 2025 році, зокрема:

- ✓ продовження мораторію на підвищення тарифів на окремі житлово-комунальні послуги² (на ринку природного газу й у сфері теплопостачання);
- ✓ мінімальне підвищення тарифів на водопостачання та водовідведення на 0,7 і 0,6 відс. відповідно;
- ✓ курсова стійкість гривні.

У статті 7 Закону прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць установлений з 01 січня 2025 року в розмірі 2 920 грн, тобто на рівні 2024 року, і упродовж року не змінювався.

За даними Мінсоцполітики, фактичний розмір прожиткового мінімуму в цінах січня 2025 року становив 9 129 грн, або в 3,1 раза більше установленного в Законі, в цінах грудня 2025 року – 9 577 грн, або в 3,3 раза більше установленного в Законі.

² Закон України від 29 липня 2022 року № 2479-ІХ „Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування”.

В умовах надходження значних обсягів допомоги від міжнародних партнерів і необхідності здійснення великих закупівель озброєння та боєприпасів для відсічі повномасштабного вторгнення в Україну й обладнання для відновлення зруйнованої агресором критичної інфраструктури, імпорту товарів у 2025 році, порівняно з попереднім роком, зріс, за даними НБУ, на 17 304 млн дол. США, або 23,9 відс., і перевищив експорт товарів у 2,3 раза. Надпрогнозоване зростання імпорту товарів сприяло додатковому надходженню доходів державного бюджету у сумі, за оцінкою Рахункової палати, 86,1 млрд гривень.

У 2025 році, порівняно з попереднім роком, збільшився імпорт, зокрема: машин, устаткування, транспортних засобів та приладів – на 37,0 відс.; мінеральних продуктів, здебільшого газу і вугілля – на 18,2 відс.; продовольчих товарів та сировини для їх виробництва – на 14,0 відсотка.

Найбільша частина імпорту товарів продовжує надходити з країн Європи, хоча їх частка і знизилась з 2024 року. Водночас зросли частки імпорту товарів із країн Азії та Америки.

Імпорт послуг у звітному періоді, порівняно з попереднім роком, зменшився на 1 041 млн дол. США, або 4,2 відс., за рахунок зменшення витрат за кордоном на ділові й особисті подорожі громадян, зокрема і тих, які виїхали з України внаслідок повномасштабного російського вторгнення, на 1 350 млн дол. США, або 10,3 відсотка.

Міцніший, порівняно з прогнозним, середній обмінний курс гривні спричинив, за оцінкою Рахункової палати, недоотримання у звітному періоді 99,1 млрд грн доходів державного бюджету і водночас зменшення витрат на погашення й обслуговування боргу й окремих видатків на 27,2 млрд гривень.

У 2025 році середній обмінний курс гривні до долара США становив 41,69 грн за долар США, до євро – 47,06 грн за євро, при цьому окремі показники державного бюджету визначені з урахуванням обмінного курсу 45,0 і 48,6 грн за долар США і євро відповідно.

З використанням обмінного курсу гривні до долара США та євро обчислювалися:

надходження, сумарна частка яких у звітному періоді становила 36 відс. доходів державного бюджету;

витрати державного бюджету на погашення зовнішнього і частини внутрішнього боргу, номінованого в іноземних валютах, деякі видатки державного бюджету, частка яких становила 5,9 відс. витрат державного бюджету.

 Одним із чинників уповільнення зростання економіки стало зменшення у 2025 році, порівняно з попереднім роком, вартісного обсягу експорту товарів і послуг, за даними НБУ, на 4,4 відс. за прогнозованого зростання на 7 відсотків.

Експорт товарів зменшився на 1 044 млн дол. США за рахунок:
продовольчих товарів та сировини для їх виробництва – на 2 137 млн дол. США, насамперед зернових культур – на 2 144 млн дол. США, або 22,8 відс., з них кукурудзи – на 1 171 млн дол. США, або 23,1 відс., пшениці – на 748 млн дол. США, або 20 відс., а також насіння ріпаку – на 964 млн дол. США, або 52,1 відс.; мінеральних продуктів – на 228 млн дол. США, насамперед руди і концентратів залізних – на 16,6 відс., внаслідок зниження як їх ваги – на 8 відс., так і середньої ціни однієї тонни – на 9,3 відсотка.

Експорт послуг скоротився на 8,3 відс. за рахунок послуг транспорту, насамперед трубопровідного, обсяг послуг якого зменшився на 84,4 відс., що зумовлено припиненням транспортування російського газу та зменшенням транспортування російської нафти.

При цьому зріс експорт послуг:
особам, які подорожують Україною, – на 17,4 відс.;
професійних і консультаційних з управління – на 10 відс.;
комп’ютерних – на 3,2 відсотка.

 У 2025 році в результаті значного зростання імпорту при зменшенні експорту дефіцит торговельного балансу збільшився до рекордного за всі роки обсягу. Водночас значні обсяги міжнародної допомоги сприяли зростанню міжнародних резервів.

У 2025 році дефіцит торговельного балансу збільшився, порівняно з попереднім роком, на 46,3 відс. до 59 249 млн дол. США.

Водночас, враховуючи значні обсяги надходжень допомоги від міжнародних партнерів:

зведений платіжний баланс загалом за 2025 рік зведено з профіцитом 12 806 млн дол. США, тоді як у 2024 році – з дефіцитом 3 млн дол. США;

середній за 2025 рік офіційний курс гривні до долара США вищий від середнього за 2024 рік на 3,8 відс., до євро – на 8,3 відс.;

обсяг міжнародних резервів збільшився до рекордного за всі роки обсягу і становив на 01 січня 2026 року 57,3 млрд дол. США, що забезпечує фінансування імпорту товарів і послуг у майбутньому, враховуючи, його прогнозний обсяг у 2026 році 105,8 млрд дол. США, впродовж більше шести місяців.

II. ДОХОДИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

У 2025 році план доходів державного бюджету вперше з 2021 року не виконано. Доходи державного бюджету загалом менші запланованого обсягу на 3,9 відс., зокрема загального фонду – на 4,5 відс., спеціального – на 2,7 відсотка.

Доходи державного бюджету

план на 2025 рік	виконано у 2025 році
3 трлн 997 млрд грн, у т. ч.	3 трлн 841 млрд грн, або 96,1 % плану
загальний фонд	
2 трлн 787 млрд грн,	2 трлн 663 млрд грн, або 95,5 % плану
спеціальний фонд	
1 трлн 211 млрд грн	1 трлн 178 млрд грн, або 97,3 % плану

У 2025 році план доходів, порівняно із первісно затвердженим Законом, загалом збільшено на 1 трлн 670,5 млрд грн, або 71,8 відс., унаслідок внесення змін:

- відповідно до законів³, що зумовлено, зокрема, переглядом Мінекономіки прогнозу на 2025 рік середньомісячної заробітної плати, прибутку прибуткових підприємств⁴ та зарахуванням до загального фонду державного бюджету 10 відс. податку на прибуток підприємств, який зараховувався до бюджету міста Києва, – за загальним фондом на 151,2 млрд грн, спеціальним – на 24,3 млрд грн;
- Мінфіном до розпису загального фонду державного бюджету після отримання гранту на бюджетну підтримку від МБРР⁵ – загалом на 502,4 млрд грн;

³ Закони України від 31 липня 2025 року № 4561-ІХ і від 21 жовтня 2025 року № 4648-ІХ „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік” щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони” та від 20 серпня 2025 року № 4571-ІХ „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”.

⁴ При цьому зміни до постанови КМУ від 28 червня 2024 року № 780 „Про схвалення основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2025–2027 роки” не вносились.

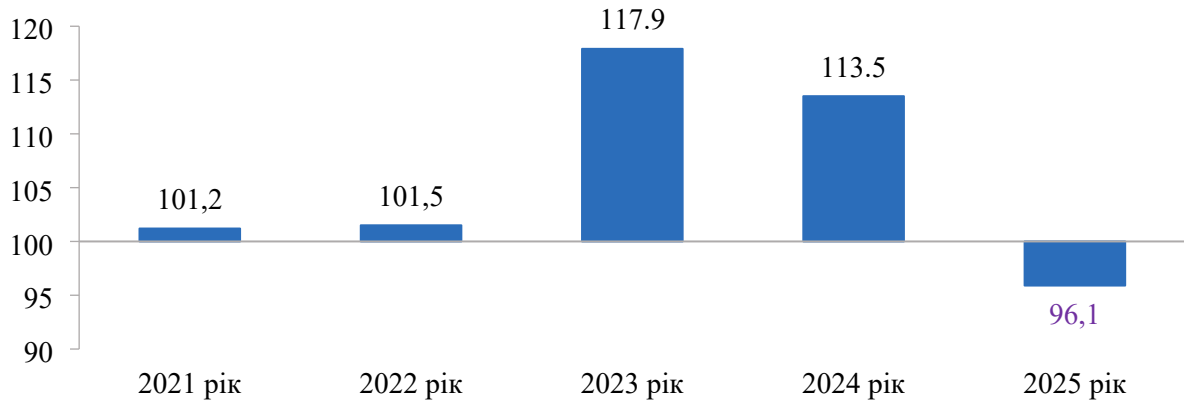
⁵ Відповідно до розпорядження КМУ від 13 грудня 2024 року № 1251-р „Про залучення гранту на бюджетну підтримку від Міжнародного банку реконструкції та розвитку, що діє як виконавча установа Фонду фінансового посередництва зі сприяння залученню ресурсів для інвестування в зміцнення України, в межах восьмого додаткового фінансування Проекту „Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні”.

➤ розпорядниками бюджетних коштів до спеціального фонду державного бюджету – загалом на 992,7 млрд грн, насамперед у частині власних надходжень бюджетних установ – 911,5 млрд гривень.

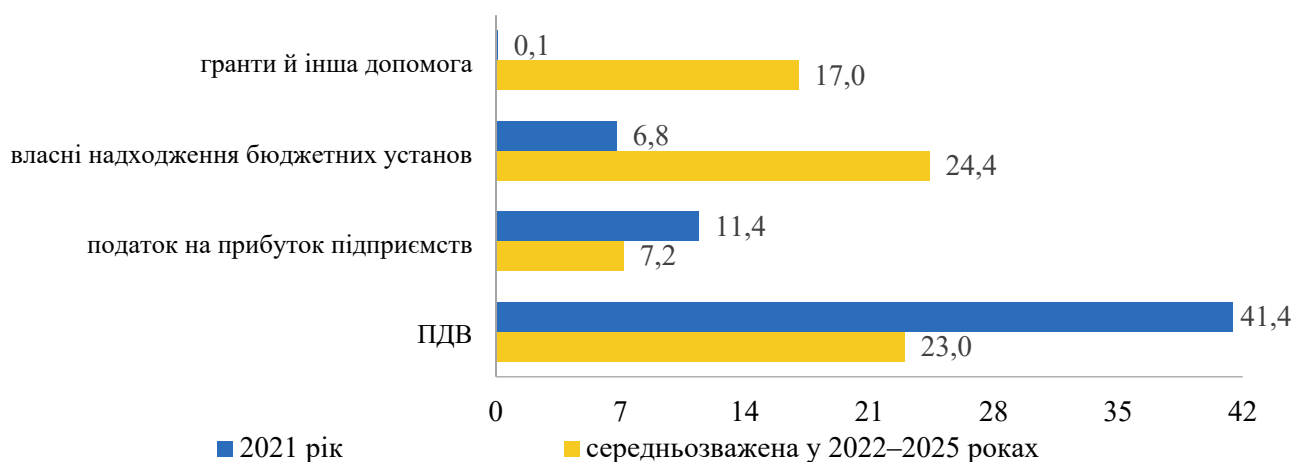
Виконання плану доходів державного бюджету в 2025 році наведено в додатку 2.

Діаграма 4. Виконання плану доходів державного бюджету в 2021–2025 роках, відс.

З початку повномасштабного вторгнення в Україну структура доходів державного бюджету суттєво змінилась: частки власних надходжень бюджетних установ, насамперед благодійних внесків, і надходжень грантів та іншої безповоротної зовнішньої фінансової допомоги від міжнародних партнерів значно зросли. У 2025 році їх сумарна частка становила 39,2 відс. доходів державного бюджету, а частка бюджетоутворюючих податків зменшилась.

Діаграма 5. Частка окремих доходів у загальній сумі доходів державного бюджету, відс.

Доходи державного бюджету у 2025 році менші планового показника з урахуванням внесених протягом року змін на 156,5 млрд грн, загальний фонд – на 124,2 млрд грн, спеціальний – на 32,3 млрд гривень. Невиконання плану доходів спричинене, зокрема, недонадходженням міжнародної допомоги, меншим від прогнозного курсом гривні до іноземних валют, збільшенням обсягів податкових пільг.

Загалом сума невиконання планових показників окремих доходів державного бюджету становила 193,8 млрд грн, зокрема:

до державного бюджету надійшло 554,7 млрд грн **грантів (дарунків) та допомоги в рамках програм ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ**, що становило 14,4 відс. доходів державного бюджету загалом. Ці кошти на 63,9 млрд грн, або 10,3 відс., менші плану, що спричинено насамперед невиконанням або невчасним виконанням зобов’язань у частині досягнення низки цільових показників щодо впровадження реформ, передбачених на 2025 рік у Плані України для реалізації програми Ukraine Facility⁶, що є передумовою отримання цих коштів.

Це зумовило ненадходження запланованих на травень – листопад 53,5 млрд грн, або 76 відс. загальної суми невиконання плану цих надходжень на рік.

Крім того, на невиконання плану надходжень грантів (дарунків) на реалізацію проєктів вплинули:

зниження темпів реалізації контрактів у межах проєктів і неможливість виконання підрядниками контрактних зобов’язань у повному обсязі через продовження повномасштабного вторгнення;

зміна строків доставки в Україну закупленого в межах проєктів обладнання внаслідок проблем з логістикою та відтермінування виконання контрактів, тривалого проведення тендерних процедур для подальшого укладення контрактів на виконання робіт / послуг;

менший, ніж прогнозувалося, курс гривні до іноземних валют, насамперед євро.

Надходження **ПДВ** у 2025 році становили 22,1 відс. загального обсягу доходів державного бюджету, що на 1,4 відс. пункту менше, ніж у 2024 році. Плановий показник ПДВ на 2025 рік не виконано як з імпортованих, так і вироблених в Україні товарів.

⁶ Розпорядження КМУ від 18 березня 2024 року № 244-р „Про схвалення Плану України”.

В умовах зростання імпорту товарів на 23,9 відс., при прогнозі, врахованому в розрахунках доходів на 2025 рік, на 6,0 відс., не виконано плановий показник **ПДВ із ввезених на митну територію України товарів на 51,4 млрд грн**, що насамперед спричинено:

меншим на 7,4 відс. офіційним середнім курсом гривні до долара США в 2025 році від врахованого у прогнозних розрахунках доходів, що зумовило недонадходження, за оцінкою Рахункової палати, 43,1 млрд грн ПДВ із ввезених на митну територію України товарів;

збільшенням, порівняно з 2024 роком, на 64,4 відс. обсягу пільг, зокрема, щодо ввезення на митну територію України⁷:

продукції оборонного значення – на 41,0 млрд грн, або 49,6 відс.;

товарів для відновлення енергетики – на 11,9 млрд грн, або у 2,2 раза;

транспортних засобів, оснащених виключно електричними двигунами, – на 9,6 млрд грн, або 90,6 відс.;

природного газу АТ „Національна акціонерна компанія „Нафтогаз України”, сума пільги за якими становила 9,0 млрд гривень.

В умовах надпрогнозованого зростання споживчих цін план надходження **ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування** не виконано на 11,5 млрд грн, або 3,6 відс., що спричинено понадплановим відшкодуванням. Так, платникам ПДВ у звітному періоді відшкодовано на 15,2 млрд грн, або 9,3 відс., більше, ніж планувалося⁸.

При цьому при прогнозованому на 2025 рік зростанні 9,7 відс. середні споживчі ціни у січні – грудні, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зросли на 12,7 відсотка.

Плановий показник надходжень **акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) на 2025 рік** загалом не виконано на **15,2 млрд грн, або 11,3 відсотка**.

Найбільше не виконано план акцизного податку з вироблених в Україні тютюну та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, – на 9,2 млрд грн, або 10,1 відс., що, зокрема, спричинено меншим:

виробництвом тютюнових виробів у 2025 році, ніж враховано при плануванні надходжень цього податку на рік, на 3,5 відс. (порівняно з 2024 роком – на 8,1 відс.);

⁷ За оцінкою Рахункової палати.

⁸ Розрахунки до проекту Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”.

офіційним середнім у 2025 році, ніж враховано в прогнозних розрахунках, курсом євро.

Не виконано план акцизного податку з виробленого в Україні пального на 7,2 млрд грн, або 37,1 відс., що спричинено насамперед:

скороченням у 2025 році, порівняно з 2024 роком, обсягів реалізації на внутрішній ринок основних видів пального (бензин, дизельне паливо, скраплений газ) на 38,1 відс. у результаті призупинення виробництва пального внаслідок пошкодження виробничих потужностей основного його виробника, який забезпечував 78 відс. надходжень акцизного податку з пального⁹;

меншим на 3,2 відс. від врахованого в прогнозних розрахунках офіційним середнім у 2025 році курсом євро.

Власні надходження бюджетних установ, що є найбільшою (81,4 відс.) складовою доходів спеціального фонду, становили 954,2 млрд грн, з яких 82,3 відс. отримані в натуральній формі.

Основною причиною менших на 14,7 млрд грн, або 1,5 відс. плану, власних надходжень бюджетних установ є недоотримання 13,0 млрд грн, або 16 відс. плану, плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством.

Надходження бюджетних установ з інших джерел (благодійні внески, гранти і дарунки, надходження від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів тощо) становили 92,9 відс. загального обсягу власних надходжень бюджетних установ і зросли, порівняно з 2024 роком, на 161,6 млрд грн, або 22,3 відсотка. Ці надходження найбільші в бюджетних установах Міноборони, причому 88,8 відс. отримані в натуральній формі.

План надходжень **рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення** не виконано на 10,3 млрд грн, або 19,2 відс., зокрема:

➤ рентної плати за користування надрами для видобування природного газу – на 5,7 млрд грн, або 18,1 відс., унаслідок зменшення:

ціни реалізації газу власного видобутку ПАТ „Укрнафта”, на яке покладені спеціальні обов’язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, з квітня 2025 року до 31.03.2026

⁹ За інформацією ДПС, наданою на запит Рахункової палати.

до 10 000 грн (без ПДВ) за 1 тис. куб. м¹⁰, тоді як у прогнозованому розрахунку надходжень рентної плати на 2025 рік враховані постачання газу цим товариством за ціною 17 595 грн (391 дол. США) за 1 тис. куб. м;

переплати з цього виду рентної плати з початку року на 4,0 млрд грн у рахунок виконання податкових зобов'язань;

обсягів видобування природного газу на 7 відс., порівняно з 2024 роком, що спричинене насамперед руйнуванням інфраструктури видобувних підприємств (у прогнозованому розрахунку надходжень рентної плати за користування надрами для видобування природного газу враховано збільшення обсягів його видобутку, порівняно з попереднім роком, на 1,9 відс.);

➤ рентної плати за користування надрами для видобування нафти – на 3,3 млрд грн, або 29,5 відс., що зумовлено нижчими від врахованих у прогнозних розрахунках на 2025 рік ціною реалізації нафти марки Urals – на 17 відс. (57,98 дол. США замість 69,82 дол. США за 1 барель) і курсом гривні до долара США – на 7,3 відсотка.

Плановий показник **ввізного мита** не виконано на 5,6 млрд грн, або 9,5 відс., що спричинено, насамперед, меншим від врахованого у прогнозних розрахунках доходів офіційним середнім курсом гривні до долара США, внаслідок чого, за оцінкою Рахункової палати, недоотримано 4,5 млрд грн ввізного мита.

Перевиконання планових показників окремих податків у 2025 році загалом становило 37,3 млрд грн, зокрема:

на 5,6 млрд грн, або 2,0 відс., збільшеного впродовж року на 12,9 відс. плану податку на прибуток підприємств;

на 3,9 млрд грн, або 5,9 відс., – плану надходження частини чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до державного бюджету, та дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність. Цьому сприяло перевиконання планових показників діяльності суб'єктами господарювання державного сектору, зокрема підприємствами оборонно-промислового комплексу.

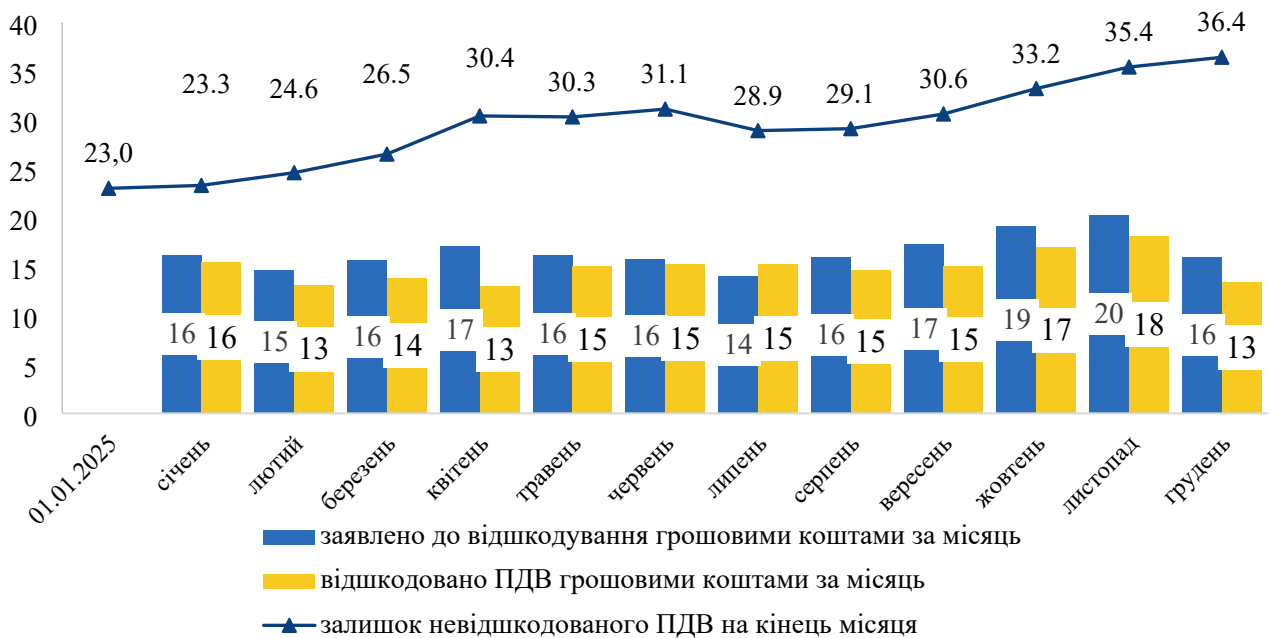
¹⁰ Постанова КМУ від 06 березня 2022 року № 222 „Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу” (зі змінами та доповненнями).

Залишки невідшкодованого платникам ПДВ зросли в 1,6 раза, що, зокрема, спричинене збільшенням заявленого до відшкодування обсягу ПДВ у IV кварталі 2025 року, насамперед у листопаді, що створило додаткове навантаження на державний бюджет у наступному звітному періоді.

Діаграма 6. Бюджетне відшкодування платникам ПДВ у січні – грудні 2025 року, млрд грн

заявлено до відшкодування платниками ПДВ у 2025 році

198,2 млрд грн

відшкодовано у 2025 році

179,6 млрд грн

на 33,1 млрд грн, або 20,0 %, більше, ніж у 2024 році

на 22,4 млрд грн, або 14,3 %, більше, ніж у 2024 році

у результаті залишки невідшкодованих сум на кінець грудня 2025 року становили 36,4 млрд грн, що на: 13,4 млрд грн, або 58,2 %, більше, ніж на початок року

Суми заявлених до бюджетного відшкодування ПДВ збільшились у 2025 році, порівняно з 2024 роком, за рахунок зростання заявлених сум¹¹:

підприємствами-експортерами внаслідок збільшення на 4,7 відс. обсягів операцій з вивезення товарів за межі митної території України, що оподатковуються за нульовою ставкою;

платниками, які здійснюють постачання на митній території України товарів оборонного призначення, на 9,7 млрд грн;

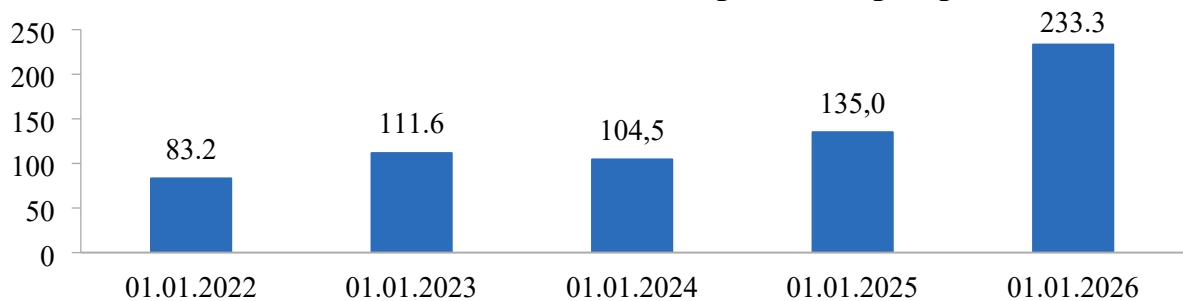
платниками, які декларують будівництво і придбання альтернативних джерел енергогенерування (сонячні станції, вітроелектростанції, засоби збереження енергії), на 4,6 млрд гривень.

При цьому на 01.01.2026 в Казначействі перебували на виконанні платіжні документи на відшкодування платникам ПДВ на суму 12,8 млрд грн, що на 6,2 млрд грн, або в 1,9 раза більше, ніж на 01.10.2025¹².

Податковий борг платників податків у 2025 році зріс на 98,3 млрд грн, або в 1,7 раза, – до 233,3 млрд грн, здебільшого за результатами контрольної-перевірочної роботи, зокрема в частині пені за порушення термінів розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності, за невиконання зобов’язань та штрафних санкцій за порушення вимог валютного законодавства. При цьому нараховані деяким платникам суми значно перевищували їх активи. Суттєвим є ризик нестягнення такого боргу.

Діаграма 7. Стан заборгованості платників податків перед державним бюджетом на кінець 2021–2025 років, млрд грн

¹¹ За інформацією ДПС, наданою на запит Рахункової палати.

¹² Довідково. У січні 2026 року платникам ПДВ відшкодовано в 1,6 раза більше, ніж у відповідному періоді 2025 року, залишки невідшкодованого ПДВ станом на 01.02.2026 менші, ніж на 01.01.2026, на 7,1 млрд грн, або 19,4 відсотка.

Понад три чверті суми зростання податкової заборгованості становив податковий борг, що виник внаслідок несплати донарахованої в результаті проведених податковими органами перевірок пені за порушення термінів розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності, за невиконання зобов'язань та штрафних санкцій за порушення вимог валютного законодавства (у 2025 році збільшився на 75,3 млрд грн, або в 9,4 раза, до 84,2 млрд грн). Суттєве зростання заборгованості за цим платежем – на 72,9 млрд грн, або 97 відс. приросту за рік, відбулось з липня і частково спричинене скасуванням для більшості платників податків мораторію на проведення податкових перевірок¹³. Зокрема, відновлено проведення перевірок органів ДПС у частині порушень законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Довідково. Відповідно до статті 11 Закону України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII „Про валюту і валютні операції” НБУ та ДПС є органами валютного нагляду за дотриманням резидентами та нерезидентами валютного законодавства.

Так, у 2025 році за результатами проведених органами ДПС документальних перевірок юридичним особам нараховано пені за порушення термінів розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності, за невиконання зобов'язань та штрафних санкцій за порушення вимог валютного законодавства у сумі 79,4 млрд грн, що в 7,1 раза більше, ніж у 2024 році.

Згідно з інформацією ДПС, надісланою на запит Рахункової палати, заборгованість платників податків за результатами контрольно-перевірочної роботи податкових органів збільшилася з початку року загалом на 25,7 відс. і становила 98,7 млрд грн без урахування суми заборгованості, донарахованої за підсумками проведених податковими органами перевірок щодо сплати пені за порушення термінів розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Станом на 01.01.2026 найбільшими боржниками податкового боргу є:

➤ ТОВ „УГТ”¹⁴, основний вид діяльності – організація азартних ігор (сума заборгованості 20,1 млрд грн, з яких 19,6 млрд грн – за результатами контрольно-перевірочної роботи податкових органів), ризик несплати податкової заборгованості цим платником є значним: податковий борг перевищує розмір статутного капіталу товариства у 670 разів;

¹³ Закон України від 09 листопада 2023 року № 3453-IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо скасування мораторію на проведення податкових перевірок”.

¹⁴ За інформацією ДПС, наданою на запит Рахункової палати.

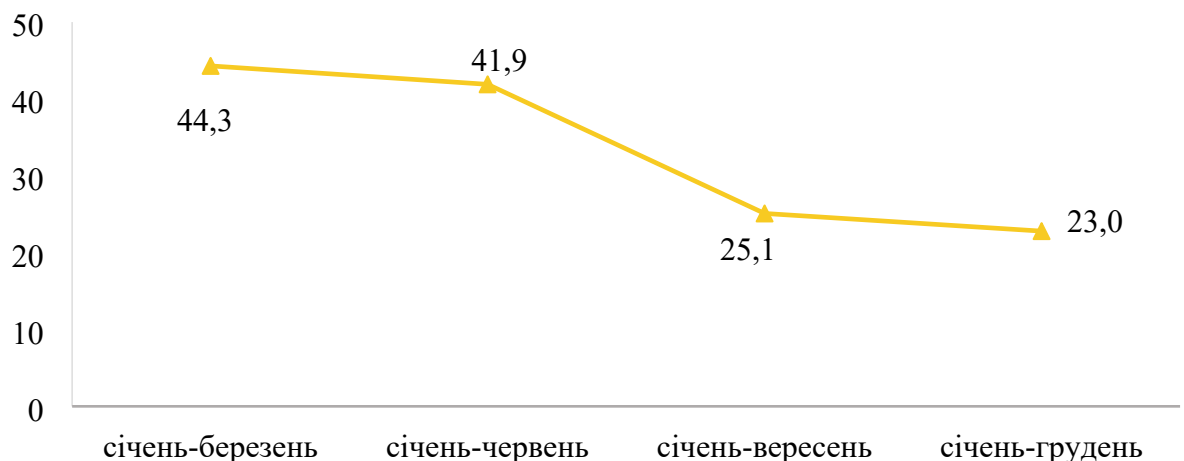
- ТОВ „УКР-МЕТ АЛЬЯНС”, основний вид діяльності – оптова торгівля відходами та брухтом, сума податкового боргу – 5,9 млрд грн, з яких 5,5 млрд грн – за результатами контрольної роботи органів ДПС, наразі товариство перебуває в процесі банкрутства;
- АТ „АЙБОКС БАНК”, сума податкового боргу – 4,2 млрд грн, банк перебуває у стані ліквідації через відкликання ліцензії НБУ;
- АТ „Південний гірничо-збагачувальний комбінат”, сума податкового боргу – 4,2 млрд гривень.

Крім того, у 2025 році суттєво (на 14,3 млрд грн, або 66,1 відс.) збільшився податковий борг з податку на прибуток підприємств, що сплачуються рентабельними прибутковими підприємствами. Зростання відбулось насамперед за рахунок боргу, що виник внаслідок подання звітності за дев’ять місяців 2025 року.

Доходи державного бюджету у 2025 році, порівняно з 2024 роком, зросли на 717,5 млрд грн, або 23,0 відс., у тому числі загального фонду – на 485,7 млрд грн, або 22,3 відс., спеціального – на 225,0 млрд грн, або 23,8 відсотка. З урахуванням індексу-дефлятора ВВП (1,145), тобто інфляційного чинника, доходи державного бюджету зросли, за оцінкою Рахункової палати, на 7,2 відсотка. При цьому темпи зростання номінальних доходів державного бюджету протягом 2025 року уповільнилися.

Діаграма 8. Темп приросту доходів державного бюджету у 2025 році знижувався, відс. до відповідного періоду 2024 року

**За оцінкою Рахункової палати,
за рахунок адміністративних чинників доходи державного бюджету
зросли на 439,9 млрд грн:**

- **174,8 млрд грн** – власні надходження бюджетних установ з інших джерел;
- **132,4 млрд грн** – внесення змін до податкового законодавства, зокрема:
 - 93,8 млрд грн – збільшення ставок і кола платників військового збору,
 - 38,6 млрд грн – збільшення ставок акцизного податку на тютюнові вироби і пальне;
- **80,8 млрд грн** – безповоротна допомога від міжнародних партнерів;
- **45,5 млрд грн** – кошти, що перераховуються НБУ відповідно до Закону України „Про Національний банк України”;
- **6,4 млрд грн** – надходження у зв’язку із виконанням Закону України „Про санкції”;

економічних – на 182,7 млрд грн:

- **54,7 млрд грн** – девальвація гривні;
- **46,5 млрд грн** – зростання оподаткованого імпорту;
- **45,8 млрд грн** – збільшення заробітної плати і видатків на грошове забезпечення військовослужбовців;
- **35,7 млрд грн** – інфляція.

Діаграма 9. Надходження окремих доходів державного бюджету у 2025 році, порівняно з 2024 роком, відс.

кошти, що перераховуються НБУ відповідно до Закону України "Про Національний банк України" гранти (дарунки), що надійшли до бюджетів усіх рівнів

ПДФО

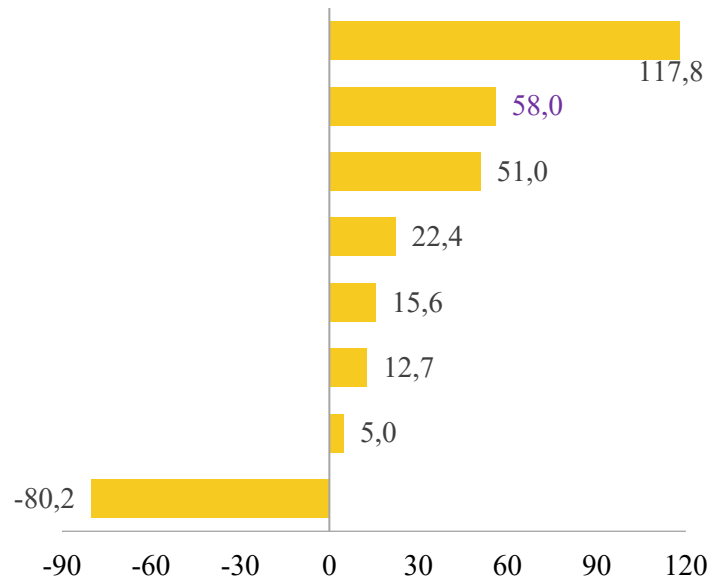
власні надходження бюджетних установ

ПДВ

ввізне мито

податок на прибуток підприємств

надходження допомоги ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських...

Порівняно з попереднім роком, внаслідок насамперед змін в оподаткуванні військовим збором,¹⁵ надходження ПДФО збільшились на 166,2 млрд грн, або 51,0 відс., зокрема, за оцінкою Рахункової палати, за рахунок зростання:

- ставок військового збору і розширення кола його платників – на 76,5 млрд грн і 25,3 млрд грн відповідно;
- надходжень ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців – на 35,0 млрд грн;
- середньомісячної заробітної плати на 20,8 відс. – на 27,2 млрд гривень.

¹⁵ Закон України від 10 жовтня 2024 року № 4015-IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану”.

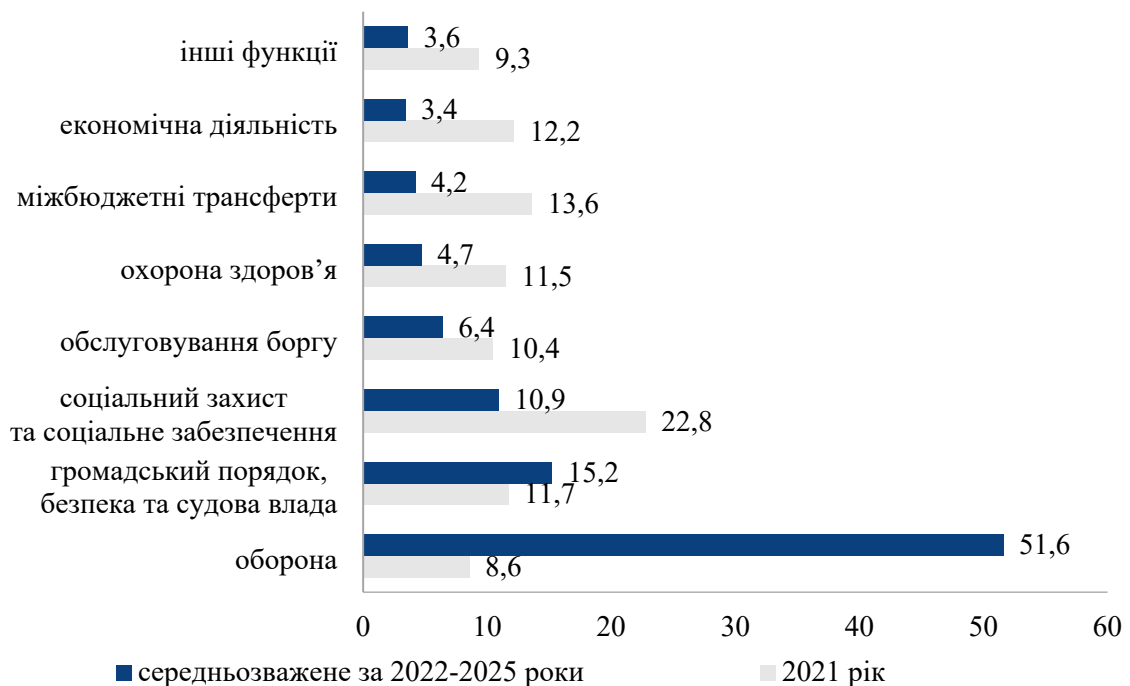
III. ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА КРЕДИТУВАННЯ

У 2025 році видатки державного бюджету на 3,7 відс. менші плану. Найбільше (69,8 відс.) видатків спрямовано на безпеку й оборону держави. Порівняно з 2024 роком, видатки державного бюджету зросли на 992,2 млрд грн, або 22,1 відс., з урахуванням інфляційного чинника – на 6,6 відсотка.

Після введення воєнного стану пріоритети у здійсненні видатків змінилися – частка видатків на безпеку й оборону держави збільшилась за рахунок зменшення, зокрема, часток на економічну діяльність, охорону здоров’я, соціальний захист та соціальне забезпечення.

Діаграма 10. Напрями спрямування видатків державного бюджету у 2021–2025 роках, відс.

У первісно затвердженому Законі видатки державного бюджету затверджені у сумі 3 трлн 929,1 млрд гривень. Внесеними відповідно до законів України¹⁶

¹⁶ Закони України від 31 липня 2025 року № 4561-IX і від 21 жовтня 2025 року № 4648-IX „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік” щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони” та від 20 серпня 2025 року № 4571-IX „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”.

змінами з метою здійснення заходів, спрямованих на безпеку й оборону держави, видатки збільшені на 725,8 млрд грн до 4 трлн 654,8 млрд грн, насамперед для Міноборони – на 654,4 млрд грн, МВС (Держприкордонслужби, Нацгвардії, Нацполіції) – на 92,5 млрд грн, за бюджетною програмою Мінфіну 3511030 „Резервний фонд” – на 25,8 млрд гривень. При цьому видатки на обслуговування державного боргу зменшені на 51,2 млрд гривень.

Крім того, Закон доповнено статтею 58, яка дає змогу КМУ за результатами місячного звіту про виконання загального фонду Державного бюджету України ухвалювати рішення про здійснення у листопаді – грудні 2025 року скорочення видатків загального фонду державного бюджету і надання кредитів із загального фонду державного бюджету за бюджетними програмами головних розпорядників для Міноборони. Це дозволяло збільшити видатки зазначеному Міністерству на 3,1 млрд гривень.

Видатки державного бюджету в 2025 році

план на 2025 рік	виконано у 2025 році
5 трлн 693 млрд грн, у т. ч.	5 трлн 481 млрд грн, або 96,3 % плану
загальний фонд	
4 трлн 293 млрд грн	4 трлн 189 млрд грн, або 97,6 % плану
спеціальний фонд	
1 трлн 400 млрд грн	1 трлн 292 млрд грн, або 92,3 % плану

Інформацію про виконання у 2025 році плану видатків державного бюджету наведено в додатку 3.

Причинами проведення видатків в обсягах, менше запланованих, стали, зокрема:

- недотримання або перенесення визначених умовами контрактів термінів поставок товарів, здійснення робіт і послуг, у тому числі оборонного й енергетичного призначення;
- тривале погодження переліків та технічних характеристик обладнання, що закуповується за рахунок коштів міжнародних партнерів;
- напрацювання механізмів постачання товарів відповідно до вимог міжнародних партнерів;

- врегулювання процедури закупівель для узгодження контрактів з вимогами МБРР;
- зволікання головними розпорядниками з прийняттям рішень про розподіл коштів між напрямками, передбаченими у порядках про використання коштів;
- економія видатків на обслуговування державного боргу;
- оплата медичних та соціальних послуг у межах потреби.

У 2025 році частка **поточних видатків** у загальному обсязі видатків становила 93,7 відс. (5 трлн 137,8 млрд грн), насамперед на:

оплату праці та нарахування на заробітну плату – 1 трлн 568,2 млрд грн, із них 75,7 відс. (1 трлн 187,7 млрд грн) – на грошове забезпечення військовослужбовців; заходи спеціального призначення – 1 трлн 216,9 млрд грн, зокрема на придбання, утримання, ремонт і утилізацію виробів військового призначення, військової техніки, військове будівництво, модернізацію – 807,5 млрд грн; соціальне забезпечення – 663,7 млрд грн; обслуговування боргових зобов'язань – 355,8 млрд гривень.

Капітальні видатки становили 6,3 відс. (342,7 млрд грн), які спрямовані передусім на:

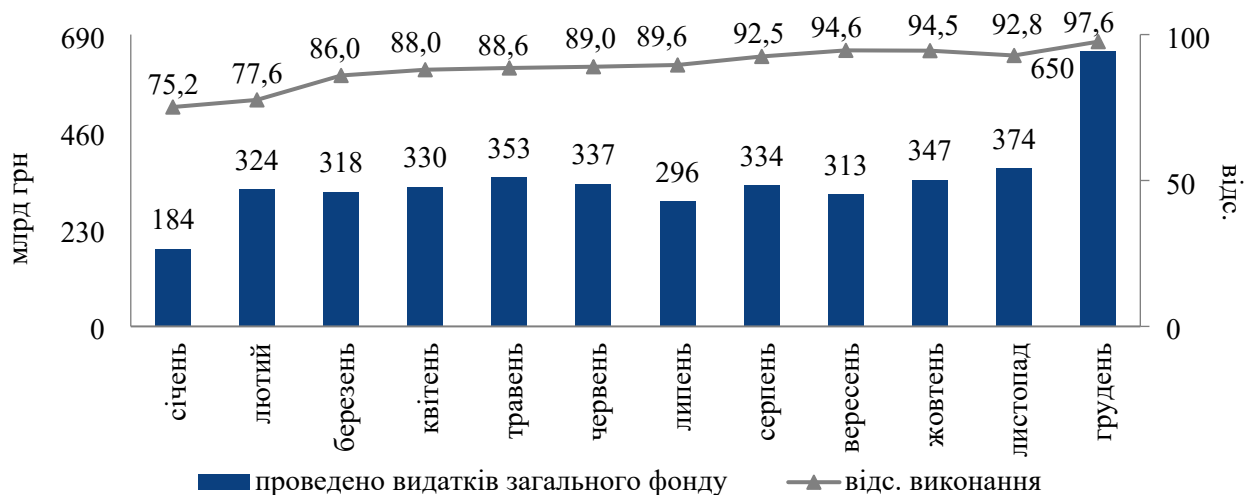
придбання обладнання і предметів довгострокового користування – 48,0 відс. загального обсягу капітальних видатків (164,7 млрд грн), зокрема на розвиток, закупівлю, модернізацію та ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання – 59,7 млрд грн, на виконання завдань і функцій МВС Держприкордонслужбою, Нацгвардією, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Нацполіцією – 56,2 млрд грн;

надання капітальних трансфертів – 42,3 відс. (144,9 млрд грн), зокрема на здійснення заходів з реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу, розроблення, освоєння і впровадження нових технологій, нарощування наявних виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення, закупівлі озброєння, військової (спеціальної) техніки, засобів та обладнання – 20,1 млрд грн; компенсацію за знищене житло – 19,4 млрд гривень.

Унаслідок тривалого здійснення закупівель і поставки товарів, виконання робіт та послуг у кінці року, видатки загального фонду у грудні вдвічі більші, ніж проведені у середньому в січні – листопаді.

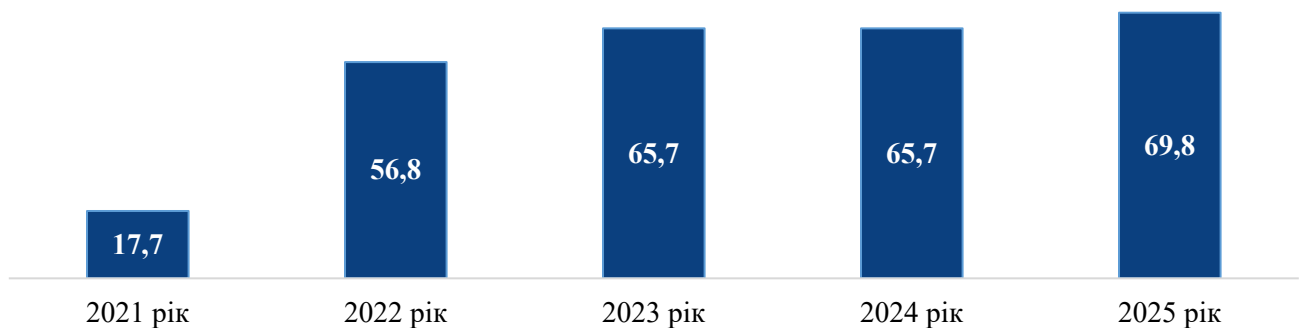

Діаграма 11. Помісячне проведення видатків загального фонду державного бюджету у 2025 році

У 2025 році видатки головних розпорядників сектору безпеки й оборони проведені у сумі 3 трлн 824,5 млрд грн, або 98,8 відс. плану. Ці видатки становили дві третини загального обсягу видатків державного бюджету (у 2021 році, до введення воєнного стану, – 17,7 відс.).

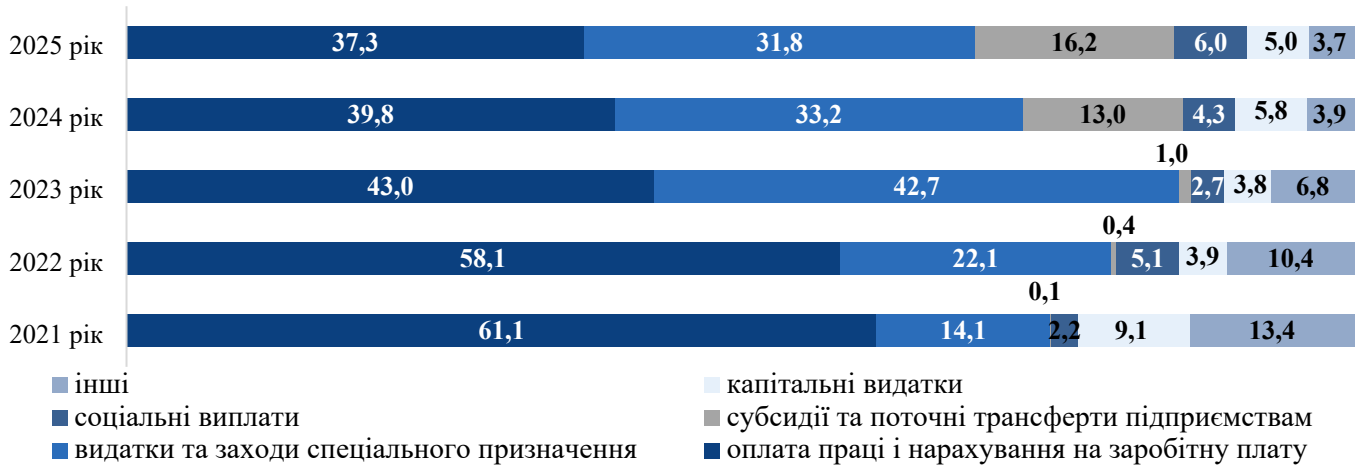
Діаграма 12. Частка видатків головних розпорядників сектору безпеки й оборони у загальному обсязі видатків державного бюджету у 2021–2025 роках, відс.

З 2022 року у видатках головних розпорядників сектору безпеки й оборони збільшувалась частка видатків спеціального призначення та поточних трансфертів підприємствам (видатки на озброєння та військову техніку), 2025 році становила 48 відсотків.

Діаграма 13. Напрями спрямування видатків головних розпорядників сектору безпеки й оборони у 2021–2025 роках, відс.

Видатки загального фонду головних розпорядників сектору безпеки й оборони здійснені у сумі 2 трлн 670,6 млрд грн, що на 4,3 млрд грн, або 0,2 відс., менше плану.

Не проведено запланованих видатків за бюджетними програмами Міноборони, насамперед на розвиток, закупівлю, модернізацію та ремонт озброєння, військової техніки, засобів і обладнання – на 3,8 млрд грн, або 0,6 відсотка. За інформацією Міноборони, наданою на запит Рахункової палати, невиконання плану спричинили, зокрема:

неналежне виконання умов договорів підрядними організаціями у зв’язку з відхиленням фактично виконаних робіт від проектних обсягів;

скасування в кінці року рішень про здійснення попередньої оплати за державними контрактами щодо отримання продукції;

внесення в кінці року змін до договорів про отримання продукції щодо зменшення обсягів цієї продукції та, відповідно, її цін;

розірвання в кінці року договорів в односторонньому порядку у зв’язку з порушенням підрядниками строків виконання робіт;

набрання чинності постановою КМУ від 19 листопада 2025 року № 1512 „Деякі особливості визначення вартості будівництва в умовах воєнного стану”, у зв’язку з чим невчасно проведена експертиза проектно-кошторисної документації окремих об’єктів реконструкції;

невиконання робіт підрядними організаціями у зв'язку з істотним дефіцитом обладнання, матеріалів та комплектуючих, визначених проектно-кошторисною документацією, внаслідок збройної агресії;

економія коштів після проведених процедур закупівель та за результатами приймання поставленої продукції.

У 2025 році майже третина (30,2 відс.) видатків головних розпорядників сектору безпеки й оборони здійснювалась зі **спеціального фонду державного бюджету** за рахунок насамперед отриманих у натуральній формі окремих власних надходжень бюджетних установ, надходження податку на доходи фізичних осіб від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу, надходження субвенцій з місцевих бюджетів на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів.

Видатки спеціального фонду головних розпорядників сектору безпеки й оборони становили 1 трлн 153,9 млрд грн (96,6 відс. плану), з них 67,2 відс. – проведені в натуральній формі в еквіваленті 775,4 млрд грн, зокрема:

Міноборони – 659,1 млрд грн, насамперед на розвиток, закупівлю, модернізацію та ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання (500,4 млрд грн), забезпечення діяльності ЗСУ, підготовку кадрів і військ, медичне забезпечення особового складу, ветеранів військової служби та членів їхніх сімей, ветеранів війни (155,6 млрд грн);

МВС – 54,0 млрд грн, насамперед на забезпечення виконання завдань, функцій та підготовку кадрів Держприкордонслужбою та Нацгвардією – 36,2 млрд грн, забезпечення діяльності органів, установ та закладів Нацполіції – 10 млрд грн;

ГУР Міноборони – 36,9 млрд грн на розвідувальну діяльність у сфері оборони;

СБУ – 24,6 млрд грн на забезпечення заходів у сфері безпеки держави та діяльності органів системи СБУ.

За окремими бюджетними програмами видатки проведено в обсягах, менших наявного ресурсу, зокрема видатки Міноборони за бюджетною програмою 2101540 „Здійснення заходів з реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу, розроблення, освоєння і впровадження нових технологій, нарощування наявних виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення, закупівлі озброєння, військової (спеціальної) техніки, засобів та обладнання”, що здійснювалися за рахунок надходження:

податку на доходи фізичних осіб від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних

військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу (з урахуванням залишку надходження цього податку на початок року), проведено в сумі 42,4 млрд грн, або 78,2 відс. плану та 91,5 відс. наявного ресурсу; плати за ліцензії у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор і за ліцензії на випуск та проведення лотерей, – в сумі 429 млн грн, або 55,9 відс. плану та наявного ресурсу (766 млн грн).

У 2025 році КМУ ухвалив рішення про виділення із резервного фонду 74,4 млрд грн, або 99,8 відс. обсягу цього фонду. При цьому на заходи, що не відповідають меті фонду, виділено 12 відс. цього фонду, зокрема для надання одноразової державної грошової допомоги „Зимова підтримка”, державної грошової допомоги покупцям товарів українського виробництва та часткової компенсації вартості техніки й обладнання вітчизняного виробництва.

У Законі видатки за бюджетною програмою 3511030 „Резервний фонд” затверджені у сумі 55,4 млрд гривень. Упродовж року рішеннями КМУ затверджений обсяг збільшено на 19,2 млрд грн, або 34,7 відс., за рахунок зменшення видатків за бюджетними програмами 3511350 „Обслуговування державного боргу” та 3511280 „Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв’язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації”.

У 2025 році видатки та надання кредитів за рахунок коштів резервного фонду становили 70,9 млрд грн, що на 3,3 млрд грн, або 4,5 відс., менше плану, зокрема, менші плану видатки:

Мінрозвитку для надання акціонерному товариству „Українська залізниця” фінансової допомоги на стратегічні та соціальні перевезення – на 1,1 млрд грн, або 8,9 відс.;

Агентства відновлення¹⁷ – на 559 млн грн, або 5,6 відс.;

Донецької ОДА на зміцнення оборони та захист критичної інфраструктури ПЕК і житлово-комунального господарства, що спричинено затримками при розробці та погодженні проектно-кошторисної документації по об’єктах, незадовільними темпами виконання робіт підрядними організаціями та

¹⁷ Розпорядження КМУ про виділення коштів з резервного фонду на вебсайті ВРУ не розміщене.

неможливістю виконання робіт через близькість об’єктів до лінії бойового зіткнення, – на 278 млн грн, або 69,5 відсотка.

Діаграма 14. Напрями спрямування коштів резервного фонду у 2025 році

У 2025 році основними напрямками реалізації ППП¹⁸ стали розвиток і відновлення інфраструктури, освіта. При цьому видатки та надання кредитів для реалізації ППП на 59,6 млрд грн, або 47,6 відс., менші плану

¹⁸ ППП – це комплекс заходів, спрямованих на створення (придбання), реконструкцію, технічне переоснащення основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, очікуваний строк корисної експлуатації яких перевищує один рік, не обмежених окремим об’єктом інвестування, які повністю або частково реалізуються за рахунок публічних інвестицій, у тому числі на умовах державно-приватного партнерства, крім заходів, пов’язаних з обороноздатністю держави.

З 2025 року процес управління інвестиціями цифровізовано через екосистему DREAM, яка забезпечує єдиний підхід до відбору проєктів незалежно від джерел фінансування, здійснюючи автоматизований скринінг за критеріями готовності та стратегічної відповідності. На основі цих даних Стратегічна інвестиційна рада ухвалює рішення щодо доцільності фінансування проєктів, враховуючи їх соціально-економічний ефект та обсяг доступного бюджетного ресурсу.

унаслідок призупинення реалізації частини проєктів через збройну російську агресію, їх реструктуризації та необхідності врегулювання процедури закупівель для узгодження контрактів з вимогами МБРР¹⁹.

Видатки та надання кредитів для реалізації ППП у 2025 році

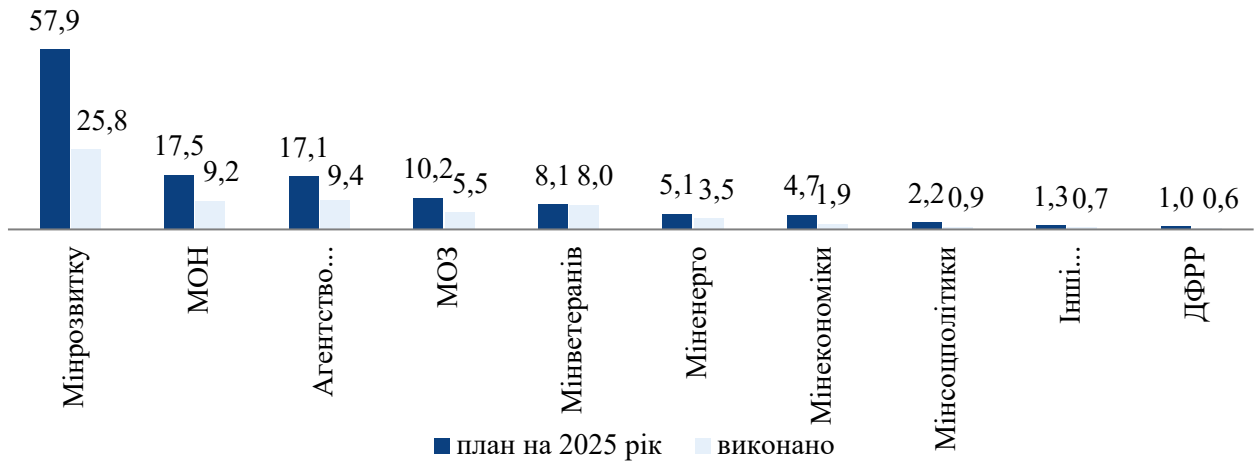
план на 2025 рік	виконано
загальний фонд 40,6 млрд грн (з них за рахунок ДФРР – 1 млрд грн)	34,9 млрд грн, що на 5,7 млрд грн, або 14 %, менше плану
спеціальний фонд (за рахунок грантів та позик МФО) 84,5 млрд грн	30,6 млрд грн, що на 53,9 млрд грн, або 63,8 %, менше плану

Найнижчим є рівень виконання видатків та надання кредитів для реалізації ППП, які здійснюються із спеціального фонду за рахунок грантів та позик від міжнародних партнерів, що спричинено насамперед необхідністю узгодження законодавства з вимогами МБРР, реструктуризацією проєктів, тривалістю погодження документів з міжнародними партнерами. Це зумовило відтермінування реалізації окремих проєктів, при цьому платежі на обслуговування та погашення залучених кредитних коштів здійснювалися своєчасно відповідно до графіків. Зокрема, за бюджетною програмою Мінсоцполітики на реалізацію проєкту „Модернізація системи соціальної підтримки населення України” видатки становили 157 млн грн, що менше плану на 86,4 відс., при цьому на обслуговування та погашення отриманої позики для реалізації цього проєкту у 2025 році спрямовано 1,5 млрд гривень.

¹⁹ За інформацією Мінфіну, МОН, Міненерго, Агентства відновлення, наданою на запит Рахункової палати.

Діаграма 15. Обсяги видатків на реалізацію ПП у 2025 році головних розпорядників, млрд грн

У 2025 році найбільші обсяги видатків та надання кредитів для реалізації ПП²⁰ спрямовано на:

➤ **розвиток і відновлення інфраструктури** (за бюджетними програмами Мінізвитку й Агентства відновлення) у сумі 35,2 млрд грн, що на 39,7 млрд грн, або 53,0 відс., менше плану, насамперед на:

будівництво магістральних водогонів – 7,4 млрд грн, що на 0,6 млрд грн, або 7 відс., менше плану;

розвиток автомагістралей – 1,7 млрд грн, що на 5,4 млрд грн, або 75,8 відс., менше плану, унаслідок, зокрема, реструктуризації спільного з ЄБРР та ЄІБ проєкту в частині перерозподілу коштів та введення нового компонента до структури проєкту;

компенсацію за знищене житло – 4,9 млрд грн, що на 7 млн грн, або 0,1 відс. менше плану;

модернізацію пасажирських вагонів – 4,4 млрд грн, що на 1 млн грн менше плану;

відновлення логістики – 3,4 млрд грн, що на 1,3 млрд грн, або 27,8 відс., менше плану;

відновлення соціальної та житлової інфраструктури – 2,7 млрд грн, що на 4,9 млрд грн, або 64,5 відс., менше плану через призупинення частини субпроєктів, які реалізовувались у межах спільних з ЄІБ проєктів з відновлення України через

²⁰ З урахуванням загальнодержавних витрат.

повне або часткове руйнування об’єктів, спричинене російською збройною агресією;

розвиток муніципальної інфраструктури – 0,9 млрд грн, що на 8,5 млрд грн, або 90,5 відс., менше плану унаслідок підписання додаткової угоди, що потребувало розробки тендерної документації та надання документів на погодження до ЄІБ;

➤ **освіту** (за бюджетними програмами МОН) у сумі 9,2 млрд грн, що на 8,3 млрд грн, або 47,2 відс., менше плану, передусім на:

облаштування укриттів – 4,2 млрд грн, що на 2 млрд грн, або 31,7 відс., менше плану унаслідок незавершення будівництва об’єктів у прифронтових регіонах через обстріли, відключення електроенергії, мобілізацію працівників підрядних організацій тощо;

забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти „Нова українська школа” – 1,6 млрд грн, що на 0,4 млрд грн, або 20,1 відс., менше плану, зокрема, через тривале узгодження нормативно-методологічної бази з вимогами Ukraine Facility²¹;

придбання шкільних автобусів – 1,5 млрд грн, що на 61 млн грн, або 3,8 відс., менше плану;

удосконалення вищої освіти в Україні (насамперед капітальний ремонт, енергоефективні заходи, закупівля обладнання) – 0,6 млрд грн, що на 4 млрд грн, або 86,7 відс., менше плану, унаслідок, зокрема, загострення ситуації у прифронтових регіонах і призупинення окремих субпроектів через загрозу руйнування об’єктів, припинення низки контрактів, реорганізацію мережі закладів вищої освіти.

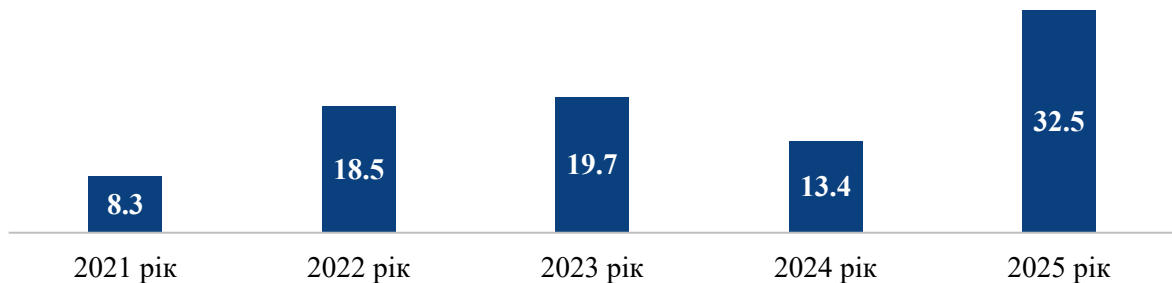

Посилення ракетних російських обстрілів зумовило зростання видатків та обсягів надання кредитів для ПЕК, що здійснювалися з різних джерел, зокрема за рахунок грантів і позик МФО. Ці витрати у 2025 році вдвічі більші, ніж у середньому в 2022–2024 роках, та у 3,9 раза, ніж у 2021 році (до повномасштабного вторгнення), однак на 31,0 відс. менші плану.

²¹ Труднощі з оперативним підтвердженням країни походження специфічних товарів (техніка, меблі) та невизначення механізму контролю за подвійним фінансуванням.

Діаграма 16. Видатки та надання кредитів для ПЕК у 2021–2025 роках, млрд грн

Найбільше (34,5 відс. обсягу витрат на ПЕК) спрямовано видатків та надано кредитів для *електроенергетичної галузі* – 11,2 млрд грн, що майже втричі більше, ніж у 2024 році.

За рахунок коштів МФО проведено видатки і надано кредити за бюджетними програмами Міненерго:

2401370 „Відновлення та розвиток енергетичної інфраструктури” – 3,1 млрд грн, що менше плану на 31,0 відс. і спричинене тривалим нормативним врегулюванням процедур закупівель, необхідних для узгодження контрактів „Укренерго” з вимогами МБРР;

2401610 „Реконструкція гідроелектростанцій ПрАТ „Укргідроенерго” – 1,6 млрд грн, що менше плану на 44,9 відс. і зумовлене перенесенням строків виконання робіт та поставок обладнання, зокрема для реконструкції гідроагрегатів чотирьох гідроелектростанцій, зупиненням робіт на одній із станцій внаслідок ракетних обстрілів, а також тривалим проведенням міжнародних конкурсних торгів, які потребували додаткових уточнень.

За рахунок коштів резервного фонду десятьом ОДА виділено на здійснення заходів, пов’язаних зі зміцненням обороноздатності держави, та запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного характеру, зокрема для будівництва захисних споруд об’єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору систем життєзабезпечення критичної інфраструктури (постачання теплової енергії, водопостачання та водовідведення) і будівництво захисних споруд на підстанціях 150 кВ АТ „Запоріжжяобленерго”, 6,6 млрд грн, з яких використано 6,1 млрд грн, що на 0,5 млрд грн, або 7,1 відс., менше плану.

На інші галузі ПЕК спрямовано 10,4 млрд грн (32,1 відс. обсягу видатків і надання кредитів для ПЕК), з яких за бюджетною програмою Агентства

відновлення 3111710 „Кошти для Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури” проведено 9,4 млрд грн із 10 млрд грн запланованих.

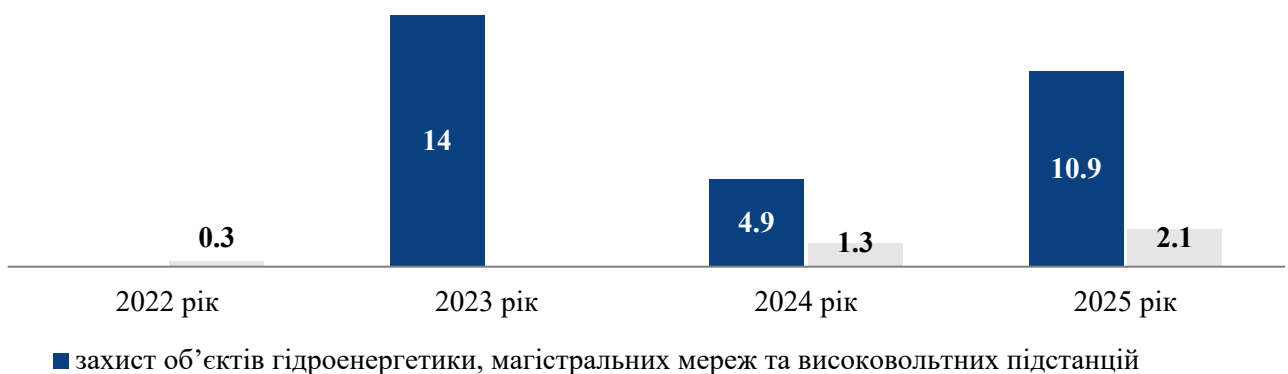
За бюджетною програмою Міненерго 2401510 „Грантова підтримка відповідно до грантових угод між Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA) та Урядом України на реалізацію Програми екстреного відновлення (першої, другої, третьої та четвертої фаз)” передбачалося спрямувати кошти гранту у сумі 10,1 млрд грн, проте видатки проведені лише у сумі 289 млн грн, що зумовлено тривалим погодженням переліку та технічних характеристик обладнання, уточненням потреб кінцевих отримувачів, визначенням постачальників, а також опрацюванням механізму постачання відповідно до процедур японської сторони.

Упродовж 2022–2025 років Міненерго, Агентством відновлення та Мінрозвитку за рахунок коштів МФО та державного бюджету (у тому числі і резервного фонду) спрямовано:

29,8 млрд грн – на захист об’єктів гідроенергетики, магістральних мереж та високовольтних підстанцій, при цьому у 2025 році – 10,9 млрд грн, що у 2,2 раза більше, ніж у попередньому році;

3,7 млрд грн – на відновлення зруйнованих або пошкоджених внаслідок збройної російської агресії об’єктів гідроенергетики, магістральних мереж та високовольтних підстанцій, при цьому у 2025 році – 2,1 млрд грн, що майже удвічі більше, ніж у попередньому році.

Діаграма 17. Обсяги спрямування коштів на захист енергетичних об’єктів та їх відновлення у 2022–2025 роках, млрд грн²²

²² У 2021 році на ці заходи кошти не передбачалися.

Водночас у 2025 році не надано кредитів для реалізації ППП, відібраних Стратегічною інвестиційною радою, за рахунок коштів МФО. Зокрема, Міненерго не розпочало виконання бюджетних програм 2401670 „Будівництво повітряної лінії 750 кВ Запорізька – Каховська” (план – 133 млн грн) та 2401680 „Підвищення ефективності передачі електроенергії (модернізація підстанцій)” (план – 32 млн грн). Основні причини – тривале погодження доповнень до контрактів, підписання додаткової угоди для здійснення остаточних взаєморозрахунків.

У 2025 році КМУ розподілив 91 відс. наявного ресурсу фонду ліквідації наслідків збройної агресії, головними розпорядниками проведені видатки на 7,6 відс. менше плану.

Фонд ліквідації наслідків збройної агресії	
залишок коштів на 01.01.2025	рішення КМУ про виділення
7,6 млрд грн	15,2 млрд грн, з них:
надійшло 9,1 млрд грн	6,3 млрд грн – за рахунок залишку коштів на початок року відповідно до статті 44 Закону;
ресурс 16,7 млрд грн	8,9 млрд грн – за рахунок надходжень відповідно до статті 43 Закону

проведені видатки 14,0 млрд грн, що на **1,2** млрд грн менше виділених рішеннями КМУ

Основним напрямом спрямування коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії стало надання компенсацій за знищене житло та для відновлення окремих категорій об’єктів нерухомого майна (58,6 відс. виділених коштів).

Головними розпорядниками за окремими бюджетними програмами проведені видатки менше виділених коштів, зокрема:

➤ Агентством відновлення за бюджетними програмами, що здійснювалися за рахунок залишку коштів на початок року для продовження реалізації розпочатих у попередніх роках проєктів (об’єктів, заходів), на:

відновлення населених пунктів, які постраждали внаслідок російської збройної агресії, – на 562 млн грн, або 16,1 відс., що спричинено, зокрема, необхідністю коригування проєктної документації відповідно до уточнених обсягів робіт, тривалими повітряними тривогами, нестачею кадрів;

будівництво та відновлення об’єктів інфраструктури, житлового та громадського призначення, громадських будинків та споруд – на 165 млн грн, або

13,3 відс., що спричинено, зокрема, недотриманням підрядниками календарних графіків виконання робіт, необхідністю коригування проєктної документації через виникнення додаткових обсягів робіт, не врахованих у проєктних рішеннях, тривалими повітряними тривогами, відключеннями електроенергії, нестачею кадрів, неповним використанням коштів, перерахованих підрядним організаціям як попередня оплата та повернених на бюджетний рахунок Агентства.

Діаграма 18. Видатки, проведені за рахунок коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії у 2025 році, млрд грн

У 2025 році на реалізацію експериментальних проєктів у межах Всеукраїнської економічної платформи „Зроблено в Україні”, зокрема надання електронної публічної послуги „Національний кешбек”, з державного бюджету спрямовано 11,2 млрд грн, що на 29,7 відс. більше, ніж у 2024 році.

Видатки на цю мету в 2025 році проводились за бюджетними програмами Мінекономіки:

1201430 „Підтримка внутрішнього попиту на вітчизняні товари та послуги” за рахунок коштів, що перераховуються Фондом соцстраху на випадок безробіття до спеціального фонду державного бюджету, – 1,6 млрд грн;

1201720 „Надання державної грошової допомоги покупцям товарів українського виробництва та часткової компенсації вартості техніки і

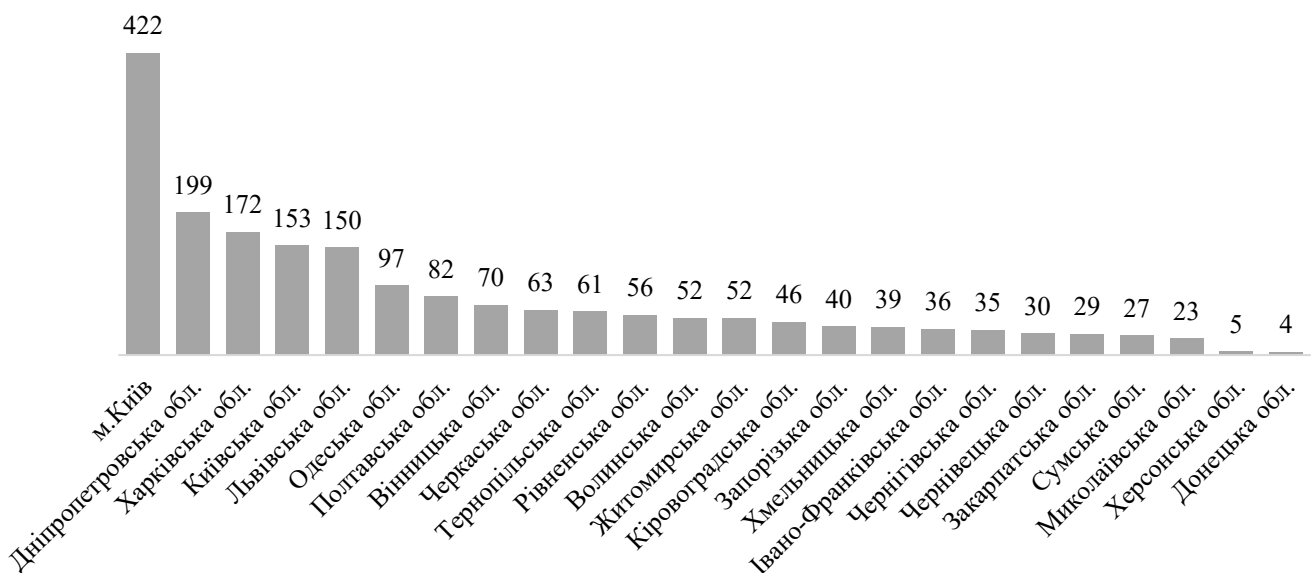

обладнання вітчизняного виробництва” за рахунок коштів резервного фонду²³ (загальний фонд) – 4,1 млрд грн;

1201700 „Надання одноразової державної грошової допомоги „Зимова підтримка” за рахунок коштів резервного фонду²⁴ (загальний фонд) – 5,5 млрд гривень.

У 2025 році у реалізації експериментального проєкту „Національний кешбек” брали участь²⁵ 1 943 суб’єкти господарювання (у 2024 році – 1 676), основними видами діяльності яких є харчова і легка промисловість, фармацевтика та поліграфія. Найбільше учасників проєкту у місті Києві – 21,7 відс. суб’єктів, Дніпропетровській області – 10,2 відс., Харківській – 8,9 відс., Київській – 7,9 відс., Львівській – 7,7 відсотка²⁶.

Діаграма 19. Розподіл суб’єктів господарювання – учасників проєкту за регіонами розташування у 2025 році, кількість суб’єктів

²³ Постанова КМУ від 04 червня 2025 року № 652 (зі змінами) „Деякі питання виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для надання державної грошової допомоги покупцям товарів українського виробництва та часткової компенсації вартості техніки і обладнання вітчизняного виробництва”.

²⁴ Постанова КМУ від 13 січня 2025 року № 22 (зі змінами) „Деякі питання виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для реалізації програми “Зимова підтримка”.

²⁵ Участь в експериментальному проєкті можуть брати українські виробники та продавці, які зареєстровані на території України та виробляють / реалізують товари на території України, а також добровільно і з власної ініціативи приєдналися до проєкту.

²⁶ За інформацією Мінекономіки, наданою на запит Рахункової палати.

У 2025 році учасниками проекту реалізовано 390,6 тис. товарів на 63,4 млрд грн, у 2024 році – 53,5 тис. товарів на 3,9 млрд гривень. Середньомісячні обсяги реалізації товарів у 2025 році збільшилися у 5,5 раза, порівняно з 2024 роком, середньомісячна кількість товарів – у 2,4 раза. Частка придбаних товарів через експериментальний проект „Національний кешбек” в обороті роздрібної торгівлі України збільшилась з 0,5 відс. у вересні – грудні 2024 року до 2,4 відс. у 2025 році.

Виплати коштів за проектом здійснені 4 937 тис. фізичних осіб²⁷ (у 2024 році – 2 132 тис. осіб), які витрачені насамперед на оплату комунальних послуг (електрична енергія, газ, опалення, вода).

Діаграма 20. Структура використання коштів кешбеку з урахуванням „Зимової єПідтримки” за категоріями товарів і послуг, відс.

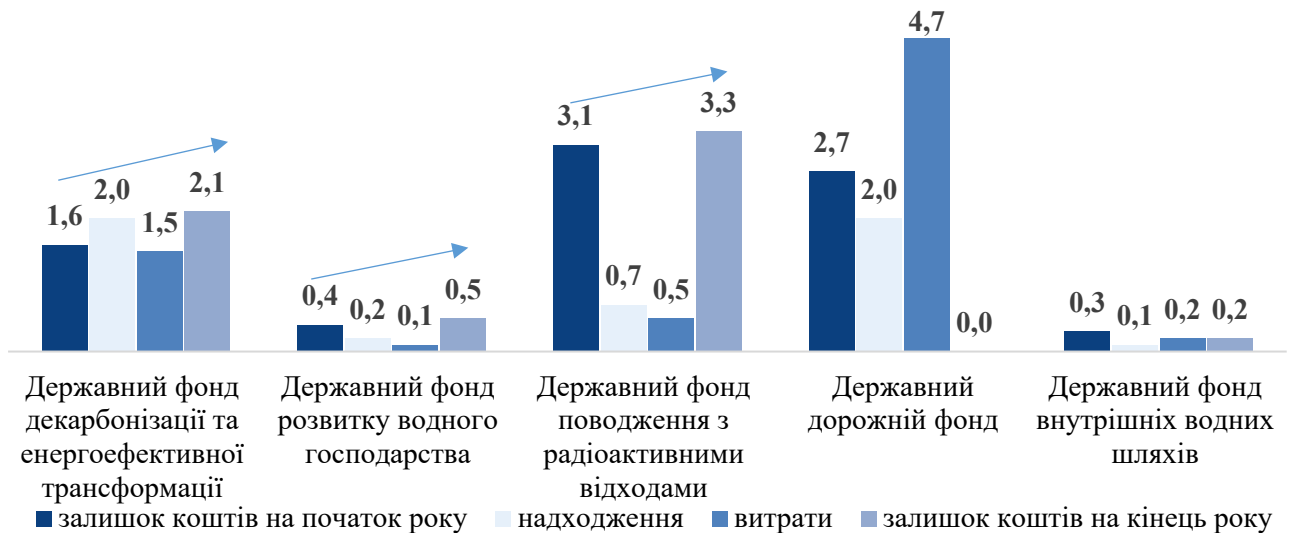
У 2025 році окремими головними розпорядниками проводилися видатки державних фондів, утворених відповідно до статей 24²–24⁶ БКУ, менше плану за наявності ресурсу. Як наслідок, залишки коштів деяких фондів на кінець року збільшилися.

²⁷ Отримувач – фізична особа – громадянин України, яка досягла 18 років, що є покупцем товарів українського виробництва, включених до переліку товарів українського виробництва, і відкрила поточний рахунок із спеціальним режимом використання „Національний кешбек” в одному з уповноважених банків України.

Видатки та надання кредитів державних фондів, утворених у складі спеціального фонду державного бюджету відповідно до статей 24²–24⁶ БКУ, проведено у сумі 7,1 млрд грн, або 50 відс. плану, за наявності ресурсів цих фондів.

Діаграма 21. Надходження і використання у 2025 році коштів державних фондів, утворених відповідно до статей 24²–24⁶ БКУ, млрд грн

Надходження до **державного фонду декарбонізації та енергоефективної трансформації** на 15,2 відс. більші плану.

За рахунок коштів цього фонду Господарсько-фінансовим департаментом Секретаріату КМУ для Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України проведені видатки у сумі 1,5 млрд грн, або 70,0 відс. плану і 41,7 відс. наявного ресурсу. Ці кошти спрямовано на придбання акцій для поповнення статутного капіталу акціонерного товариства „Фонд декарбонізації України”.

При цьому не використано заплановані кошти у сумі 650 млн грн для фінансового забезпечення компенсації, відшкодування, здешевлення зобов’язань фізичних та юридичних осіб за кредитними та лізинговими договорами, які укладені для реалізації енергоефективних заходів, впровадження енергосервісу, збільшення використання відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива і скорочення викидів вуглецю. У 2025 році укладені договори про співробітництво лише з двома банками на 325 млн грн, однак через ненадання позичальниками підтвердних документів щодо використання кредитних коштів, зведені реєстри на оплату не надані.

До **державного фонду розвитку водного господарства** отримано надходжень на 12,6 відс. більше плану.

Видатки за двома бюджетними програмами Мінекономіки для Державного агентства водних ресурсів України та Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм за рахунок коштів цього фонду на 20,7 відс. менші наявного ресурсу та плану, а саме на:

захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, у тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області, – на 29 млн грн, або 20,8 відс., що спричинено, зокрема, неможливістю проведення будівельно-монтажних робіт на окремих об’єктах у Полтавській області та відмовою проєктних організацій брати участь у розробці проєктно-кошторисної документації окремих заходів у Миколаївській області;

першочергове забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням – на 9 млн грн, або 47,1 відс., що спричинено, зокрема, передачею прав замовника будівництва окремих групових водопроводів в Одеській області, неможливістю виконання у Дніпропетровській області будівельних робіт щодо влаштування трубопроводу на землях сільськогосподарського призначення в період їх оброблення.

Надходження до **Державного фонду поводження з радіоактивними відходами** на 7,6 відс. більші плану.

За рахунок коштів цього фонду за бюджетною програмою Мініенерго для Державного агентства України з управління зоною відчуження на виконання робіт у сфері поводження з радіоактивними відходами неядерного циклу, будівництво комплексу „Вектор” і експлуатацію його об’єктів проведені видатки у сумі 0,5 млрд грн, або 80,0 відс. плану і 14,0 відс. наявного ресурсу. Проведення видатків менше плану зумовлено, зокрема, тривалими процедурами закупівель і укладанням частини договорів лише у четвертому кварталі 2025 року, відсутністю необхідних матеріалів і обладнання на ринку, економією коштів за результатами закупівель, невиконанням підрядниками договірних зобов’язань.

Видатки **державного дорожнього фонду** за рахунок отриманих кредитів (позик) від МФО й Уряду Польщі проведені у сумі 2,0 млрд грн, що на 76,2 відс. менше плану, а саме на:

розвиток автомагістралей та реформу дорожнього сектору – 1,7 млрд грн, що на 75,8 відс. менше плану. Це спричинено, зокрема, неможливістю якісно реалізувати проєктні рішення, передбачені в контрактній документації, через виявлені геологічні умови, що стримує виконання робіт і може потребувати

збільшення термінів реалізації та вартості робіт, а також зміною напряму використання коштів з поточного ремонту на капітальний, що потребувало розробки проектної документації;

розвиток, розбудову, відновлення та забезпечення сталих транспортних зв’язків дорожньої інфраструктури – 0,2 млрд грн, що на 76,9 відс. менше плану. Це спричинено, зокрема, недотриманням підрядником робіт на об’єкті календарного графіка, відсутністю необхідної кількості машин і механізмів, а також працівників потрібної кваліфікації, необхідністю коригування проектної документації;

розбудову прикордонної дорожньої інфраструктури на українсько-польському кордоні – 14 млн грн, що на 89,4 відс. менше плану. Це спричинено економією коштів за цим проектом (всі заплановані роботи виконані, проект завершений у 2025 році).

Залишок коштів цього фонду на початок року у сумі 2,7 млрд грн майже в повному обсязі (99,8 відс.) використаний на проведення видатків з розвитку мережі й утримання автомобільних доріг загального користування.

 У 2025 році покращилося, порівняно з попередніми роками, використання головними розпорядниками коштів з рахунків, відкритих у НБУ для зарахування добровільних внесків (благодійних пожертв) від фізичних та юридичних осіб приватного права та/або публічного права для фінансового забезпечення заходів з відсічі збройної агресії проти України та ліквідації її наслідків, відновлення, підтримки і розвитку України, надання гуманітарної допомоги. Водночас залишок коштів на цих рахунках на 01 січня 2026 року залишався значним і на третину перевищив надходження у 2025 році.

Надходження і використання коштів з рахунків головних розпорядників, відкритих у НБУ для зарахування добровільних внесків від фізичних та юридичних осіб, у 2025 році

залишок коштів на 01.01.2025	план використання
1,8 млрд грн	1,9 млрд грн
надійшло	використано
1,2 млрд грн	1,4 млрд грн (на 0,5 млрд грн, або 26,3 %, менше плану)

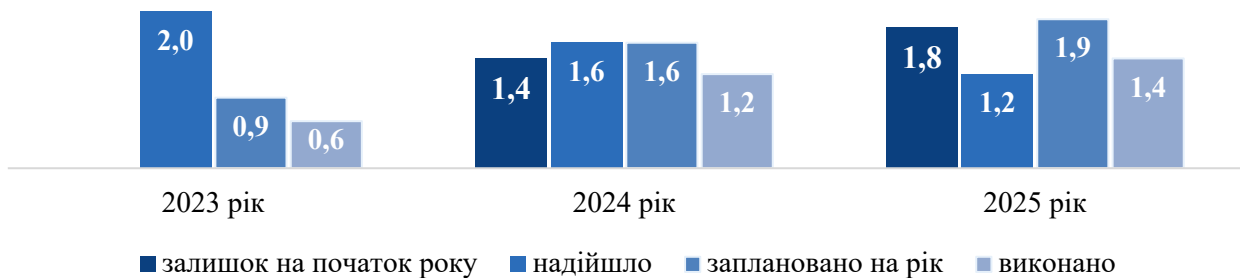
залишок коштів на 01.01.2026 – 1,6 млрд грн

Загалом у 2023–2025 роках надійшло добровільних внесків 4,8 млрд грн (найбільше у 2023 році – 2 млрд грн), заплановано використати 4,4 млрд грн,

використано 3,2 млрд грн, або 72,5 відс. плану. При цьому найбільше використано коштів у 2025 році. Найзначніші суми добровільних внесків (благодійних пожертв) надходили на рахунки МОЗ для задоволення потреб охорони здоров'я – 1,8 млрд грн, або 38,3 відс. загальних надходжень, МОН для задоволення потреб освіти і науки – 1 млрд грн, або 21,4 відс., Мінрозвитку на рахунок „Фонд відновлення зруйнованого майна та інфраструктури” – 0,9 млрд грн, або 18,4 відс., та Мінекономіки для фінансування заходів гуманітарного розмінування – 0,3 млрд грн, або 6,3 відсотка. При цьому 98,8 відс. коштів цих рахунків розподілені для проведення видатків, головні розпорядники використали 76,3 відс. розподілених коштів. За інформацією, отриманою на запити Рахункової палати, невикористання коштів спричинено, зокрема, відсутністю звернень заявників про розподіл та/або передачу коштів, нерегулярним надходженням коштів, незначними обсягами коштів.

Діаграма 22. Надходження і використання коштів з рахунків головних розпорядників у НБУ для зарахування добровільних внесків від фізичних та юридичних осіб у 2023–2025 роках, млрд грн

У 2023–2025 роках взагалі не надходили кошти на рахунок для забезпечення соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, відкритий Мінветеранів.

На окремі рахунки зараховані незначні обсяги коштів, зокрема:

„Фонд обслуговування та погашення державного боргу”, відкритий Мінфіном, – 28,7 тис. грн;

для задоволення потреб фізичної культури і спорту, молодіжної політики, відкритий Міністерством молоді та спорту України, – 15,4 тис. гривень.

Кошти з цих рахунків не розподілялись та не використовувались.

Не розподілялись та не використовувались також кошти, що надійшли впродовж 2023–2025 років на рахунки Мінекономіки „Фонд відновлення та трансформації економіки” та „Фонд підтримки малого та середнього бізнесу”, залишки на яких на кінець 2025 року становили 0,3 та 0,6 млрд грн відповідно.

Використання коштів з окремих рахунків розпочато у 2025 році, а саме видатки проведені у сумі:

38,4 млн грн Мінсоцполітики з рахунка для надання гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні (залишок коштів на кінець року – 201 млн грн);

0,4 млн грн Міністерством культури та стратегічних комунікацій України з рахунка для задоволення потреб культури, мистецтв, креативних індустрій, охорони і збереження культурної спадщини, культурних цінностей, підтримки суб'єктів у сфері медіа (залишок коштів на кінець року – 5,7 млн грн).

За наявності ресурсу видатки за окремими бюджетними програмами спеціального фонду здійснювалися в обсягах, менших від запланованих. Як наслідок, окремі головні розпорядники мають значні залишки коштів²⁸.

Залишки коштів спеціального фонду державного бюджету на рахунках, відкритих у Казначействі (крім власних надходжень бюджетних установ та субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам), на 01 січня 2026 року становили 61,1 млрд грн і збільшилися, порівняно з 01 січнем 2025 року, на 9,1 млрд грн, зокрема:

залишки коштів, які не використані на виконання бюджетних програм головних розпорядників, – на 7,4 млрд грн до 47,7 млрд грн, при цьому Міноборони – на 14,6 млрд грн до 16,8 млрд грн, що спричинено насамперед неповним використанням надходжень податку на доходи фізичних осіб від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу, зокрема отриманих наприкінці року;

залишки коштів на валютних рахунках Казначейства – на 0,9 млрд грн до 2,2 млрд грн, насамперед на рахунку, призначеному для зарахування коштів позики за проектом „Зміцнення системи охорони здоров'я та збереження життя” (HEAL Ukraine) – на 0,9 млрд грн до 1,1 млрд грн, що спричинено отриманням коштів на цей рахунок від МБРР наприкінці листопада для здійснення платежів у 2025 році та на початку 2026 року за укладеними для реалізації проекту договорами²⁹.

З початку року дебіторська заборгованість розпорядників і одержувачів коштів державного бюджету за видатками зросла на 150,7 млрд грн, або 35,7 відс., здебільшого на придбання товарів оборонного призначення.

²⁸ За інформацією Казначейства, наданою на запит Рахункової палати.

²⁹ За інформацією МОЗ, наданою на запит Рахункової палати.

Кредиторська заборгованість розпорядників і одержувачів коштів державного бюджету скоротилася на 95,1 млн грн, або 4,3 відс., при цьому прострочена – зросла на 113,4 млн грн, або 8,5 відсотка.

Найбільше зросла дебіторська заборгованість за бюджетними програмами **Міноборони** – на 178,7 млрд грн – до **472,6** млрд гривень. При цьому **прострочена заборгованість збільшилась** на 20,8 млрд грн – до **75,7** млрд гривень. Це насамперед зумовлено невиконанням підприємствами-постачальниками умов контрактів (договорів) щодо термінів постачання товарів оборонного призначення, надання послуг та виконання робіт у зв’язку з ракетними обстрілами держави-агресора, які вплинули на роботу підприємств-виконавців, а також проблемами з доставкою товарів оборонного призначення.

Зокрема, у грудні зросла дебіторська заборгованість загального фонду на **95,2 млрд грн**, з них у Міноборони – на 68,7 млрд грн через здійснення попередньої оплати на закупівлю, ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання.

Водночас у Міноборони обліковується **82,5 відс.** загального обсягу дебіторської заборгованості розпорядників і одержувачів коштів державного бюджету.

Найбільший обсяг кредиторської заборгованості обліковується за бюджетними програмами ліквідованого Міністерства аграрної політики України (350 млн грн) через неоплату товарів, робіт і послуг, пов’язаних з підтримкою сільського господарства, зокрема створенням оптових ринків, та іншими заходами в агропромисловому комплексі.

У 2025 році ПФУ погасив у повному обсязі заборгованість за позиками, наданими Казначейством з ЄКР на покриття тимчасових касових розривів ПФУ, пов’язаних з виплатою пенсій, яка на початок року становила 11,3 млрд гривень.

У 2025 році КМУ двічі збільшував затверджені у Законі видатки ПФУ за бюджетною програмою 2506080 „Фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду” загалом на 4,9 млрд грн³⁰ до 241,8 млрд грн, які проведені у повному обсязі.

³⁰ Постанови КМУ від 17 вересня 2025 року № 1152 „Деякі питання бюджету Пенсійного фонду України на 2025 рік” і від 26 грудня 2025 року № 1741 „Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству соціальної політики на 2025 рік”.

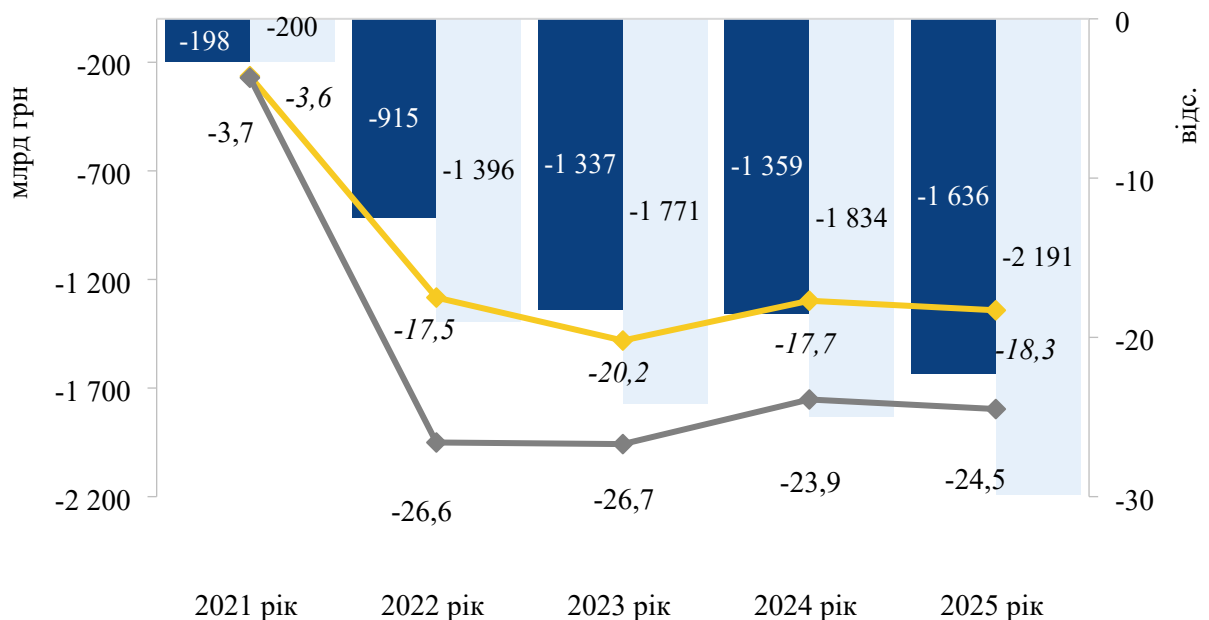

IV. ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА БОРГ

Внаслідок необхідності проведення значних видатків для потреб сектору безпеки й оборони, у 2025 році дефіцит державного бюджету, як і в попередні роки з часу введення воєнного стану, залишався значним, перевищивши обсяг 2024 року на 20,3 відс., 2021 року – у 8,2 раза. Співвідношення дефіциту державного бюджету до ВВП перевищило рівень 2024 року на 0,6 відс. пункту, 2021 року – у 5 разів і становило 18,3 відсотка.

Діаграма 23. Дефіцит державного бюджету до ВВП у 2021–2025 роках

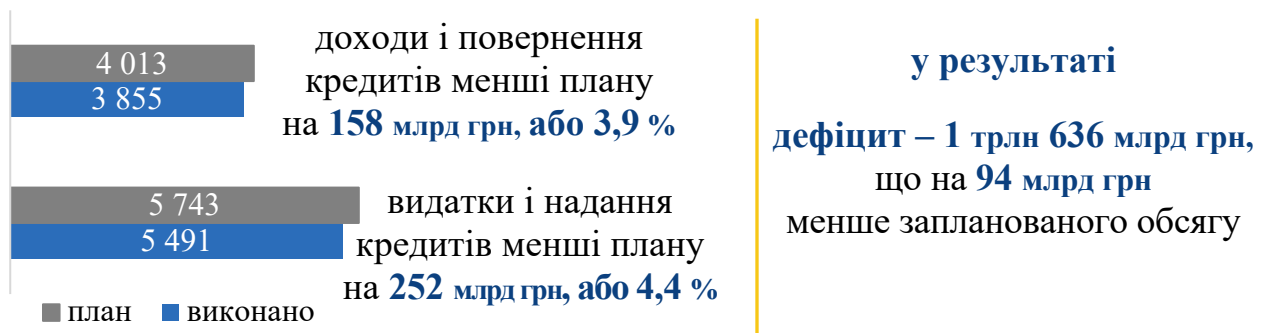

- дефіцит(-) / профіцит(+)
- дефіцит(-) / профіцит(+) без урахування грантів
- співвідношення дефіциту(-) / профіциту(+) до ВВП, відс.
- співвідношення дефіциту(-) / профіциту(+) без урахування грантів до ВВП, відс.

Дефіцит державного бюджету в 2025 році на 5,4 відс. менший плану³¹. При цьому **загальний фонд** виконано з дефіцитом у сумі 1 трлн 513,1 млрд грн, що на 0,8 відс. більше плану (1 трлн 501,4 млрд грн), унаслідок більшого невиконання плану доходів і повернення кредитів, ніж невиконання плану видатків і надання кредитів. **Спеціальний фонд** виконано з дефіцитом 122,6 млрд грн, що на 46,3 відс. менше плану (228,4 млрд грн).

Дефіцит державного бюджету у 2025 році

Співвідношення дефіциту державного бюджету до ВВП в 6,1 раза перевищило встановлений у БКУ рівень³². Без урахування грантів, зарахованих до доходів державного бюджету, дефіцит становив би 2 трлн 190,5 млрд грн, або 24,5 відс. ВВП.

Інформацію про виконання державного бюджету в частині фінансування наведено в додатку 4.

³¹ Плановий обсяг дефіциту державного бюджету, порівняно із первісно затвердженим у Законі граничним обсягом, упродовж 2025 року загалом збільшено на 89,2 млрд грн, або 5,4 відс., – до 1 трлн 729,8 млрд гривень. При цьому збільшено внаслідок насамперед забезпечення видатків для потреб сектору безпеки і оборони на 544,3 млрд грн відповідно до законів України від 31 липня 2025 року № 4561-IX і від 21 жовтня 2025 року № 4648-IX „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік” щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони” і зменшено внаслідок отримання у звітному періоді гранту згідно з розпорядженням КМУ від 13 грудня 2024 року № 1251-р „Про залучення гранту на бюджетну підтримку від Міжнародного банку реконструкції та розвитку, що діє як виконавча установа Фонду фінансового посередництва зі сприяння залученню ресурсів для інвестування в зміцнення України, в межах восьмого додаткового фінансування Проекту „Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні” на 502,4 млрд гривень.

³² Як і в попередні роки повномасштабного вторгнення, дію абзаців другого і третього частини першої статті 14 БКУ щодо обмеження дефіциту державного бюджету зупинено на 2025 рік згідно із пунктом 3 розділу „Прикінцеві положення” Закону.

Основним джерелом фінансування державного бюджету у 2025 році залишалися державні запозичення. Унаслідок залучення коштів ЄКР загалом надходження з усіх джерел для фінансування державного бюджету на 2,2 відс. більші плану.

Джерела фінансування державного бюджету у 2025 році

державні запозичення – 2 трлн 435 млрд грн

кошти ЄКР – 121 млрд грн

кошти від приватизації державного майна – 3 млрд грн

загалом надходжень

2 трлн 560 млрд грн, що на:

54 млрд грн, або 2,2 %, більше плану на 2025 рік

131 млрд грн, або 4,9 %, менше, ніж у 2024 році

Надходження від державних запозичень на 26,5 млрд грн, або 1,1 відс., менші плану за рахунок недоотримання кредитів (позик) до спеціального фонду, однак у 4,1 раза більші обсягу витрат на погашення зобов'язань, що спричинило збільшення державного боргу.

Надходження зовнішніх кредитних ресурсів у 2025 році, як і в попередні роки, відігравали ключову роль у підтримці фінансової системи та фіскальної стабільності державного бюджету. При цьому внаслідок порушення термінів / неповного виконання зобов'язань за програмами МВФ і Ukraine Facility не отримано більше 2 млрд євро позикових коштів.

Державні зовнішні запозичення становили 1 трлн 853,9 млрд грн, або 98,6 відс. плану.

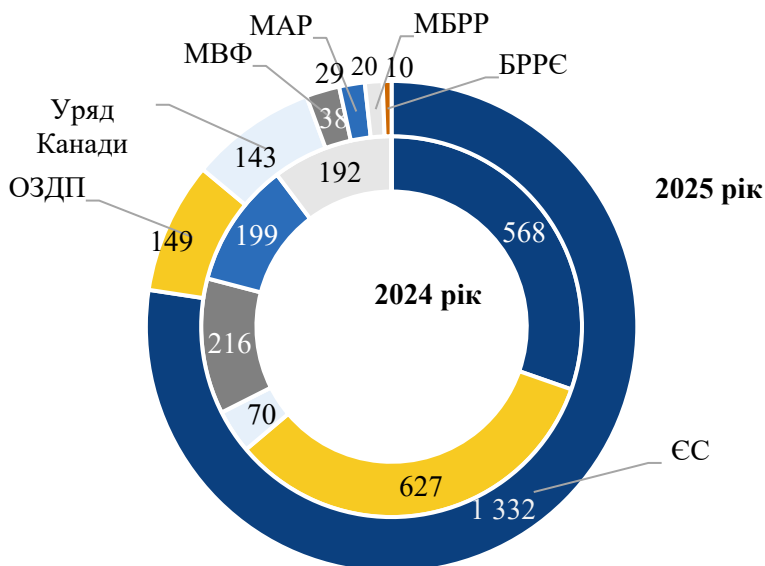
Зовнішні запозичення до загального фонду становили 1 трлн 720,8 млрд грн, що на 27,9 млрд грн, або 1,7 відс., більше плану внаслідок здійснення понадпланових запозичень³³ для фінансування державного бюджету в наступному бюджетному період. У 2025 році для здійснення правочинів з державними деривативами проведено розміщення (емісію) ОЗДП 2025 року та дорозміщення ОЗДП 2024 року³⁴ на загальну суму 148,8 млрд гривень.

³³ Відповідно до розпорядження КМУ від 17 грудня 2025 року № 1428-р „Про здійснення понадпланових державних запозичень у 2025 році”.

³⁴ Постанова КМУ від 01 грудня 2025 року № 1554 „Про здійснення у 2025 році правочину з державними деривативами”.

Діаграма 24. Державні зовнішні запозичення до загального фонду у 2024 та 2025 роках, млрд грн

Найбільшим кредитором залишався ЄС, надходження від якого, передусім за програмою Ukraine Facility, збільшились у 2,3 раза і становили 77,4 відс. зовнішніх запозичень. Водночас суттєво зменшились надходження від МВФ – на 177,6 млрд грн, або 82,4 відс., МБРР – на 172,0 млрд грн, або 89,6 відс., МАР – на 169,3 млрд грн, або 85,1 відсотка.

При цьому недоотримано насамперед:

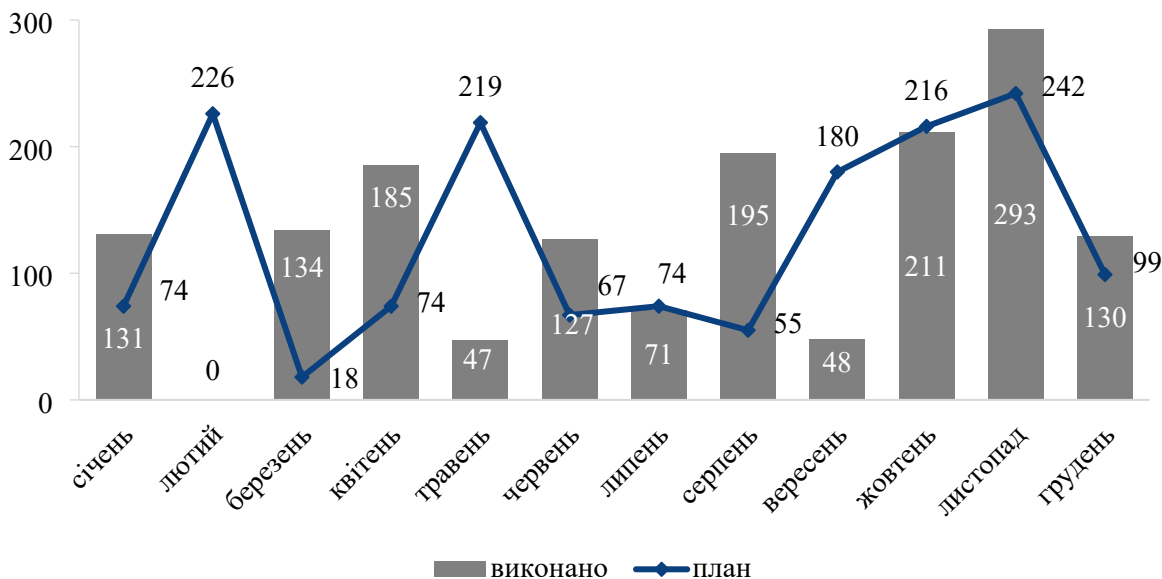
1,8 млрд СПЗ кредиту МВФ через невиконання маяків програми;

0,6 млрд євро позики за програмою Ukraine Facility внаслідок порушення термінів / неповного виконання зобов’язань у межах цього інструменту.

Кошти кредиторів до загального фонду у 2025 році надходили нерівномірно і непрогнозовано. При цьому більше чверті (26,9 відс.) коштів надійшло наприкінці року – в листопаді та грудні (423 млрд грн), в лютому кошти зовнішніх позик до загального фонду державного бюджету не надходили.

Діаграма 25. Помісячне надходження позик від міжнародних партнерів до загального фонду у 2025 році³⁵, млрд грн

У порівняних умовах³⁶ від зовнішніх кредиторів до загального фонду у 2025 році отримано 1 трлн 572 млрд грн, що на 323,4 млрд грн, або 25,9 відс., більше коштів, ніж у 2024 році (1 трлн 248,6 млрд грн), та у 8 разів – ніж у 2021 році.

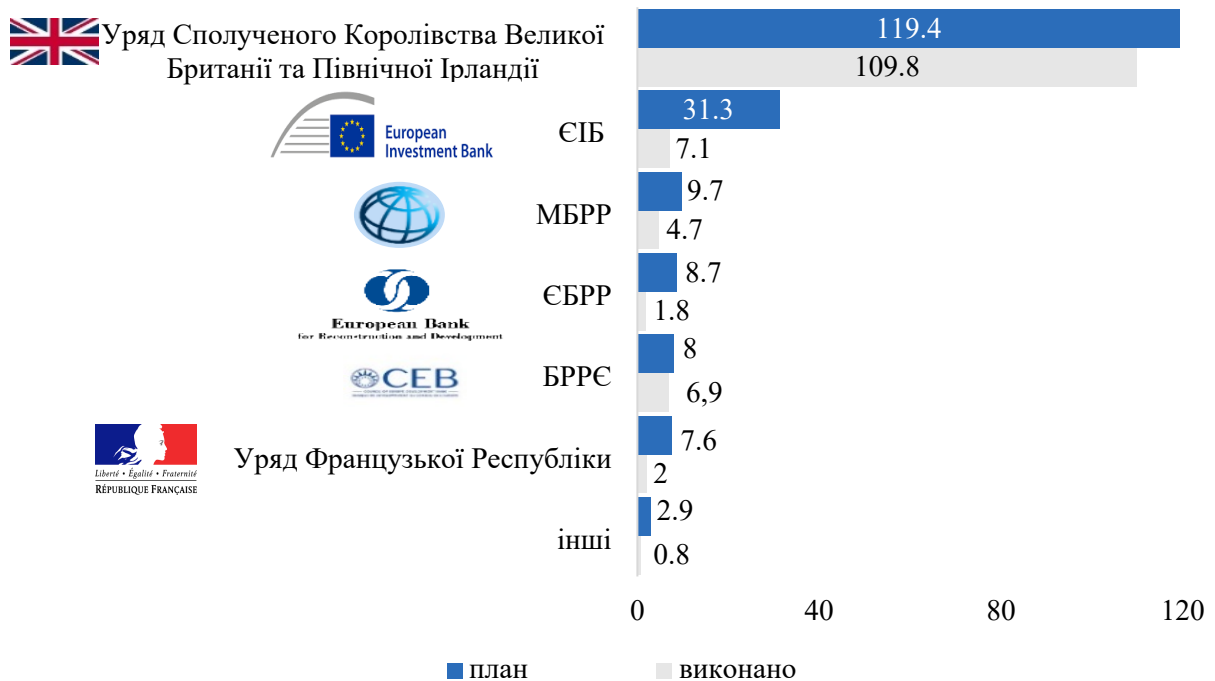
До спеціального фонду державного бюджету для підготовки та реалізації публічних інвестиційних проєктів і програм публічних інвестицій отримано 133,1 млрд грн, що на 54,5 млрд грн менше плану (збільшеного на 5,3 відс. – до 187,6 млрд грн).

³⁵ Без урахування ОЗДП, що випущені для здійснення правочину з державними деривативами в грудні 2025 року (148,8 млрд грн).

³⁶ Без урахування ОЗДП, що випущені для здійснення правочинів з державним і гарантованим державою боргом у 2024 році (626,9 млрд грн) і державними деривативами у 2025 році (148,8 млрд грн).

Діаграма 26. Державні зовнішні запозичення до спеціального фонду, млрд грн

Порівняно з 2024 роком ці надходження збільшилися в 5,3 рази, рівень виконання плану поліпшився (у 2025 році – 71,0 відс., проти 37,2 відс. у 2024 році), однак залишався низьким, що є наслідком системних недоліків у забезпеченні впровадження таких проєктів насамперед через³⁷:

- тривалість проведення відбору заявок, розробки тендерної документації і тендерних процедур для подальшого укладення контрактів на виконання робіт / послуг;
- затримки у здійсненні оплат за виконані роботи та надані послуги, пов’язані із виникненням необхідності внесення змін до нормативно-правових актів та договорів, пов’язаних із реалізацією проєктів, оновлення карток із зразками підписів посадових осіб, які мають право підписувати заявки на вибірку коштів та платіжні інструкції, що унеможливорює здійснення вибірки;
- довготривалі процедури відбору підрядників на виконання та завершення робіт і усунення дефектів;

³⁷ За інформацією Мінфіну, отриманою на запит Рахункової палати.

➤ призупинення кредитором виділення кредитних коштів та реалізації частини субпроектів в умовах воєнного стану внаслідок повного або часткового руйнування об’єктів, зупинення повноцінного виконання основних робіт, завершення термінів реалізації і перегляд доцільності подальшої реалізації окремих проектів.

Неповне та несвоєчасне використання кредитів (позик), залучених для підготовки та реалізації публічних інвестиційних проектів і програм публічних інвестицій, підвищує ризики:

втрати наявних можливостей для отримання додаткових ресурсів, зокрема на відновлення та розвиток енергетики, інфраструктури, транспорту;

збільшення боргового навантаження на державний бюджет без відповідного економічного ефекту, оскільки обслуговування боргу здійснюється незалежно від фактичного рівня реалізації інвестиційних проектів.

Загалом **середньозважена дохідність** усіх зовнішніх запозичень у 2025 році, порівняно з 2024 роком, зменшилася з 3,0 до 1,2 відс., що сприятиме зменшенню видатків на обслуговування державного зовнішнього боргу в наступних бюджетних періодах. При цьому середньозважена дохідність за запозиченнями до загального фонду зменшилась із 2,9 до 0,9 відс., спеціального – збільшилась із 4,3 до 5,2 відсотка.

План державних внутрішніх запозичень у 2025 році виконано за рахунок насамперед придбання ОВДП банками. Зростання середньозваженої дохідності розміщених на первинному ринку ОВДП, передусім номінованих у гривні, спричинить збільшення видатків на обслуговування внутрішнього боргу в наступних бюджетних періодах.

Від розміщення ОВДП отримано 581,5 млрд грн, або 100,0 відс. плану, зокрема від випуску:

Військових облігацій – 268 млрд грн, що на 136,2 млрд грн, або 33,7 відс., менше, ніж у 2024 році (у результаті частка Військових облігацій у внутрішніх запозиченнях зменшилася з 63,3 до 46,1 відс.);

ОВДП в обмін на акції додаткової емісії приватного акціонерного товариства „Українська фінансова житлова компанія” з метою збільшення його статутного капіталу – 30 млрд гривень.

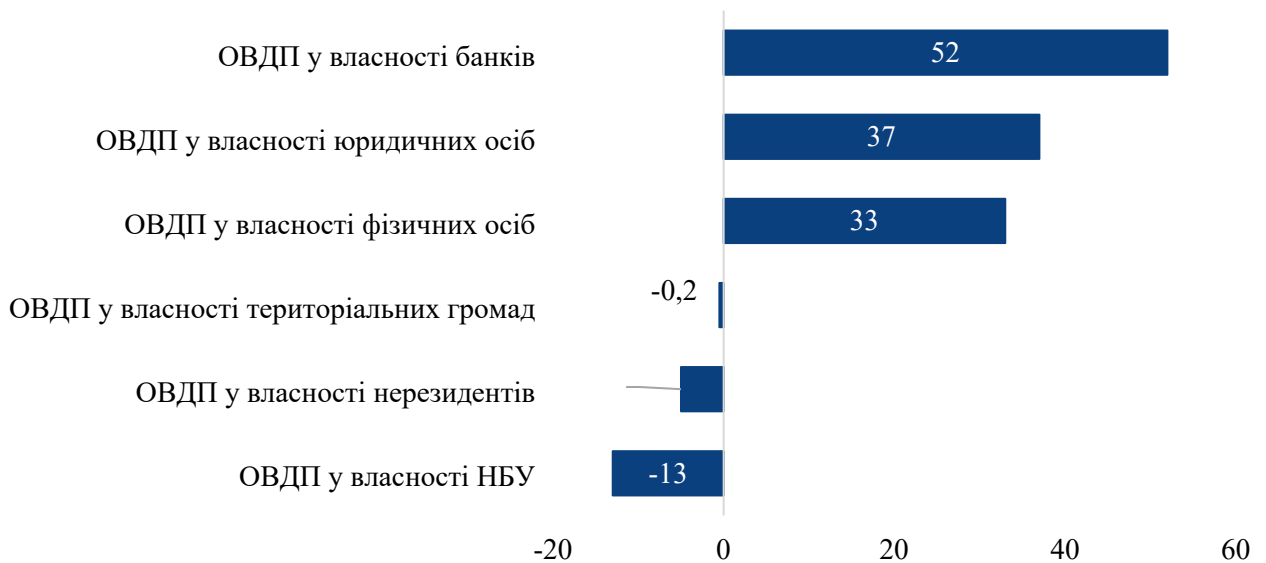
Внаслідок перевищення обсягу запозичень від розміщення ОВДП над виплатами на їх погашення, у 2025 році збільшився обсяг ОВДП, що перебувають в обігу, на 104,0 млрд грн, або 5,6 відс., – до 1 трлн 964,5 млрд гривень. При цьому

збільшився обсяг у власності банків – на 51,5 млрд грн, або 5,8 відс., насамперед за рахунок придбання ОВДП банками з державною часткою (обсяг ОВДП у їхній власності збільшився на 34,0 млрд грн, або 5,1 відс.). Станом на 31.12.2025 комерційні банки залишалися найбільшими власниками ОВДП – 47,7 відс. загального обсягу, зокрема з державною часткою – 35,8 відсотка.

Також продовжували придбавати ОВДП юридичні та фізичні особи. Зокрема, обсяг ОВДП у власності фізичних осіб збільшився на 42,5 відс. внаслідок вищої дохідності та неоподаткування доходів від облігацій для фізичних осіб, більшої, порівняно з депозитними вкладками, доступності для громадян.

Діаграма 27. Зміни обсягу ОВДП, що перебувають в обігу, у 2025 році, млрд грн

Висока **середньозважена дохідність** розміщених на аукціонах ОВДП, передусім номінованих у гривні, від 14,9 відс. у січні до 17,2 відс. у грудні, забезпечувала зацікавленість інвесторів у придбанні ОВДП і надходження до державного бюджету, однак це підвищує вартість запозичень для держави. Загалом середньозважена дохідність ОВДП у 2025 році, порівняно з 2024 роком, зменшилась із 13,3 до 13,2 відсотка.

 У 2025 році надходження від приватизації державного майна, що зараховані до фінансування державного бюджету, перевищили плановий показник і забезпечені насамперед за рахунок продажу об’єктів малої приватизації.

До державного бюджету від приватизації державного майна надійшло 3,4 млрд грн, що на 184 млн грн, або 5,7 відс., більше плану на рік, однак на 6,6 млрд грн, або 66,0 відс., менше, ніж у 2024 році (9,9 млрд грн).

Від продажу об’єктів **малої приватизації** найбільші суми надійшли внаслідок приватизації АТ „Завод „КВАНТ” – 402 млн грн, ЄМК ДП „Енергосталь” – 209 млн гривень.

Від продажу пакета акцій розміром 100 відс. статутного капіталу об’єкта **великої приватизації** ДАТ „Будівельна компанія „Укрбуд” отримано 805 млн гривень.

Крім того, у 2025 році продано конфісковані в межах санкційного законодавства активи державної частки розміром 100 відс. у статутному капіталі ПрАТ „Вінницяпобутхім” на суму 608 млн грн, які зараховані до доходів державного бюджету³⁸.

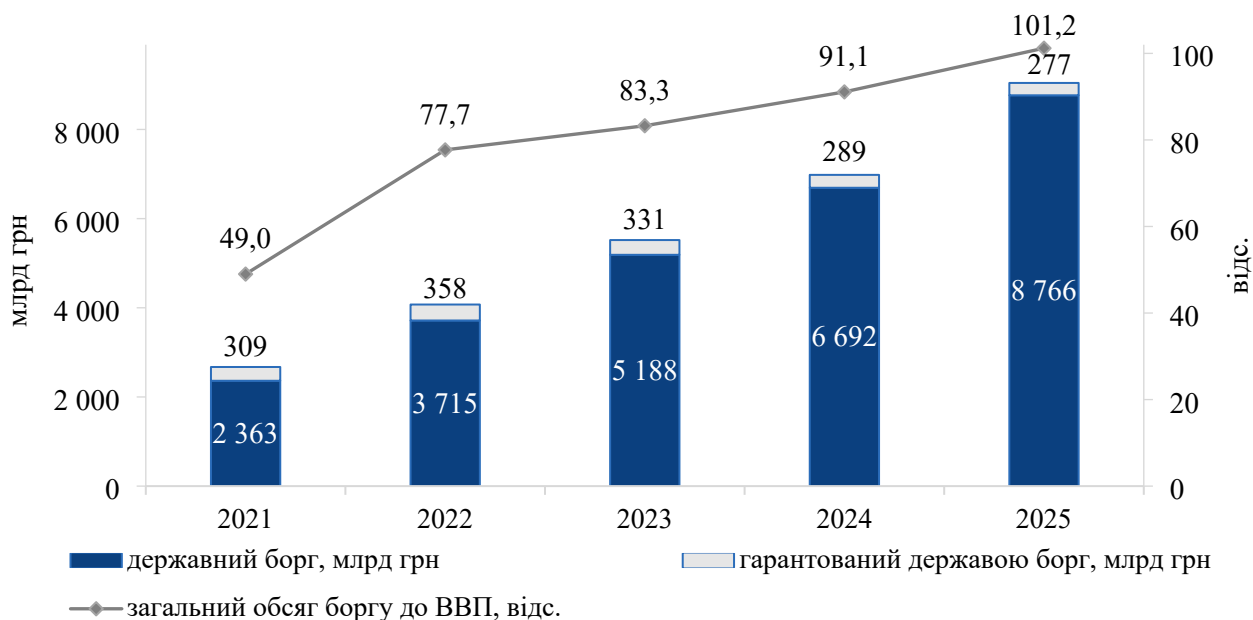
 Майже на третину збільшився у 2025 році загальний обсяг державного і гарантованого державою боргу, вперше перевищивши обсяг ВВП країни³⁹. За роки повномасштабного вторгнення обсяг боргу збільшився в 3,4 раза, а його рівень до ВВП – вдвічі. Посилює валютний ризик боргу зростання на 4,4 відс. пункту частки зобов’язань, номінованих в іноземній валюті.

³⁸ Кошти від приватизації об’єктів, щодо яких застосовані санкції, зараховуються до доходів державного бюджету і є джерелом формування фонду ліквідації наслідків збройної агресії (відповідно до частини третьої статті 5¹ Закону України від 14 серпня 2014 року № 1644-VII „Про санкції” грошові кошти, отримані в результаті реалізації активів, щодо яких ухвалені рішення про застосування санкції, зараховуються до Державного бюджету України та спрямовуються до фонду ліквідації наслідків збройної агресії; згідно із пунктом 10 статті 11 Закону кошти, отримані у зв’язку з виконанням Закону України „Про санкції”, є джерелом формування спеціального фонду Державного бюджету України на 2025 рік у частині доходів).

³⁹ Норма частини другої статті 18 БКУ щодо обмеження загального обсягу державного та гарантованого державою боргу на кінець бюджетного періоду (до 60 відс. річного номінального обсягу ВВП) і звернення до ВРУ за дозволом на тимчасове перевищення такої граничної величини та подання для схвалення плану заходів з приведення загального обсягу боргу до встановлених вимог відповідно до пункту 23¹ розділу VI „Прикінцеві та перехідні положення” БКУ не застосовується, зокрема, у випадку введення воєнного стану в Україні.

Діаграма 28. Динаміка державного та гарантованого державою боргу у 2021–2025 роках

Показники стану державного та гарантованого державою боргу наведено в додатку 5.

За оцінкою Рахункової палати, на збільшення боргу у 2025 році вплинули:

+ 1 трлн 528 млрд грн – перевищення запозичень над погашенням боргу

+ 385 млрд грн – зміни курсу гривні до іноземних валют

+ 149 млрд грн – обмін державних деривативів на ОЗДП

усього борг: 9 трлн 43 млрд грн
(+ 2 трлн 62 млрд грн, або 29,5 %),
у тому числі:

зовнішній – 7 трлн 11 млрд грн
(+ 1 трлн 963 млрд грн, або 38,9 %)

внутрішній – 2 трлн 32 млрд грн
(+ 99 млрд грн, або 5,1 %)

Внаслідок здійсненого у 2025 році Мінфіном правочину з державними деривативами⁴⁰:

⁴⁰ Постанова КМУ від 01 грудня 2025 року № 1554 „Про здійснення у 2025 році правочину з державними деривативами”.

- виведено з обігу державні деривативи, натомість збільшено обсяг державного боргу;
- підвищено передбачуваність виплат за зобов'язаннями (виплати за державними деривативами залежали від зростання реального ВВП у попередні періоди, що не відповідало економічній реальності та можливостям);
- відтерміновано виплати за зобов'язаннями, що сприятиме збереженню ресурсів державного бюджету до 2030 року.

Державний борг зріс у 2025 році на 2 трлн 73,5 млрд грн, або 31,0 відс., насамперед зовнішній – на 1 трлн 969,5 млрд грн, або 40,8 відсотка.

Граничний обсяг державного боргу:

визначений у Законі – **8** трлн **694** млрд грн;
з урахуванням коригувань – **8** трлн **852** млрд грн

Державний борг **менше скоригованого** граничного обсягу на **86** млрд грн, або **1,0 %**

Державний борг станом на 31.12.2025 – **8** трлн **766** млрд грн

Витрати на погашення державного боргу у 2025 році становили 596,8 млрд грн, що на 0,5 млрд грн, або 0,1 відс., менше плану. У порівняних умовах⁴¹ ці витрати на 93,5 млрд грн, або 18,6 відс., більші, ніж у 2024 році. При цьому збільшились витрати на погашення внутрішнього боргу на 105,9 млрд грн, або 27,7 відсотка.

Гарантований державою борг зменшився на 11,8 млрд грн, або 4,1 відс., – до 276,7 млрд грн, що становило 68,0 відс. граничного обсягу, визначеного у статті 5 Закону.

Державні гарантії у 2025 році надані на суму 73,1 млрд грн, або 40,7 відс. граничного обсягу, встановленого у статті 6 Закону.

Обсяг наданих у 2025 році **державних гарантій** на 24,3 млрд грн, або 49,8 відс., більший, ніж у 2024 році.

Витрати державного бюджету на виконання боргових зобов'язань за кредитами, залученими під державні гарантії, становили 19,2 млрд грн, що на 9,9 млрд грн, або 34,1 відс., менше плану внаслідок насамперед самостійного

⁴¹ Без урахування здійснених у 2024 році виплат на погашення зовнішніх зобов'язань у сумі 606,4 млрд грн унаслідок правочинів з державним та гарантованим державою боргом.

виконання суб'єктами господарювання боргових зобов'язань, забезпечених державними гарантіями. При цьому 98,0 відс. витрат становили платежі на виконання боргових зобов'язань за запозиченнями, залученими державою або під державні гарантії на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування, – 18,8 млрд гривень.

Ризики управління державним і гарантованим державою боргом у 2025 році знизилися, зокрема:

ризик **рефінансування** за рахунок зростання середньозваженого строку погашення державного боргу до 13,4 року станом на 31.12.2025 (на 31.12.2024 – 11,4 року) внаслідок отримання довгострокових кредитів (позик) від міжнародних партнерів;

Відсотковий ризик за рахунок зменшення середньозваженої дохідності державного боргу до 4,6 відс. станом на 31.12.2025 (на 31.12.2024 – 5,1 відс.) внаслідок зменшення у 2025 році, порівняно з 2024 роком, середньозваженої дохідності державних запозичень із 5,6 до 4,1 відсотка.

Водночас зріс **валютний** ризик боргу за рахунок зростання станом на 31.12.2025 до 79,1 відс. (на 31.12.2024 – 74,7 відс.) частки боргу, номінованого в іноземній валюті, у загальному обсязі державного та гарантованого державою боргу внаслідок перевищення в 16 разів чистого запозичення в іноземних валютах над чистим запозиченням у гривні.

Витрати державного бюджету на погашення та обслуговування державного і гарантованого державою боргу збільшилися, порівняно з 2024 роком, при цьому окремі показники боргового навантаження, хоча і зменшилися, залишалися значними.

У 2025 році, порівняно з 2024 роком⁴², загальний обсяг виплат з державного бюджету за державним та гарантованим державою боргом збільшився на 144 млрд грн – до 977,6 млрд гривень. При цьому частка цих виплат у витратах державного бюджету зменшилась з 16,6 до 16,0 відс. унаслідок меншого темпу зростання витрат за зобов'язаннями (17,3 відс.), ніж темп зростання витрат державного бюджету (23,9 відс.).

⁴² У порівняних умовах без урахування в 2024 році витрат на погашення державного боргу внаслідок правочинів з державним і гарантованим державою боргом у сумі 606,4 млрд гривень.

Витрати на погашення та обслуговування державного боргу збільшилися на 146,7 млрд грн – до 958,3 млрд грн, при цьому показник співвідношення їх до ВВП збільшився з 10,6 до 10,7 відс. (унаслідок більшого темпу зростання цих витрат (18,1 відс.), ніж темп зростання номінального ВВП (16,6 відс.)).

Окремі показники боргового навантаження наведено в додатку 6.

 Заходи щодо стягнення простроченої заборгованості, передбачені у БКУ, Мінфіном не здійснювалися. Прострочена заборгованість перед державою за кредитами (позиками), залученими державою або під державні гарантії, у 2025 році зростає.

За інформацією, отриманою на запит Рахункової палати, Мінфін не вживав у 2025 році заходів щодо стягнення простроченої заборгованості, передбачених у частинах одинадцятій і дванадцятій статті 17 БКУ⁴³:

➤ суб'єкти господарювання для представництва органів державної влади в судах у справах про стягнення заборгованості перед державою за позиками, залученими державою або під державні гарантії, а також за кредитами з бюджету не залучалися;

➤ продаж права вимоги погашення простроченої більше трьох років заборгованості перед державою за позиками, залученими державою або під державні гарантії, а також за кредитами з бюджету не здійснювався.

У 2025 році прострочена заборгованість перед державою **за кредитами (позиками), наданими державою або під державні гарантії**, збільшилась на 9,6 млрд грн, або 9,2 відс., і на 01.01.2026 становила 113,6 млрд гривень.

Від суб'єктів господарювання за залученими державою або під державні гарантії кредитами (позиками) до державного бюджету **надійшло 13,5 млрд грн**, що на 1,2 млрд грн, або 10,0 відс., більше, ніж у 2024 році.

⁴³ Відповідно до пункту 3⁵ розділу VI „Прикінцеві та перехідні положення” БКУ Мінфін здійснює повноваження і функції Боргового агентства України до початку його функціонування.

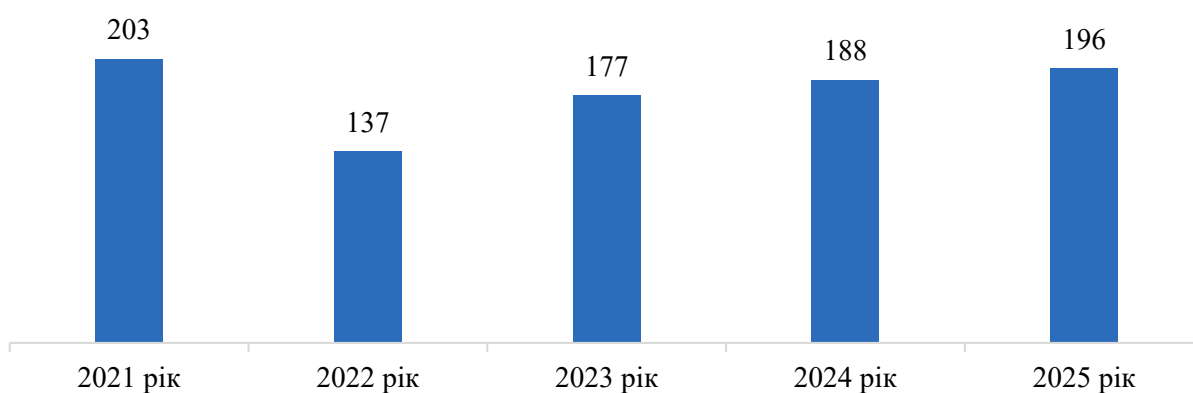

V. МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ ТА МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ

У 2025 році видатки державного бюджету на надання трансфертів місцевим бюджетам на 10 відс. менші плану, при цьому на 4,3 відс. більші, ніж у 2024 році, що зумовлено передусім наданням нових субвенцій для здійснення доплат педагогічним працівникам і реалізації інвестиційних проєктів у сферах освіти й охорони здоров'я. Водночас, порівняно з 2021 роком, ці видатки менші на 3,4 відсотка.

Діаграма 29. Надані трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам у 2021–2025 роках, млрд грн

Після зменшення у 2022 році на 32,5 відс., порівняно з 2021 роком, видатків державного бюджету на надання трансфертів місцевим бюджетам із 2023 року відбувалося поступове збільшення цих видатків для забезпечення нагальних потреб регіонів в умовах воєнного стану – запроваджено надання з державного бюджету місцевим бюджетам нових видів трансфертів, насамперед:

дотації на здійснення влади, зокрема на деокупованих територіях (у 2023–2025 роках ці видатки становили 65,2 млрд грн);

субвенції на здійснення доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти (у 2025 році – 10,6 млрд грн);

субвенції на реалізацію проєктів (об'єктів, заходів), спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії (у 2023–2025 роках – 10 млрд грн);

субвенцій на облаштування безпечних умов у закладах освіти й охорони здоров'я (у 2023–2025 роках – 7,6 млрд грн);

субвенції на проектування, відновлення, будівництво, модернізацію, облаштування, ремонт об'єктів будівництва громадського призначення, соціальної сфери, культурної спадщини, житлово-комунального господарства, інших об'єктів, що мають вплив на життєдіяльність населення (у 2023 році – 4 млрд грн).

У первісно затвердженому Законі трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам визначено загалом у сумі 217,1 млрд гривень. Упродовж року змінами до цього Закону і за рішеннями КМУ плановий обсяг трансфертів збільшено на 0,8 млрд гривень.

Трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам

план на 2025 рік

218 млрд грн

виконано

196 млрд грн, що на:

22 млрд грн менше плану;

8 млрд грн більше, ніж у 2024 році

Загалом видатки на надання трансфертів місцевим бюджетам **менші запланованих** за 36 бюджетними програмами на суму 17,7 млрд грн, або 9,6 відс., **не розпочато проведення видатків** за 3 бюджетними програмами на суму 4,1 млрд гривень.

Невиконання плану спричинено насамперед:

➤ **незатвердженням КМУ розподілу або затвердженням розподілу окремих трансфертів не в повному обсязі**, у результаті видатки, зокрема, на надання:

дотації для здійснення повноважень ОМС на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу внаслідок збройної російської агресії, менші запланованих на 3,5 млрд грн, або 15 відс.⁴⁴;

субвенції на реалізацію ПП на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази військових ліцеїв, закладів освіти з посиленою військово-фізичною підготовкою, заплановані у сумі 1,5 млрд грн, не проводилися⁴⁵;

⁴⁴ Відповідно до Порядку та умов надання у 2025 році додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації, затверджених постановою КМУ від 14 січня 2025 року № 23, надання дотації місцевим бюджетам здійснюється в межах обсягів, передбачених у Законі, згідно з розподілом, затвердженим КМУ. Розподіл цієї дотації здійснюється щокварталу з урахуванням фактичних надходжень до місцевих бюджетів ПДФО, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, плати за землю та єдиного податку.

⁴⁵ КМУ не затвердив порядок і умови надання цієї субвенції. За інформацією МОН, наданою на запит Рахункової палати, проект відповідного рішення до КМУ не поданий, оскільки Мінветеранів як координатор не надав переліку проєктів.

➤ здійсненням перерозподілу коштів між проєктами у жовтні 2025 року, необхідністю виконання додаткових робіт, які виникли під час будівництва, недостатністю у підрядників кваліфікованого персоналу, перенесенням термінів процедур закупівель⁴⁶, у результаті видатки державного бюджету на надання субвенцій для реалізації ПП за рахунок кредитів (позик), залучених державою до спеціального фонду від ЄБРР, ЄІБ і МБРР⁴⁷, менші запланованих на 7,5 млрд грн, або 71,2 відс.;

➤ тривалим процесом підписання угод про передачу коштів гранту між Мінрозвитку, Мінфіном та відібраними ОМС для реалізації проєкту „Ремонт житла для відновлення прав і можливостей людей (НОРЕ)”, перенесенням термінів процедур закупівель, у результаті заплановані видатки на надання субвенції на цю мету у сумі 540 млн грн не проводилися.

Діаграма 30. Основні напрями спрямування трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам у 2024–2025 роках, млрд грн

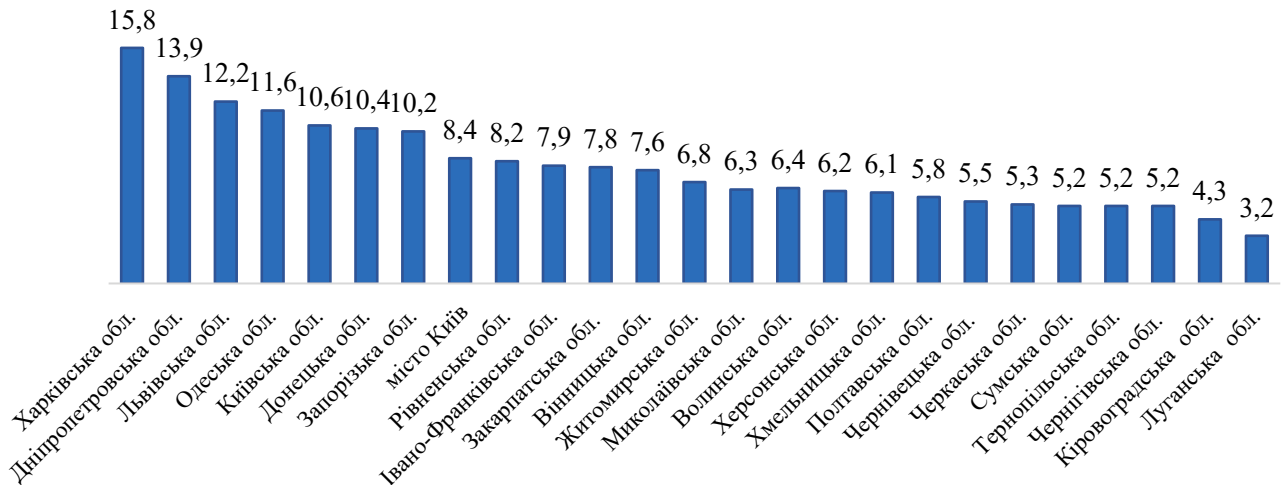
⁴⁶ За інформацією Мінрозвитку, наданою на запит Рахункової палати.

⁴⁷ Програма з відновлення України, Проєкт розвитку міської інфраструктури – 2, Програма відновлення України III, Надзвичайна кредитна програма для відновлення України, Проєкт „Завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську” і Проєкт „Подовження третьої лінії метрополітену у м. Харкові”.

Найбільше трансфертів з державного бюджету спрямовано місцевим бюджетам Харківської області, або 8,1 відс. загального обсягу наданих трансфертів.

Діаграма 31. Надані трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам за регіонами у 2025 році, млрд грн

Водночас надані з державного бюджету місцевим бюджетам окремі субвенції використані не в повному обсязі⁴⁸, зокрема для:

облаштування безпечних умов (облаштування укриттів, протипожежний захист) у закладах, що надають загальну середню освіту, зокрема військових ліцеях, ліцеях із посиленою військово-фізичною підготовкою, – не використано 2,2 млрд грн, або 33,4 відс. отриманих на цю мету коштів, що насамперед спричинено відсутністю необхідних дозвільних документів на проведення робіт, порушенням підрядниками календарного плану виконання робіт через брак робочої сили, невчасним постачанням будівельних матеріалів, економією коштів за результатами тендерних процедур;

забезпечення харчуванням учнів закладів загальної середньої освіти – не використано 1,4 млрд грн, або 46 відс., що насамперед спричинено меншою фактичною потребою через безпекову ситуацію, захворювання учнів, карантинні заходи, дистанційне навчання;

здійснення доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти – не використано 0,9 млрд грн, або 7,9 відс., що насамперед спричинено

⁴⁸ Причини невикористання коштів наведено за інформацією МОН, Мінсоцполітики, Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської та Харківської ОДА, наданою на запити Рахункової палати.

економією коштів через неповне навантаження педагогів, перебування працівників на довготривалих лікарняних і у відпустках, наявність вакантних посад, проведення оптимізації мережі шкіл та зменшення кількості ставок педагогічних працівників.

Як наслідок, **в кінці року до загального фонду державного бюджету перераховано** невикористаних залишків наданих упродовж року місцевим бюджетам субвенцій за 24 бюджетними програмами на суму **7,1 млрд грн, або 4,9 відсотка**.

У 2025 році **залишки коштів деяких субвенцій на рахунках місцевих бюджетів** зменшилися на 4,5 млрд грн і на кінець року становили 5,3 млрд грн, з них залишки освітньої субвенції – 4,6 млрд грн (найбільше на рахунках місцевих бюджетів Харківської і Дніпропетровської областей у сумі 408 млн грн і 370 млн грн відповідно).

Станом на 01 січня 2026 року на рахунках місцевих бюджетів були залишки освітньої субвенції⁴⁹, наданої:

на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників із загального фонду державного бюджету у сумі 3,5 млрд грн, що спричинено, зокрема, наявністю вакантних посад педагогічного персоналу, економією фонду оплати праці через тимчасову непрацездатність працівників, перебування у відрядженнях та відпустках;

за рішеннями КМУ зі спеціального фонду державного бюджету, передусім на забезпечення викладання навчального предмета „Захист України”, придбання шкільних автобусів, харчування учнів, у сумі 1,1 млрд грн, що спричинено, зокрема, необхідністю корегування проєктної документації, відсутністю необхідних товарів на ринку України, економією за результатами проведення тендерних процедур, переведенням на дистанційне навчання.

У 2025 році доходи місцевих бюджетів зросли, порівняно з 2024 роком, на 72,4 млрд грн, або 10,7 відс., насамперед за рахунок збільшення надходжень ПДФО, місцевих податків і зборів та становили 752 млрд грн, що на 16,2 млрд грн, або 2,1 відс., менше плану. З урахуванням індексу-дефлятора ВВП доходи місцевих бюджетів зменшилися на 3,3 відсотка.

Доходи місцевих бюджетів у 2025 році, порівняно з **2021 роком** (580,7 млрд грн), номінально збільшилися на 171,2 млрд грн, або 29,5 відсотка.

⁴⁹ Причини наявності залишків наведено за інформацією МОН, Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської та Харківської ОДА, наданою на запити Рахункової палати.

Доходи без трансфертів із державного бюджету збільшилися на 64,3 млрд грн, або 13,1 відс., – до 555,9 млрд грн, їх частка в загальному обсязі доходів місцевих бюджетів – на 1,6 відс. пункту, до 73,9 відсотка.

При цьому залишається значною частка трансфертів із державного бюджету в доходах місцевих бюджетів окремих регіонів, частина території яких тимчасово окупована і на території яких ведуться активні бойові дії. Зокрема, у 2025 році частка трансфертів із державного бюджету в доходах місцевих бюджетів Луганської області становила 86,1 відс., Херсонської – 68,1 відс., Донецької – 65,4 відс., Запорізької – 42,0 відсотка.

Діаграма 32. Структура доходів місцевих бюджетів без трансфертів із державного бюджету у 2025 році, відс.

Найбільше зросли надходження, зокрема:

➤ **ПДФО** – на 42,8 млрд грн, або 16,6 відс., – внаслідок збільшення середньомісячної заробітної плати штатних працівників⁵⁰ на 20,8 відс., найбільше до бюджету міста Києва – на 5,7 млрд грн, або 13,9 відс., місцевих бюджетів Дніпропетровської – на 4,4 млрд грн, або 15,4 відс., Львівської – на 4,4 млрд грн, або 22,0 відс., Київської – на 4,2 млрд грн, або 24,0 відс., областей;

➤ **акцизного податку** – на 9,2 млрд грн, або 33,1 відс., за рахунок насамперед збільшення надходжень цього податку з ввезеного на митну територію України пального – на 5,8 млрд грн, або 56,8 відс., внаслідок підвищення ставок

⁵⁰ За інформацією Держстату, розміщеною на офіційному сайті.

акцизного податку на пальне⁵¹, зокрема на дизельне паливо на 41,7 відс, бензин на 21,7 відс., та девальвації гривні до євро;

➤ **податку на майно** – на 8,1 млрд грн, або 16,1 відс., насамперед унаслідок встановлення коефіцієнта 1,12 індексації нормативної грошової оцінки земель за 2024 рік, що враховується при розрахунку плати за землю у 2025 році;

➤ **єдиного податку** – на 7,3 млрд грн, або 10,5 відс., насамперед за рахунок збільшення надходжень цього податку з фізичних осіб – на 4,7 млрд грн, або 8,6 відс., внаслідок зростання споживчих цін на 12,7 відс. до попереднього року;

➤ **податку на прибуток підприємств і фінансових установ комунальної власності** – на 2,5 млрд грн, або у 4,2 раза, насамперед за рахунок сплати податку КП „Київтеплоенерго” в сумі 2,1 млрд грн (у 2024 році підприємство не сплачувало цей податок⁵²).

Водночас **доходи зменшилися**, зокрема, з:

➤ **податку на прибуток банківських організацій, включаючи філіали подібних організацій, розташованих на території України**, – на 4,3 млрд грн, або 42,1 відс., унаслідок авансової сплати податку на прибуток у грудні 2024 року замість першого кварталу 2025 року та зарахування з 01 серпня по 31 грудня 2025 року 10 відс. податку на прибуток підприємств до державного бюджету, що раніше зараховувався до бюджету міста Києва⁵³;

➤ **коштів з інших джерел власних надходжень бюджетних установ** – на 1,3 млрд грн, або 5,7 відс., що спричинено зменшенням надходжень благодійних внесків, грантів і дарунків.

Найбільше зросли, порівняно з 2024 роком, доходи місцевих бюджетів без трансфертів із державного бюджету Львівської – на 7,8 млрд грн, або 21,3 відс., Дніпропетровської – на 7,4 млрд грн, або 13,5 відс., Київської – на 6,2 млрд грн, або 18,7 відс., областей і бюджету міста Києва – на 4,1 млрд грн, або 4,4 відсотка. Водночас ці доходи зменшилися у регіонах, частина території яких тимчасово окупована і на території яких ведуться активні бойові дії, зокрема Донецької – на 28,2 відс., Луганської – на 18,9 відс. та Херсонської – на 6,4 відс. областей.

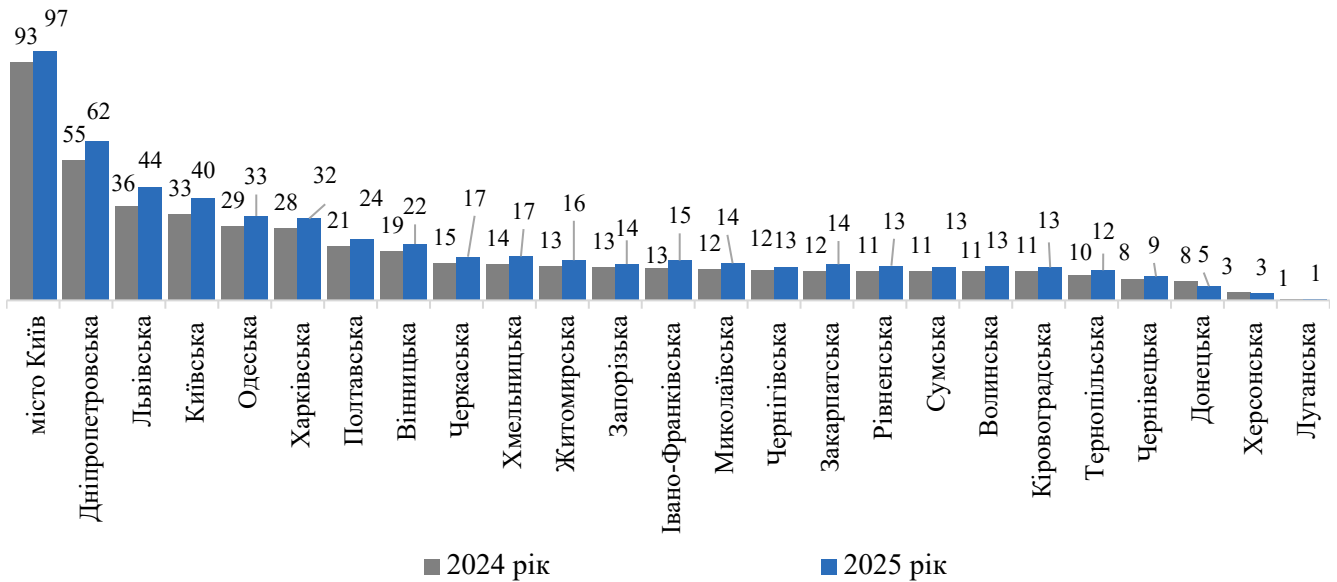
⁵¹ Відповідно до Закону України від 18 липня 2024 року № 3878-IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку”, який набрав чинності 01 вересня 2024 року.

⁵² За інформацією Мінфіну, наданою на запит Рахункової палати.

⁵³ Відповідно до статті 57 Закону.

Діаграма 33. Доходи місцевих бюджетів без трансфертів з державного бюджету за регіонами⁵⁴ у 2024 і 2025 роках, млрд грн

Видатки місцевих бюджетів у 2025 році проведені в сумі 774,1 млрд грн, або 90,4 відс. плану, який не виконано за всіма функціональними напрямками. Найбільше видатків традиційно проведено в грудні – 18,1 відс. загального обсягу, при цьому капітальних видатків – 33,2 відсотка.

Порівняно з 2021 роком, суттєво змінилася структура спрямування видатків місцевих бюджетів у 2022–2025 роках. При цьому середньозважена частка видатків у 2022–2025 роках **збільшилася**, зокрема, на:

міжбюджетні трансферти до державного бюджету (здебільшого на перерахування субвенції на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів);

соціальний захист та соціальне забезпечення, насамперед на допомогу у вирішенні житлових питань;

громадський порядок, безпеку та судову владу.

Натомість **зменшилася** середньозважена частка видатків на економічну діяльність, переважно на дорожнє господарство та будівництво, освіту.

⁵⁴ Без урахування зведених бюджетів Автономної Республіки Крим і м. Севастополя.

Діаграма 34. Структура спрямування видатків місцевих бюджетів у 2021–2025 роки, відс.

Видатки місцевих бюджетів у 2025 році, порівняно з видатками 2021 року (569,5 млрд грн), номінально збільшилися на 204,6 млрд грн, або 35,9 відсотка.

У 2025 році, порівняно з 2024 роком, видатки збільшилися на 102,3 млрд грн, або 15,2 відс., з урахуванням інфляційного чинника – на 0,6 відсотка.

Збільшилися видатки, зокрема, на:

- **освіту** – на 15,2 відс. – до 326,8 млрд грн, при цьому більше половини коштів спрямовано на надання закладами освіти загальної середньої, дошкільної, професійно-технічної освіти;
- **житлово-комунальне господарство** – на 29,7 відс. – до 76,1 млрд грн, які переважно спрямовано на організацію благоустрою населених пунктів, утримання та ефективну експлуатацію об’єктів житлово-комунального господарства;
- **загальнодержавні функції** – на 19,4 відс. – до 73,5 млрд грн, із них 91,7 відс. спрямовано на забезпечення діяльності місцевих органів влади;

➤ **соціальний захист і соціальне забезпечення** – на 7,7 відс. – до 61,6 млрд грн, зокрема на надання соціальних і реабілітаційних послуг і грошову компенсацію за належні для отримання жилі приміщення окремим категоріям громадян;

➤ **охорону здоров'я** – на 16,1 відс. – до 43,2 млрд грн, з яких найбільше спрямовано на утримання лікарень, зокрема оплату комунальних послуг, капітальні та поточні ремонти, облаштування й утримання укриттів, придбання генераторів.

Водночас **зменшилися** видатки на:

➤ **економічну діяльність** – на 7,6 відс. – до 89,4 млрд грн, що, зокрема, спрямовані на транспорт, транспортну інфраструктуру та дорожнє господарство;

➤ **громадський порядок, безпеку та судову владу** – на 12,4 відс. – до 17,6 млрд грн, зокрема, більше половини спрямовані на заходи та роботи з територіальної оборони.

Поточні видатки проведені в сумі 613,2 млрд грн, або 79,2 відс. загального обсягу, **капітальні** – 160,9 млрд грн, або 20,8 відс., що становило 94,9 відс. та 77,7 відс. плану відповідно.

Капітальні видатки проведені переважно за рахунок коштів, переданих із загального фонду місцевих бюджетів до бюджету розвитку (спеціального фонду) у сумі 131,4 млрд гривень. При цьому, порівняно з попереднім роком, капітальні видатки зросли на 15,2 млрд грн, або 10,4 відсотка.

 У 2025 році з місцевих бюджетів до державного бюджету перераховані трансферти в сумі 52,1 млрд грн, що на 25,6 млрд грн, або 96,4 відс., більше, ніж у попередньому році, переважно за рахунок відновлення перерахування реверсної дотації та збільшення обсягу субвенції на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів.

З місцевих бюджетів до загального фонду державного бюджету перераховано **реверсну дотацію** в сумі 15,2 млрд грн, або 100 відс. плану. Крім того, з місцевих бюджетів до спеціального фонду державного бюджету перераховано три субвенції⁵⁵ на загальну суму 36,9 млрд гривень.

⁵⁵ На виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів; фінансування діяльності військових адміністрацій із виконання повноважень органів місцевого самоврядування; перерахування коштів в умовах воєнного стану або для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації та з метою відсічі збройної російської агресії проти України

Субвенцію на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів перераховано у сумі 36,7 млрд грн, що на 10,4 млрд грн, або 39,6 відс., більше, ніж у 2024 році. Майже третину коштів субвенції перераховано з бюджету міста Києва.

Ця субвенція спрямована розпорядникам коштів державного бюджету, зокрема:

Міноборони – 23,6 млрд грн на розвиток, закупівлю, модернізацію і ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання; забезпечення діяльності ЗСУ, підготовку кадрів і військ, медичне забезпечення особового складу, ветеранів військової служби та членів їхніх сімей, ветеранів війни;

МВС – 7,7 млрд грн переважно на забезпечення діяльності Нацгвардії та Нацполіції;

СБУ – 1,2 млрд грн переважно на забезпечення заходів у сфері безпеки держави та діяльності органів системи СБУ;

ГУР Міноборони – 0,6 млрд грн на розвідувальну діяльність у сфері оборони.

Залишки коштів на рахунках місцевих бюджетів і бюджетних установ, відкритих у Казначействі, зменшилися з початку року на 20,7 відс. і на 01.01.2026 становили 97,4 млрд гривень⁵⁶.

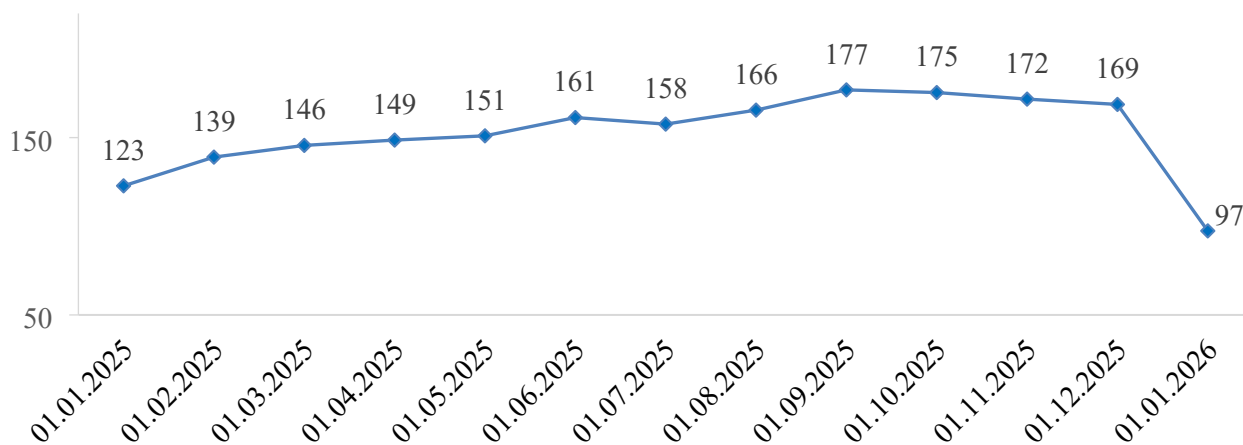
При цьому у січні – листопаді 2025 року залишки коштів на рахунках місцевих бюджетів і бюджетних установ зросли за рахунок збільшення доходів насамперед основних бюджетоутворюючих податків місцевих бюджетів, у грудні – суттєво зменшилися внаслідок проведення значних видатків (140,3 млрд грн, або 18,1 відс. загального обсягу видатків місцевих бюджетів).

та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності.

⁵⁶ Залишки коштів на рахунках місцевих бюджетів і бюджетних установ на 01.01.2025 становили 122,8 млрд грн і утворилися за рахунок, зокрема, встановлення оборотного залишку коштів, перевиконання доходів місцевих бюджетів, неповного проведення видатків і використання коштів дотацій та субвенцій з державного бюджету, запланованих та фактично не переданих коштів із загального фонду до бюджету розвитку (спеціального фонду), накопичення залишків коштів місцевих бюджетів з метою створення додаткового фінансового ресурсу для реалізації дороговартісних проєктів і заходів у наступних бюджетних періодах тощо.

Діаграма 35. Залишки коштів місцевих бюджетів і бюджетних установ у 2025 році, млрд грн

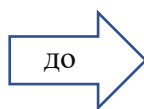
Загалом місцеві бюджети у 2025 році виконані з **дефіцитом** у сумі **23,7 млрд грн**, що на **73,4 відс.** менше, ніж планувалося.

З початку року місцевий борг збільшився на 3,5 млрд грн, або 18,8 відс., – до 22,2 млрд гривень.

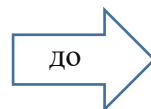
Внутрішній борг
збільшився на
2,6 млрд грн, або 19,3 %

16,2 млрд грн, з яких **9 млрд грн** – зобов’язання за середньостроковими позиками та безвідсотковими позичками, що надавалися з ЄКР упродовж 2009–2014 років.

Зовнішній борг
збільшився на
0,9 млрд грн, або 17,5 %

6 млрд грн за рахунок девальвації гривні до євро на **13,5 відс.**, в якому переважно номіновано зовнішній місцевий борг.

За рішеннями міських рад на фінансування бюджетів розвитку **одержано позик** у сумі **5,9 млрд грн**, з них **внутрішніх позик від банківських установ** – **4,8 млрд грн**; **зовнішніх позик від МФО** – **1,1 млрд гривень**. При цьому **погашено таких позик** у сумі **3,3 млрд грн**: внутрішніх – **2,4 млрд грн**, зовнішніх – **0,9 млрд гривень**.

Крім того, **гарантовані обласними радами та територіальними громадами борги** з початку року збільшилися на **3,3 млрд грн, або 27,4 відс.**, і на 01.01.2026 становили **15,5 млрд грн**, із них зовнішні – **9,1 млрд гривень**.

VI. РЕАГУВАННЯ НА РЕКОМЕНДАЦІЇ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ, НАДАНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНІХ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

У 2025 році Рахункова палата проаналізувала річний звіт КМУ про виконання Закону України „Про Державний бюджет України на 2024 рік” і виконання закону про Державний бюджет України на 2025 рік у першому кварталі, першому півріччі та січні – вересні та надала рекомендації, що позитивно вплинули на управління бюджетними коштами у процесі виконання державного бюджету, однак не всі рекомендації виконані.

За результатами чотирьох здійснених контрольних заходів КМУ надані рекомендації, спрямовані на:

- усунення виявлених відхилень і порушень;
- уточнення планових показників доходів державного бюджету з урахуванням їх фактичних надходжень;
- забезпечення наповнюваності державного бюджету;
- покращення бюджетної дисципліни головних розпорядників бюджетних коштів;
- забезпечення прогнозованості та прозорості управління державним боргом;
- удосконалення бюджетного законодавства.

КМУ та центральні органи виконавчої влади вжили комплекс заходів реагування, із 29 рекомендацій, наданих у 2025 році, у повному обсязі реалізовано 10, частково – 15, не виконано – 4.

Діаграма 36. Стан реалізації наданих рекомендацій

Повністю реалізовано рекомендації, зокрема:

➤ Мінфін при підготовці Урядом проекту Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік” врахував актуалізований Мінекономіки прогноз на 2025 рік макроекономічних показників, зокрема середньомісячної заробітної плати і прибутку прибуткових підприємств, а також фактичні обсяги надходжень окремих доходів з початку року.

У результаті в Законі України від 31 липня 2025 року № 4561-IX „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік” щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони” доходи державного бюджету збільшені на 147,5 млрд грн, зокрема податку та збору на доходи фізичних осіб – на 56 млрд грн, податку на прибуток підприємств – на 23,8 млрд грн;

➤ Уряд у зв’язку із невиконанням Мінекономіки бюджетної програми 1201360 „Забезпечення державної підтримки реалізації інвестиційних проектів із значними інвестиціями” перерозподілив видатки спеціального фонду за цією бюджетною програмою, зменшивши їх у повному обсязі (500 млн грн) і збільшивши видатки за бюджетними програмами 1201340 „Державне стимулювання створення індустріальних парків” (на 411 млн грн) і 1201580 „Заходи із посилення інституційної спроможності для підготовки публічних інвестиційних проектів та проектів державно-приватного партнерства, а також виконання зобов’язань за міжнародними угодами” (на 89 млн грн). Це дало змогу спрямувати додаткові ресурси на інші напрями, які здійснювалися за рахунок коштів, перерахованих Фондом соцстраху на випадок безробіття до спеціального фонду державного бюджету;

➤ КМУ у грудні 2025 року ухвалив 15 рішень про перерозподіл видатків загального фонду державного бюджету на 3,3 млрд грн, передбачених деяким головним розпорядникам, для проведення запланованих на рік видатків за окремими бюджетними програмами;

➤ КМУ затвердив Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2026–2028 роки, чим забезпечив передбачуваність і прозорість боргової політики;

➤ Мінфін затвердив і оприлюднив Програму управління державним боргом на 2025 рік та відновив оприлюднення звіту про її виконання, чим забезпечив дотримання визначеного у БКУ принципу публічності та прозорості;

➤ Мінфін і Казначейство після надання Рахунковою палатою рекомендації здійснювали платежі за борговими зобов’язаннями відповідно до розпису фінансування державного бюджету в межах планових показників;

- ФДМУ забезпечив надходження коштів від приватизації державного майна у 2025 році в сумі 3,4 млрд грн, або 105,7 відс. передбаченого в Законі обсягу;
- КМУ у 2025 році виділив Мінрозвитку 1,5 млрд грн за рахунок залишків коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії, що утворилися на 01 січня 2025 року, для надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на завершення проєктів (об’єктів, заходів), реалізація яких у 2023–2024 роках здійснювалася за рахунок коштів цього фонду, з них використано 1,1 млрд гривень. Це дало змогу завершити роботи на 17 з 57 об’єктів, на які виділялися кошти, ще на 4 об’єктах роботи виконані на 95 відс., на 18 – від 70 до 92 відс., на 11 – від 50 до 62 відсотків.

Надані КМУ рекомендації частково реалізовані, зокрема:

- Мінфін поінформував про заходи з покращення роботи з податковим боргом, зокрема:

надіслано лист до ДПС про вжиття заходів для зменшення податкового боргу суб’єктів господарювання перед державним бюджетом і звітування про вжиті ДПС заходи;

ДПС затверджено та скеровано для виконання територіальним органам План заходів щодо збільшення надходжень за рахунок погашення податкового боргу суб’єктів господарювання на 2025 рік;

ДПС продовжує модернізувати інформаційно-комунікаційну систему в частині забезпечення формування органами ДПС платіжних інструкцій на примусове списання (стягнення) коштів та їх передачі / отримання до/від надавачів платіжних послуг в електронній формі.

Натомість податкова заборгованість суб’єктів господарювання перед державним бюджетом упродовж 2025 року зросла в 1,7 раза;

- у 2025 році затверджені та подані Казначейству 474 паспорти, з них 19 (4 відс.) після рекомендації, наданої у Висновку за перший квартал, водночас за вісьмома бюджетними програмами (або 1,7 відс. кількості, необхідної для затвердження) паспорти так і не затверджені;

- Мінфін постійно здійснював моніторинг і аналіз стану бюджетної заборгованості за видатками державного бюджету та провадив роботу з головними розпорядниками щодо вжиття заходів з погашення такої заборгованості, насамперед простроченої, однак за даними звіту Казначейства у 2025 році обсяги дебіторської і простроченої кредиторської заборгованості збільшилися;

- Мінфін повідомив, що за пропозицією окремих головних розпорядників вносились зміни до розпису спеціального фонду з метою використання наявних залишків коштів спеціального фонду державного бюджету (крім власних надходжень бюджетних установ та субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам), однак станом на 01.01.2026, порівняно з 01.01.2025, залишки коштів збільшилися на 9,1 млрд грн, або 17,5 відс.;
- КМУ виконав частину зобов'язань за програмою Ukraine Facility. Як наслідок, до державного бюджету надійшли кошти позики в сумі 10,1 млрд євро, або 94,4 відс. плану, і гранту – 0,6 млрд євро, або 40 відсотків. Загалом недоотримано коштів за цієї програмою в сумі 1,5 млрд євро;
- КМУ у 2025 році своєчасно затвердив порядки та умови надання субвенцій, вперше визначених законом про Державний бюджет України, за 11 з 24 бюджетних програм на надання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам, тоді як у 2024 році вчасно не ухвалене жодне таке рішення;
- Уряд зменшив на 11,7 млрд грн частину нерозподілених видатків за бюджетною програмою Мінфіну 3511280 „Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації”, спрямувавши ці кошти до резервного фонду державного бюджету на вирішення інших нагальних потреб⁵⁷. Це дало змогу спрямувати додаткові ресурси в сумі 8,8 млрд грн на надання компенсації за знищене майно;
- КМУ спрямував нерозподілені видатки за бюджетними програмами МОН 2211360 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення харчуванням учнів закладів загальної середньої освіти” у сумі 1,5 млрд грн і 2211370 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти” – 0,5 млрд грн на збільшення видатків за бюджетною програмою 2211190 „Освітня

⁵⁷ Розпорядження КМУ від 12 грудня 2025 року № 1419-р „Про виділення коштів із резервного фонду державного бюджету” і № 1422-р „Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для здійснення заходів, пов'язаних із зміцненням обороноздатності держави” та постанова КМУ від 23 грудня 2025 року № 1692 „Деякі питання виділення коштів з резервного фонду державного бюджету”.

субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам”⁵⁸. Це дало змогу спрямувати додаткові ресурси на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників закладів освіти;

➤ КМУ підготував і вніс до ВРУ проєкт Закону України „Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень” (реєстраційний № 12245 від 25 листопада 2024 року), передбачивши погашення заборгованості за середньостроковими позиками та безвідсотковими позичками, наданими з ЄКР місцевим бюджетам у 2009–2014 роках, що перебуває на обліку в Казначействі, за рахунок коштів місцевих бюджетів. Законопроєкт з цією пропозицією прийнято за основу (Постанова ВРУ від 19 грудня 2024 року № 4167-IX), однак при розгляді у другому читанні норма щодо врегулювання питання погашення середньострокових позик виключена із тексту акта.

Залишаються нереалізованими рекомендації щодо:

➤ розроблення Мінфіном плану реформування податкового законодавства щодо впровадження єдиного підходу до надання податкових пільг. Мінфін поінформував, що запровадження єдиного підходу до надання податкових пільг буде виконуватись поетапно, як визначено Національною стратегією доходів до 2030 року⁵⁹, однак відповідно до розділу 4.3.11 „Запровадження єдиного підходу до надання податкових пільг” цієї Стратегії такий план мав бути розроблений до кінця червня 2024 року;

➤ ухвалення КМУ рішень про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету виключно на здійснення видатків, що не могли бути передбачені під час складання проєкту бюджету. При цьому впродовж 2025 року Уряд продовжував ухвалювати рішення про виділення коштів із резервного фонду державного бюджету на заходи, що не відповідають меті формування цього фонду, визначеній у частині першій статті 24 БКУ;

➤ вжиття КМУ заходів з погашення простроченої заборгованості перед державним бюджетом за кредитами (позиками), залученими державою або під державні гарантії, із застосуванням визначених статтею 17 БКУ механізмів погашення (списання) такої заборгованості.

⁵⁸ Розпорядження КМУ від 19 грудня 2025 № 1474-р „Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству освіти і науки на 2025 рік, розподіл резерву освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2025 році”.

⁵⁹ Схвалено розпорядженням КМУ від 27 грудня 2023 року № 1218-р.

ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами аналізу річного звіту про виконання закону про Державний бюджет України Рахункова палата вважає за доцільне рекомендувати КМУ:

- вжити заходів для забезпечення повного та своєчасного виконання зобов'язань України у межах програм міжнародної фінансової підтримки ЄС, зокрема Ukraine Facility, і МВФ з метою отримання передбачених обсягів ресурсів у встановлені строки;
- забезпечити розроблення та реалізацію комплексу заходів щодо зниження податкового боргу, передбачивши поетапне зменшення його загального обсягу та підвищення рівня стягнення, поліпшення планування та проведення органами ДПС перевірок, уникаючи витрачання ресурсів на донарахування податків і штрафних санкцій у сумах, що значно перевищують можливості платників щодо їх сплати, та враховуючи можливості податкових органів стягнути такі суми;
- доручити Мінфіну разом з ДПС врегулювати відображення податкового боргу з платежу „Пеня за порушення термінів розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності, за невиконання зобов'язань та штрафні санкції за порушення вимог валютного законодавства” в загальній сумі обсягу податкового боргу за результатами контрольної-перевірочної роботи;
- забезпечити ухвалення рішень про виділення коштів резервного фонду державного бюджету виключно відповідно до мети, визначеної у БКУ, із належним документальним обґрунтуванням їх відповідності встановленим напрямам;
- забезпечити ухвалення рішення про спрямування у 2026 році залишку коштів за бюджетною програмою Міноборони 2101540 „Здійснення заходів з реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу, розроблення, освоєння і впровадження нових технологій, нарощування наявних виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення, закупівлі озброєння, військової (спеціальної) техніки, засобів та обладнання”, який обліковується станом на 01 січня 2026 року, з метою використання наявних ресурсів;
- доручити головним розпорядникам вжити заходів щодо підвищення рівня виконання видатків та надання кредитів за бюджетними програмами з реалізації ППП, у тому числі за рахунок:
 - удосконалення процедур погодження;
 - скорочення строків укладання контрактів;
 - посилення координації з міжнародними фінансовими організаціями;

➤ забезпечити впровадження регулярної звітності про стан реалізації ППП, у тому числі із розподілом за бюджетними програмами, джерелами фінансування, проектами та відображенням рівня їх виконання;

➤ забезпечити удосконалення звітності щодо використання коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії, передбачивши відображення дат і номерів рішень КМУ, об'єктів (заходів), напрямів їх використання;

➤ доручити головним розпорядникам:

вжити заходів щодо погашення кредиторської та дебіторської бюджетної заборгованості за видатками державного бюджету, насамперед простроченої, і недопущення утворення нової простроченої заборгованості;

розглянути можливість розширення напрямів використання коштів, отриманих на відкриті у НБУ рахунки для зарахування коштів як добровільних внесків (благодійних пожертв) від фізичних та юридичних осіб приватного права та/або публічного права для фінансового забезпечення заходів з відсічі збройної агресії проти України та ліквідації її наслідків, національної безпеки та оборони, відновлення, підтримки і розвитку України, надання гуманітарної допомоги;

➤ переглянути доцільність подальшої реалізації окремих публічних інвестиційних проектів і програм публічних інвестицій, що реалізуються за рахунок кредитів (позик), залучених до спеціального фонду державного бюджету, за якими кошти не використовуються або використовуються у незначних обсягах, з урахуванням безпекових, соціально-економічних та фінансових ризиків, з метою зменшення видатків на обслуговування таких кредитних ресурсів;

➤ вжити заходів щодо погашення простроченої заборгованості перед державним бюджетом за кредитами (позиками), залученими державою або під державні гарантії, із застосуванням визначених у статті 17 БКУ механізмів погашення (списання) такої заборгованості з метою її зменшення;

➤ забезпечити у 2026 році своєчасне ухвалення рішень про розподіл трансфертів, передбачених у державному бюджеті та нерозподілених між місцевими бюджетами, для проведення запланованих видатків відповідно до помісячного розпису державного бюджету;

➤ доручити головним розпорядникам здійснювати постійний контроль за використанням наданих із державного бюджету трансфертів місцевим бюджетам і в разі неможливості проведення видатків або економії коштів надавати пропозиції

щодо їх перерозподілу на інші видатки для забезпечення нагальних потреб в умовах дії воєнного стану;

➤ підготувати і внести на розгляд ВРУ новий законопроект щодо врегулювання питання погашення заборгованості за середньостроковими позиками та безвідсотковими позичками, наданими місцевим бюджетам у 2009–2014 роках за рахунок коштів ЄКР, що обліковується в Казначействі.

Голова Рахункової палати

Ольга ПІЩАНСЬКА

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Агентство відновлення	Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України
БКУ	Бюджетний кодекс України від 08 липня 2010 року № 2456-VI (зі змінами)
БРРЄ	Банк розвитку Ради Європи
ВВП	валовий внутрішній продукт
ВРУ	Верховна Рада України
Військові облігації	облігації внутрішньої державної позики „Військові облігації”
головні розпорядники	головні розпорядники коштів державного бюджету
ГУР Міноборони	Головне управління розвідки Міністерства оборони України
Держприкордонслужба	Державна прикордонна служба України
Держстат	Державна служба статистики України
ДПС	Державна податкова служба України
ДФРР	державний фонд регіонального розвитку
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та розвитку
ЄІБ	Європейський інвестиційний банк
ЄКР	єдиний казначейський рахунок
ЄС	Європейський Союз
Закон	Закон України від 19 листопада 2024 року № 4059-IX „Про Державний бюджет України на 2025 рік” (зі змінами)
ЗСУ	Збройні Сили України
Казначейство	Державна казначейська служба України
КМУ, Уряд	Кабінет Міністрів України
МАР	Міжнародна асоціація розвитку
МБРР	Міжнародний банк реконструкції та розвитку
МВС	Міністерство внутрішніх справ України
МВФ	Міжнародний валютний фонд
Мінветеранів	Міністерство у справах ветеранів України

Мінекономіки	Міністерство економіки, довіклля та сільського господарства України (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 липня 2025 року № 903, яка набула чинності 24 липня 2025 року)
Міненерго	Міністерство енергетики України
Міноборони	Міністерство оборони України
Мінрозвитку	Міністерство розвитку громад та територій України
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики, сім’ї та єдності України (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 липня 2025 року № 904, яка набула чинності 21 липня 2025 року)
Мінфін	Міністерство фінансів України
МОЗ	Міністерство охорони здоров’я України
МОН	Міністерство освіти і науки України
МФО	міжнародні фінансові організації
Нацгвардія	Національна гвардія України
Нацполіція	Національна поліція України
НБУ	Національний банк України
ОВДП	облігації внутрішніх державних позик
ОДА	обласна державна адміністрація
ОЗДП	облігації зовнішніх державних позик
ОМС	органи місцевого самоврядування
ПДВ	податок на додану вартість
ПДФО	податок і збір на доходи фізичних осіб
ПЕК	паливно-енергетичний комплекс
первісно затверджений Закон	Закон України від 19 листопада 2024 року № 4059-IX „Про Державний бюджет України на 2025 рік” (без змін)
ППП	публічний інвестиційний проект
ПФУ	Пенсійний фонд України
СБУ	Служба безпеки України
СПЗ	спеціальні права запозичення
Фонд соцстраху на випадок безробіття	Фонд загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття

Додаток 1

до Висновків про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”

Окремі основні прогностні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2025 рік

Показники	Прогноз (постанова КМУ від 28 червня 2024 року № 780)	Фактично
1. Валовий внутрішній продукт:		
номінальний, млрд грн	8 466	8 931 ⁶⁰
реальний, відс. до попереднього року	102,7	101,8 ⁶⁰
2. Індекс споживчих цін:		
у середньому до попереднього року, відс.	109,7	112,7 ⁶⁰
грудень до грудня попереднього року, відс.	109,5	108,0 ⁶⁰
3. Індекс цін виробників промислової продукції (грудень до грудня попереднього року), відс.		
	111,1	108,2 ⁶⁰
4. Середньомісячна заробітна плата працівників, брутто, номінальна, грн		
	24 389	25 946 ⁶⁰
5. Сальдо торговельного балансу, визначене за методологією платіжного балансу, млн дол. США		
	- 40 675	- 59 249 ⁶¹
6. Експорт товарів і послуг:		
млн дол. США	57 229	54 103 ⁶¹
у відс. до попереднього року	107	95,6 ⁶¹
7. Імпорт товарів і послуг:		
млн дол. США	97 904	113 352 ⁶¹
у відс. до попереднього року	103,7	116,8 ⁶¹
8. Обмінний курс гривні (в середньому за рік):		
за долар США	45,0 ⁶²	41,69 ⁶¹
за євро	48,6 ⁶²	47,06 ⁶¹

⁶⁰ Статистична звітність Держстату.

⁶¹ За даними НБУ.

⁶² Розрахунки до проекту державного бюджету на 2025 рік.

Додаток 2

до Висновків про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”

Виконання плану доходів державного бюджету у 2025 році, млрд грн⁶³

Показники	Всього			У т. ч. загальний фонд		
	план	факт	відс. виконання	план	факт	відс. виконання
ВСЬОГО ДОХОДІВ, з них:	3 997	3 841	96,1	2 787	2 663	95,5
1. ПДФО	501	492	98,3	374	363	97,1
2. Податок на прибуток підприємств	279	285	102,0	279	285	102,0
3. Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення	54	43	80,8	54	43	80,8
4. Акцизний податок із вироблених в Україні підакцизних товарів	135	120	88,7	135	120	88,7
5. Акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів	160,5	161,2	100,5	160,5	161,2	100,5
6. ПДВ із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування	318	306	96,4	318	306	96,4
7. ПДВ із ввезених на митну територію України товарів	594	542	91,4	594	542	91,4
8. Ввізне мито	59	54	90,5	59	54	90,5
9. Частина чистого прибутку державних підприємств і дивіденди, нараховані на акції господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність	66	70	105,9	64	68	106,1
10. Кошти, що перераховуються НБУ відповідно до Закону України „Про Національний банк України”	84	84	100,0	84	84	100,0
11. Власні надходження бюджетних установ	969	954	98,5	–	–	–
12. Надходження від ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ	619	555	89,7	575	530	92,2

⁶³ Річний звіт КМУ про виконання Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”.

Додаток 3

до Висновків про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”

Виконання плану видатків державного бюджету у 2025 році, млрд грн⁶⁴

Показники	Всього			У т. ч. загальний фонд		
	план	виконано	відс. виконання	план	виконано	відс. виконання
ВСЬОГО ВИДАТКІВ, із них:	5 693	5 481	96,3	4 293	4 189	97,6
1. Загальнодержавні функції зокрема, обслуговування боргу та виплати за державними деривативами	508	439	86,4	496	429	86,6
2. Оборона	3 108	3 070	98,8	2 094	2 089	99,8
3. Громадський порядок, безпека та судова влада	829	819	98,8	639	637	99,8
4. Економічна діяльність	207	176	85,1	142	138	97,4
5. Охорона здоров'я	229	219	95,5	204	201	98,2
6. Духовний і фізичний розвиток	17	16	92,1	16	15	96,9
7. Освіта	83	67	80,6	40	39	98,5
8. Соціальний захист і соціальне забезпечення зокрема, соціальний захист пенсіонерів	465	453	97,4	444	434	97,9
9. Кошти, що передаються до місцевих бюджетів	242	242	100,0	242	242	100,0
	218	196	90,0	201	188	93,8

⁶⁴ Річний звіт КМУ про виконання Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”.

Додаток 4

до Висновків про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”

Дефіцит / фінансування державного бюджету в 2025 році, млрд грн ⁶⁵

Показники	Всього			У т. ч. загальний фонд		
	план	факт	відс. виконання	план	факт	відс. виконання
ДЕФЦИТ (ряд. I – ряд. II) / ФІНАНСУВАННЯ (ряд. III – ряд. IV)	-1 730	-1 636	94,6	-1 501	-1 513	100,8
I. Доходи і повернення кредитів	4 013	3 855	96,1	2 802	2 676	95,5
II. Видатки і надання кредитів	5 743	5 491	95,6	4 303	4 189	97,4
III. Фінансування в частині надходжень – усього,	2 506	2 560	102,2	2 277	2 427	106,6
зокрема:						
3.1. Внутрішні запозичення	581	581	100,0	581	581	100,0
3.2. Зовнішні запозичення	1 880	1 854	98,6	1 693	1 721	101,7
3.3. Надходження від приватизації державного майна	3,2	3,4	105,7	3,2	3,4	105,7
3.4. Фінансування за рахунок коштів ЄКР	—	121	×	—	121	×
IV. Фінансування в частині витрат – усього,	776	924	119,1	776	914	117,7
зокрема:						
4.1. Погашення внутрішнього боргу	489	489	100	489	489	100,0
4.2. Погашення зовнішнього боргу	108,4	108	99,6	108,4	108	99,6
4.3. Зміни обсягів бюджетних коштів	—	148	×	—	138	×
4.4. Коригування зовнішніх зобов’язань	149	149	100,0	149	149	100,0

⁶⁵ Річний звіт КМУ про виконання Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”.

Додаток 5

до Висновків про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”

Державний і гарантований державою борг⁶⁶

Показники	Станом на		Відхилення показників 2025 року від 2024 року	
	31.12.2024	31.12.2025	абсолютне	відносне
Державний і гарантований державою борг, млрд грн	6 981	9 043	2 062	29,5
внутрішній	1 933	2 032	99	5,1
зовнішній	5 048	7 011	1 963	38,9
Державний борг, млрд грн	6 692	8 766	2 074	31,0
внутрішній	1 863	1 967	104	5,6
зовнішній	4 829	6 799	1 970	40,8
Гарантований державою борг, млрд грн	289	277	-12	-4,1
внутрішній	70	65	-5	-7,3
зовнішній	219	212	-7	-3,1
Співвідношення державного та гарантованого державою боргу до ВВП, відс.	91,1	101,2	10,1	—
державного боргу до ВВП	87,3	98,1	10,8	—
гарантованого державою боргу до ВВП	3,8	3,1	-0,7	—
Частка боргу в іноземній валюті у загальному обсязі державного і гарантованого державою боргу⁶⁷, відс.	74,7	79,1	4,4	—

⁶⁶ Річний звіт КМУ про виконання Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”.

⁶⁷ Інформація Мінфіну про державний та гарантований державою борг.

Додаток 6

до Висновків про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”

Окремі показники боргового навантаження у 2021–2025 роках

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
Співвідношення витрат на погашення та обслуговування державного боргу, відс.:					
до ВВП	10,8	11,5	10,3	10,6	10,7
до доходів державного бюджету	45,6	33,8	25,6	26,0	25,0
Співвідношення видатків на обслуговування державного боргу, відс.:					
до ВВП	2,8	3,0	3,7	4,0	4,0
до доходів державного бюджету	11,6	8,8	9,3	9,9	9,4
до видатків загального фонду державного бюджету	11,9	6,5	8,2	8,8	8,6
Співвідношення експорту товарів та послуг до видатків на обслуговування державного зовнішнього боргу, відс.					
	44,2	48,2	39,0	22,8	20,7
Співвідношення міжнародних резервів до видатків на обслуговування державного зовнішнього боргу, відс.					
	16,7	23,9	30,5	17,6	21,9

